

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP
ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: Dr. MARTON ERNŐ

1.40 FONT 20 OLDAL

TEL-AVIV, 1973 JUNIUS 15., PÉNTEK

7576. szám

Izrael elleni közös katonai akció kidolgozására

Szádát kétnapos titkos látogatást tett Damaszkuszban

Lemondott Libanon miniszterelnöke — A terroristák nincsenek megelégedve a Libanonban uralkodó állapotokkal — Beirut visszarendelte nagykövétét Libiából

Kairó (UPI, Reuter, IFP). — Anuar Szádát egyiptomi elnök tegnap visszatért Kairóba kétnapos titkos damaszkuszi látogatásáról, amelynek során megbeszéléseket tartott Cháféz Szád szíriai államelnökkel. Ottléte alatt Szádát több alkalommal tartott megbeszélés Szád elnökkel.

Az egyiptomi kormány szövegében a két államelnök megállapította az általános közelkeleti helyzetet és áttekintette a libanoni állapotokat.

A félhivatalos egyiptomi szövegnek tekinthető El Áhrám tegnapi jelentése szerint Szádát elnök nagytitkos látogatás sorozatát honoltja most le a különböző arab államok vezetőivel az Izrael elleni közös katonai akció lehetőségéről. A lap szerint ezt a célt szolgálta Szádát elnök libanoni utazása Gádafi ezredessel, valamint Cháféz Szád szíriai államelnökkel Damaszkuszban.

A lap szerint a libiai és szíriai tárgyalások középpontjában annak a közös katonai akciónak a kidolgozása áll, mely az Izrael által elfoglalt területek felszabadítására vonatkozik.

Beirut (UPI, Reuter, IFP). — Dr. Amin el-Cháféz libanoni miniszterelnök tegnap benyújtotta lemondását Szulejmán Franzisje államelnöknek. A lemondásról dr. Cháféz tájékoztatta az újságírókat az államelnökkel tett látogatása után.

Dr. Cháféz 47 éves közgazdasági professzor, aki ez év április 25-én alakította meg kormányát. Azt megelőzőleg Szád elnök volt a miniszterelnök, ő azonban április 10-én lemondott, a nagyszabású izraeli kommandómadás után.

Dr. Cháféz május 8-án már leköszönt tisztségéről, amikor a libanoni hadsereg és a terroristák közötti összecsapások újabb tetőpontra hágáltak. Franzisje elnök

azonban nem vette tudomásul a lemondást és így Cháféz május 19-én visszavonta lemondását. Azóta a muzulmán törzsen belüli ellentétek miatt egyre labilisabbá vált helyzete. A szíriaiak kezdetű fogva áskálódott Cháféz kormánya ellen és ezt nyíltan be is vallották, azzal indokolva, hogy az új miniszterelnök túlságosan gyenge és nem tudja határozottan képviselni a palesztinai „szabadságmozgalom” érdekeit.

A Libanonban tanyázó terroristák egyébként nincsenek megelégedve a jelenlegi állapotokkal, és követelik letartóztatottjaik szabadonbocsátását, valamint a beiruti kormányt aláírta egyezménynek maradéktalan végrehajtását.

Libanon kormánya tegnap visszarendelte Libiában szolgáló nagykövétét. A libanoni diplomata hazarendelése tiltakozó lépés Beirut részéről Muammer Gádafi ezredes libiai diktátor hétfői beszéde ellen. Ebben a többször beszédben Gádafi a libanoni hatóságokat is vadul támadta és azzal vádolta a beiruti kormányt, hogy a palesztinai terroristák mozgalmának likvidálására törekszik, és ugyanakkor a Libanonban élő muzulmánokat hibarendű polgárokként kezeli.

A miniszterelnöki kabinetiroda hivatalosan cáfol:

Golda Méir nem találkozik Bourgibával

Nincs szó más izraeli személyiség és a tuniszi elnök találkozájáról sem — Méir asszony, aki gyengélkedik, vasárnap már részt vesz a minisztertanács ülésén

Genf (UPI). — A svájci sajtóban, valamint az európai újságok nagyrésztben tegnap szenzációs tálalásban jelentek meg azok a spekulatív hírek, miszerint a szerdán Svájcba érkezett Cháhib Bourgiba tuniszi államelnök kétéhes ottartózkodása alatt találkozhat Golda Méir miniszterelnökkel vagy helyettesével, Jigál Alonnal.

Hivatalos tuniszi és izraeli diplomáciai megbízottak azonban tegnap Genfben alaptalannak minősítették az összes Bourgibával kapcsolatos találkozási kombinációkat és hangsúlyozták, hogy nincs semmiféle tudomásuk arról, mintha Tunisz elnöke és Golda Méir miniszterelnök találkoznának.

Bourgiba kabinetirodája, mint jeleztük, szerdán azt tette közzé, hogy a tuniszi elnök kétéhes látogatást tesz Svájcban „pihenés végett”.

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). — A miniszterelnök kabinetirodája erőlyesen cáfolta tegnap azt a hírt, amely szerint Golda Méir miniszterelnök, vagy más izraeli személyiség Bourgiba tuniszi elnökkel Európában találkozott vagy találkozni szándékozik. Jeruzsálemben rámutattak arra, hogy amióta Izrael hivatalosan és nyilvánosan közölte, miszerint a miniszterelnök hajlandó Bourgibával találkozni, további fejlemény nem következhet be és Bourgiba részéről nem történt újabb kezdeményezés.

Golda Méir miniszterelnök egyébként meghűlése miatt egyelőre nem jár be hivatalába, de jeruzsálemi lakásán folytatja tevékenységét. Előreláthatólag a miniszterelnök vasárnap már részt vesz a kabinet szokásos heti ülésén.

Az ügy érdemi részéről szólván, Gálili megjegyezte, hogy Izraelnek nincs semmi oka elutasítani egy ilyen találkozót, amennyiben Bourgiba elnök arra ténylegesen javaslatot tenne. Egy ilyen találkozás való részvétel azonban nem függhet attól, hogy Izrael eleve adja hozzájárulását az 1947-es, vagy az 1967-es határokhoz való visszatérésre.

„Bourgiba elnökkel való bármilyen találkozásnak minden előfeltétel nélkül kell létrejönnie. Legjobb tudásom szerint ezideig nem tettek Izraelnek ilyen értelemben javaslatot egy találkozóra” — szögezte le Gálili államminiszter.

„Bourgiba elnökkel való bármilyen találkozásnak minden előfeltétel nélkül kell létrejönnie. Legjobb tudásom szerint ezideig nem tettek Izraelnek ilyen értelemben javaslatot egy találkozóra” — szögezte le Gálili államminiszter.

NINGS KIBONTAKOZÁS A SZTRAJKOK ÜGYEBEN

Tegnap sem történt előrehaladás az ország különböző közsölgalatait megbénító sztrájkok felszámolására. Viktor Sémtoy egészségügyi miniszter tegnap közölte, hogy hajlandó felújítani a megbeszéléseket az orvosokkal a kormány határozata alapján, tehát abból az alapvető koncepcióból kiindulva, hogy az alkalmazásban lévő mintegy 6 ezer orvos maximum 45.6 százalékos fizetésemeléshez jut a különféle juttatásokkal együtt. Ez az álláspont nem elegendi ki az orvosokat, akik a sztrájk kielezését mérlegelik.

Az állami kórházakban dolgozó adminisztratív és segédzsemetézet szakszervezete is sztrájkot fenyeget vasárnapról, hogy ugyanolyan munkafeltételeket, illetőleg bérmegeállapodást vívjanak ki, mint a Kupat Cholim kórházában hasonló beosztású kollégáik. Nem jartak eredményre a tárgyalások a rádió és televízió újságíró gárdájával a sztrájk befejezésére. A késő éjszakai órákban esetleg újabb megbeszélésre kerül sor.

KÉT ROBBANÁS TEL AVIVBAN

Egy kioszktulajdonos könnyebben megsebesült — A robbanószereket egyszerű, házi módszerekkel állították elő

Tel Avivban tegnap két helyen robbanás történt. Az egyik robbanásnál egy kioszktulajdonos könnyebben megsebesült. A robbanás az illetékes biztonsági ténnyekkel körítve megindította a nyomozást a szabotörök kézrekerítésére. Néhány arabot kihallgatás végett őrizetbe vettek.

A rendőrség szövívőjének közleménye szerint reggel 8 óra 30 perckor az Aljija—Szálame utcák sarkán egy hulladékgyűjtőben történt az első robbanás. Ennél senki sem sebesült meg.

A vizsgálat megállapította, hogy a robbanóanyag körülbelül 30 gramm súlyú volt és azt időzítő szerkezethez rögzítették. A környék átfűsülésénél néhány arabot őrizetbe vettek.

A vizsgálat megállapította, hogy a kioszktulajdonos könnyebben megsebesült. A robbanóanyagot egy kenyérbe elrejtve helyezték el. A rendőrség ezalkalmmal is őrizetbe vett néhány arabot, akiket kihallgatás végett előállították.

Az ITIM tudósítójának megjegyzése szerint mindkét esetben a robbanószereket egyszerű, házi módszerekkel állították elő.

Madrid lemondta izraeli rádiózenekar meghívását

A spanyol kormány egy héttel ezelőtt váratlanul lemondta a rádió szimfónikus zenekarnak meghívását a Spanyolországban megtartandó zenei fesztiválon való részvételre.

A zenekar megbízottai tegnap elmondották, hogy a zenekar mintegy két hónappal ezelőtt kapta a meghívást a spanyolországi fesztiválra. A meghívóban közölték, hogy a spanyol kormány fedezi a zenekar ott-tartózkodásának összes kiadásait. Egy héttel ezelőtt azonban távirat érkezett, amelyben Madrid érvénytelenítette a meghívást.

Az előző tíz évhez hasonlóan, a liturgiai részt ezalkalmmal is Számek Jákov, a templom tiszteletbeli főkéntora látja el. Az emlékműveseket az egykori cionista ellenállási mozgalom tagjai, volt munkaszolgálatosok és koncentrációsáborok megmaradtjai gyűjtik meg.

A gyászünnepegy előtt felőrházi Crát polgármestere a város-házi irodában fogadja a magyar jisiv vezetőit. Az ázkára után este 7 órakor a templomtól induló autóbuszok szállítják Haifaig a közönséget.

Káddári professzor, a Bár Ilán rektora, a cfáti magyar-zsidó ázkára szónoka

Cfát. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Sziván 20-án, folyó hó 20-án szerda délután 5 órakor a cfáti mártírtemplomban rendezendő központi ázkarán dr. Fraenkel Jenő volt szegedi főrabbi, Menáchem Cvi Káddári professzor, a Bár Ilán egyetem rektora, Róssel Mordechaj újságíró, a HOH országos elnökségének megbízottja, valamint dr. Scher Mose, a Jád Vásem emlékhatsóság képviselője emlékeznek meg a 600 ezer magyar-zsidó mártír tragikus pusztulásának 29-ik évfordulójáról.

Az előző tíz évhez hasonlóan, a liturgiai részt ezalkalmmal is Számek Jákov, a templom tiszteletbeli főkéntora látja el. Az emlékműveseket az egykori cionista ellenállási mozgalom tagjai, volt munkaszolgálatosok és koncentrációsáborok megmaradtjai gyűjtik meg.

A HAIFAI MAGYARAJKU VALLÁSOS ZSIDOK EGYESÜLETE

június 19-én, — kedden gélután 7 órakor, a Vallásos Nők Mozgalmának székházában (Haifa, Jeruzsálem utca 27)

Dr. ZÁHÁVI CVI

történezt, tiszteletére, szerzői estet rendez. Előadást tart VAJDA SZIMCHA mérnök. Üdvözlő beszédet mond: Dr. DEUTSCH FERENC és Dr. KAUDERS BEN-CION. Befejezésül ZÁHÁVI Dr. válaszlal a felszólalásokra. A kulturestet Dr. SCHÖNFELD MIKLÓS bevezetője nyitja meg. Mindenkit szeretettel várunk.

SZERETETT DRÁGA TESTVÉRUNKNEK ÉS NAGYENÉNKNÉK MÁRKUS VILMA

Budapest — 87. Jám
70-İK SZÜLETÉSNAJPA ALKALMABÓL
GRATULÁL ÉS MINDEN JÓT KIVÁN 120-IG
A SCHWARCZ ÉS SÁCHEAR CSALÁD

KÉTHLY ANNA:

»EGY NÉPNEK HAZÁT ADNI — A VILÁG LEGNAGYOBB CSODÁJA«

A magyar jisiv meleg ünneplésben részesítette az illusztris vendéget

A tel-avivi Jáchdáv terem alig tudta befogadni azt a többszáz főnyi magyar közönséget, amely tegnap este elfölt, hogy meleg ünneplésben részesítse Kéthly Annát, aki a kormány vendégeként tartózkodik Izraelben. A jelenlévők, közöttük Kéthly Anna számos régi ismerőse felállva, vastappal üdvözölték azt az asszonyt, aki ma Brüsszelben a szamüzetésben ugyanugy küzd tovább az emberi jogokért, mint annakidején Magyarországon, amikor az országgyűlés egyetlen képviselőjeként bátran kiállt a zsidók egyenjogúságáért.

A Jáchdáv terem emelvényén Kéthly Anna és az est szónokai mellett helyet foglalt özv. Kertész Miklósné, akinek elhunyt férje országgyűlési képviselőként Kéthly Anna közvetlen munkatársa volt Magyarországon, továbbá Naschitz Frigyes főkönyvelő, dr. Tuvál Méir, Izrael volt budapesti követe. A nagyszerű estet Simon Tibor vezette le.

Dr. Hermann Dező, a Munkapárt magyarajku tagozatának elnöke üdvözölte Kéthly Annát, kiemelve, hogy Izraelben a lehető legnagyobb egyenlőségre és társadalmi igazságosságra törekszünk, megvalósítva azon ideálokat, amelyekért Kéthly Anna küzdött. A Munkapárt nevében dr. Neeman Emil, az Iparfejlesztési Bank elnöke mondott üdvözlő beszédet, majd Salpeter Gyula, a Liberális Párt magyar tagozata nevében arról emlékezett meg, hogy ő már mint diák Kéthly Anna vezetésével folytatott politikai tevékenységet.

A Független Liberális Párt magyar tagozatának, valamint Mose Kol turisztikai miniszter üdvözlőtel Gál-Or Eljáhu tolmácsolta, míg dr. Spiegell Jehuda a VNP nevében héberül köszöntötte a vendéget. A HOH nevében Fiúrtos Simon társelnök szólt fel, majd dr. Antal László, az egykori párttársak és az Aranykor Klub nevében, dr. Herskovits Fábán volt budapesti főrabbi pedig a Bné Brit nevében köszöntötte Kéthly Annát, akit a „Világ Jámborainak” kimagasló alakjaként méltott. Weisberger Magda a WIZO magyar-

Kéthly Anna (a kép baloldalián) az Uj Kelet szerkesztőségében. Az illusztris vendéggel szemben dr. Marton Gizella főszekesztő, Schön Dező felelős szerkesztő és Kardos Ben-Saul Jozsef ülnök.

nyelvű tagozatának nevében disztvözött WIZO jelvényt nyújtott át Kéthly Annának, akit ezután egykori tanítványai nevében Jochánán Kármel meleg és nagy tappsal fogadott szavakkal méltott.

Kéthly Anna rövid beszédben, amely mind a magyarországi multtal, mind az izraeli jellennel foglalkozott, emlékeztetett arra az ismert mondásra, hogy „a fasizmus az idióták ideológiája”. Izraelről sokat tudott már Golda Méirtől és a Szocialista Internacionálé más tagjaitól. Szerinte az országban egy népek és szamüzött embereknek otthont adni, — a világ legnagyobb csodája. Amióta a zsidók ismét államalkotó néppé váltak Izraelben, azóta a külföldön élő zsi-

NIXON ALTALANOS ÁRRÖGZÍTÉS RENDELT EL

Washington. (Reuter, UPI) — Richard Nixon elnök bejelentette, hogy 60 napi időszakra szinte az összes fogyasztási cikkre vonatkozó árbehozást lefagyasztja. Az intézkedés az infláció ellen újabb hullama elleni drámai lépésnek minősítik.

Nixon elnök legújabb elhatározása összhangban áll korábbi erőfeszítéseivel az áremelkedések megállítására és a dollár ellen irányuló nemzetközi támadások visszaszerűsítésére. Az amerikai nemzethez intézett televíziós beszédben Nixon hangsúlyozta, hogy az árörögzés, ami azonnali hatállyal életbelépett, vonatkozik mind-

azokra az árakra, amelyeket a fogyasztók fizetnek. Az egyetlen kivétel a lakbér és a mezőgazdasági nyersanyagokra vonatkozik.

London. (UPI). — Nixon elnök árbehozást intézkedése ellenére Európában esett a dollár árfolyama. Ezzel szemben ismét emelkedtek az aranyárak a londoni nemesfémpiacon.

Londonban tegnap 116.25 dollár volt az arany unciánkénti ára az előző napi 115.75 dolláros kurzussal szemben. Frankfurtban is esett a dollár ára.

Egy svájci bankár Nixon intézkedését kommentálva csak ennyit mondott: „A kereskedők egyáltalán nem optimisták...”

A MIFAL HAPAJISZ SORSOLÁSA

A Mifal Hapajisz tegnapi 73/24 számú sorsolásán 150 ezer fontot nyertek: 222285, 760783.
50 ezer fontot nyert: 459526.
12.500 fontot nyertek: 527551, 538315.
6250 fontot nyertek: 133585, 374113, 511644, 629075.
1250 fontot nyertek: 042683, 102907, 166909, 179769, 182015, 182965, 265668, 378501, 448649, 451756, 524190, 538271, 585277, 608398, 654562, 677739, 685311, 750448, 777580, 790150, 798307.

Az alatti végződésű sorsjegyek a következő nyereményeket kapták:
600 font: 08222 10856 18385, 43579 44364 47132 68887 72381, 80227 99760.
250 font: 00013 01862 04856, 08097 16486 22751 22845 23618, 25850 26360 29227 47421 48100, 49907 55004 52359 57286 67134, 72384 73605 76999 85158 87912, 90947 97772.
100 font: 2401 5713 6584 8429, 9235 9390.
50 font: 0111 0177 0283 0542, 0593 0699 1066 1069 1394 1633, 2368 2610 2915 4035 4134 4207, 4535 4673 4811 5201 5240 5510, 5594 5726 6287 7123 7493 7606, 7672 7723 7864 7908 8010 8499, 8576 8676 9382 9520 9604.

Az 5-tel végződő sorsjegyek visszanyerték a 4 fontot.

IDŐJÁRÁS

Ma csökken a levegő páratartalma. Hőmérsékletek: Jeruzsálem 18—26, Tel Aviv 18—27, Haifa 19—28, Ludd 16—30, Afula 17—30, Beer-Séva 16—32, Ejlát 24—38 fok.

MA KEZDJÜK MEG UJ REGÉNYKENT,
SÁLOM ÁLÉCHEM
TÓBIÁS, A TEJESEMBER

FOLYTATÓLAGOS KÖZLÉSÉT.

A MÁSODIK RÉSZ VASÁRNAPI SZÁMUNKBAN JELENIK MEG!

שולם
147

תלמידי-יוני

Az egyensúly jegyében

Irta: ARAD GIDEON

WILLY BRANDT: Normalizált realpolitika

A sztrájk-mozgalom ellentmondásai

A mikor e sorokat írjuk, folytatódik a sztrájk a rádióban és televízióban, az orvosok a harc elmélyítésével fenyegettek meg az egészségügyi minisztert, az állami körházak 4000 főnyi személyzete vasárnapot sztrájkot hirdetett, az állami dolgozók szakszervezete is megmozdult. Általános sztrájk fenyeget bennünket az állami közszolgáltatásokban, olyan mértékű megmozdulás tehát, amire még nem volt példa az állam történetében.

Normális körülmények között minden sztrájk-mozgalomnak is normális lefolyása van. Ezidén azonban olyan rendkívüli körülmények alakultak ki és annyira nem reális tényezők szövetkeztek a sztrájkok mellett, hogy a problémák megoldása sem történhet normális keretek között. Mindenekelőtt választások küszöbén állunk, ami természetesen gyengíti a kormány pozícióját a sztrájkokkal szemben. Minden pártot elérmit annak a lehetősége, hogy szavazatok veszít, ha nem teljesíti a dolgozók követeléseit.

A másik zavaró tényező az egész szabad világban tomboló infláció, amely Izraelben, nemzetgazdaságunk sajátosságai miatt, különösen veszélyes méreteket ölt. A választások közelsége, valamint a pénz értékének az infláció miatti csökkenése, két olyan döntő fontosságú tényező, ami eleve bizonyos mértékű sikert biztosít minden olyan megmozdulásnak, amelynek célja az alkalmazottak helyzetének feljavítása.

Ez a helyzet olyan ellentmondásokat teremt, amelyek nincsenek adva rendszer költségvetési év esetén. Csak a választások küszöbén történhet meg, hogy a Kneszetben tökések érdekeket képviselő pártok kardoskodjanak a dolgozók fizetésjavítása mellett. Ennek a furcsa tünetnek voltunk fülteku a Kneszet szerdai ülésén, amelyen Joram Aridor, a Gácháhi képviselője bizonyult a legharciasabbnak, bár a legkönnyebb megoldást ajánlotta a tévé és a rádió ülszágirónak sztrájkja megoldására, és pedig, hogy boicsásák el Smuel Almog igazgatót a Siduré Izraeli intézőbizottságának éléről. Nem tudjuk, hogy Almog esetleges távozása mennyire segít a dolgokban, de mint-hogy a Gácháhi képviselője a fizetési követelések azonnali teljesítését is követelte, úgy tűnik, hogy ugyanaz a párt, amely a Gyáriparosok Szövetségét és az építkezési vállalatok egyesülését is képviseli a Kneszetben és mindenütt, nem csak Almog felet követel, hanem konkurrálni akar a Mázrách legharciasabb baloldali szárnyával is, sőt a félelmetes Jechák Ben Aháronnal, a Hizdrut főtitkárával, aki megelőztek a sztrájk-mozgalom csöndes támogatásával.

A Kneszet vitában Smuel Támir, a Szabad Központ képviselője is beleszólt és természetesen a követelések teljesítésére szólította fel a kormányt. Smuel Támir csoportja sem éppen proletár párt és kissé furesának tűnik, amikor ugyanaz a képviselő, aki minden más megnyilatkozásban a munkaadó oldalán van, most a választások évében felcsap a munkásosztály védelmezőjének. Hamarosan meg kell változtatni a nemzetközi jelszót Izraeli használatra: világ proletárjai egyesüljétek a Gyáriparosok Szövetségével és az építkezési vállalatok egyesületével, hozzáadva esetleg a háztulajdonosok szakmai szervezetét is.

Ez a logikusnak éppen nem nevezhető összefogás a szélső bal és a magántöke között a szavazó bizalmának elnyerése érdekében, olyan nehéz helyzetet teremt, amelyben a kormánytalan igazán nincs más lehetősége, mint hogy letegy a fegyvert és minden követelést megadjon, ha nem akarja kockáztatni az állami szolgáltatások teljes megbénítását. Most nem lesz arról szó, hogy csak azokat a követeléseket teljesítsék, amelyek a kormánytalan egyik, vagy másik tagja igazgóságnak tart, vagy pedig a költségvetési határok közé szorítható.

A sztrájk igen súlyos fegyver a rádió és a televízió, valamint orvosok kezében. Ha nem sikerül velük kiegyezni, úgy nincs más lehetőség, mint hogy megadni számukra

mindazt, amiért bérharckat folytatják. Pinchász Szápir pénzügyminiszter, aki hosszú karrierje során nem jutott ilyen nehéz helyzetbe, hiába mondja azt, hogy kénytelen lesz nagy pótköltségvetést benyújtani a Kneszetbe és hiába érvel azzal, hogy a bizonyos magasságon felüli béremeléseket nem lehet elválasztani az infláció problémájától.

Meg van a határa annak, hogy milyen mértékű béremelést tud a gyárilap és a mezőgazdaság elviselni anélkül, hogy az árait emelje. Normális körülmények között talán van mód megmagyarázni a sztrájkoló alkalm

MEGNŐTTEK AZ IKREK

A skóciai (Armadell) világsírek, akikről annak idején az egész világsajtó beszámolt, 10 hónaposak lettek. Felvételükön látjuk őket egy sorban, amint várják az etkezést. A kép baloldaltán lévő első bébi kislány, a többi négy lány. Születésük idején testsúlyuk 1 kiló körül mozgott, időközben azonban súlyuk 7 kilóra gyarapodott. Negy gyermekről az a vélemény, hogy csendesek, nyugodtak, csak egy kislány van (balról a második), aki éjszakánként felriad álmából és sír. Ezért is alszik külön szobában. A Betasky házaspár, a gyermekek szülei, az egyedüliek az utóbbi években, akik szépen fejlődő ötosikreket vállalhatnak a magukénak. Azt is meg kell jegyeznünk, hogy ezek az ikrek természetes módon születtek, amit úgy kell érteni, hogy az anya nem esett át terméketlenség elleni hormonkezelésen.

maoztak irányítóinak, hogy olyan béremelés, amely azonnali drágulásokat von maga után, voltaképpen értéketlen a dolgozó számára, nem áll fenn ez azonban a választások évében.

A szakmai tárgyalások izraeli megszerének csúdjé is most mutatkozik meg a maga teljes súlyosságában. Nem szabad odáig engedni a dolgokat, hogy a bértárgyalások sztrájkok közepette folyjanak. A halogató politika, amelyet főként az állami alkalmazottak felügyeleti hatósága folytat, már a multban is sikertelenség bizonyult és számos munkaviszonyban bosszulta meg magát. Most, amikor a rádió és televízió alkalmazottai egy időben sztrájkolnak, már rádöb-benheine az állam és közigazgatás illetékes bérhatóságai, hogy ez a politika helytelen és a tárgyalások módját gyökeresen meg kell változtatni.

Vannak azonban a jelenlegi helyzetnek egy mindennél súlyosabb veszélye, amelyről ugyilátszik sem a közélet baloldalán, sem a jobboldalán nincsenek tekintettel és pedig hogy a választások éve után normális esztendő következik. Olyan korszak, amelyben a követelések teljesítése, vagy elutasítása nem jár együtt képviselői mandátumok elvesztésének rizikójával.

Nem hisszük, hogy a gazdasági kormányzatnak más lehetősége volna az 1974-75-ös költségvetési évben, minthogy tudatosan megállítsa nemzetgazdaságunk fejlődését, az öté-lakásokon kívül megszüntessen minden építkezést és mesterséges módon munkanélküliséget idézzon elő.

A választások évében még elképzelhető, hogy a kormány leállítsa a jövedelmét, amint-hogy az meg is történt és ugyanakkor rendkívüli költségvetés megszavazását kérje a Kneszetben, mert az állami alkalmazottak fizetésemelésére másként nem jut pénz. A választások utáni esztendő azonban szükség-szerűen az adóemlékek és más megszigorítások éve kell hogy legyen, ha a most folyó sztrájkmozgalom előre biztosított sikere átöríti a nemzetgazdaság logikus korlátozásait. Nem várható egyéb ennek az évek a vége felé, mint az infláció újabb tombolása, a bérjavítási követelések felújulása, amire majd kénytelenek az 1974-75-ös költségvetési év előrelátásában a kormánytalan ellassítás, munkanélküliség alkalmazottak, tízezerrel és az ország morális erejének csökkenése.

Kár lenne, ha elveszitenék a fejüket...

Irta: BARKAY ZEEV

A hír maga korántsem nevezhető szenzációsnak, még csak különösebb felhajtást sem kellett: volt szerencsénk hasonlókhoz az elmúlt hat év folyamán különböző variációkban. Csupán az történt, hogy a Tul Káren mellett Svajka arab faluban, egyelőre kiderítetlen körülmények között, de a jelek szerint házi készítésű bomba összerúgására közben, robbanás következtében életét vesztette három arab fiatalember: a 22 éves Achmed Husszein Szirchán, a 19 éves Mohammed Juszf Abdul Rachman Faridz, és a 19 éves Vaszf Musztafa Abu Achmed.

A tudósítás leírja, milyen döbbenetes kép fogadta a helyszíre érkező nyomozókat: a robbanás ereje darabokra tépte mindhármukat, egyiküket szabályosan lefejezte, a többieknek végtagjait szakította le.

A falu lakosai ilyekeznek enyhítő magyarázatot találni a történetekre, azt híresztelik, hogy a fiatalemberek talált kézigéranót a-kartak szétszedni, ekkor történt a szerencsétlenség. Nem kell azonban szakértőnek lenni annak megállapítására, hogy a robbanás ereje jóval nagyobb volt, mint amelyet kézigéranót okozhat, még ha zárt helyen is explotál.

De nem is ez az érdekes a dologban, hanem néhány mellékkörülmény. Például az, hogy az eset június 9-én történt, mégis nappal a hatnapos háború évfordulója után, amely nagyobb nyugtalomban telt el Júdeában, Somronban és Gázában, mint mostanában bármikor. Ennek okai ismeretek, az izraeli sajtó bőven tárgyalja ezt a jelenséget. Épp ezekben a napokban a „területek” gazdasági fellemdülése az életnívó ugrásszerű emelkedése, a kényelmesebb életforma — mind-ez gondolkodásra készteti a „területek” arab-ságát: érdemes-e kockáztatni? A biztonsági hatóságok figyelmeztetési és óvintézkedési csak kiegészítő szerepet tölthettek be, — a valóság az, hogy a „területek” lakossága nagyon is ambivalens módon viszonyul a terror-szervezetekhez: míg a beiruti akció — a három terrorista vezér anyoniolvése — nyomában meglepte az izraeli hatóságokat a gyásznak az a minden eddigi keretet túlhaladó megnívánulása, mellyel ez a lakosság-ágréteg kifejezésre juttatta együttérzését a terroristaakkal, most úgy tűnik, ez a szimpá-tia nagyon is képes visszahúzódni a józa-nább határok közé: ha gyakorlatibb és koc-kázatosabb megnívánulásokról van szó, mint gyásztüntetés, vagy az „áldozatokat”

olyan embernek, aki ellen ilyen eljárás folyt? Mint a mellékelt ábra mutatja, erősen meggondolandó...

A második áldozat, Mohammed Juszf Abdul Rachman Faridz (középsikolás diák), a falu muhtarjának rokona, míg a harmadik Vaszf Musztafa Abu Achmed, a beiruti egyetem hallgatója volt, két héttel ezelőtt jött haza látogatásba szüleihez — az ő házukban történt a robbanás.

Anélkül, hogy a hivatalos vizsgálat elébe vágnánk, feltételezhetjük, hogy Beirutban, geográfiai tanulmányai mellett — amely fakultás növendéke volt — egyéb ismereteket is szerzett, melyeket falujába visszatérve társaival megosztva, gyakorlati sikra kívánt átitetni. Hogy földrajztudományban milyen eredményeket ért el, nem tudhatjuk, de, helyesebben tette volna, ha inkább vegyint tanul, ahhoz már kétség nem fér...

Mindenesetre a terrorista mozgalmak kudarcának egyik jele, hogy amatőröket kénytelenek foglalkoztatni házikészítési bombák-kal, mert szakemberek egyrészt lebuhtak, másrészt pedig meglévő fegyver- és löszér-aktárik sorra az izraeli biztonsági hatóságok kezére kerültek — utánpótlás becses-pérsége pedig rendkívül nehéz.

Feltűnik még egy körülmény: az ügyvel kapcsolatban mintegy 20 letartóztatás történt, csaknem valamennyien középsikolás diákok. Ugyilátszik, a terror-szervezetek egyéb helyő erforrásai kimerülöben vannak, így a középsikolás diákok közül próbálnak „aktívistákat” toborozni. Ez, viszonylag, a legegyszerűbb megoldás: ezt az ifjúságot a legkönnyebb lelkesíteni. Ezisztenciális meggondolások — melyek a felnöttek nagy részét visszatartják a terroristákkal való együttműködéstől — itt nem játszanak szerepet.

Akiket tehát nyugtalánít a „területek” nyugalma, a lekezdésé sem riadnak vissza attól, hogy középsikolás gyerekeket vonjanak be olyan veszélyes tevékenységbe, mint szabotázsselelmények előkötése, rosszul kiképzett, vagy éppenséggel amatőr felnöttek irányítása alatt.

Helyes volna azonban, ha a Svajka faluban történt robbanásból az érdekelt arab lakosság is levonná a következtetéseket: ha ezek az ifjak hajlanak a terrorista szervezetei propaganda-jára, s megszedülnek attól, könnyen el is vesztetik a fejüket — nem csak képtelen, hanem valóságban is, mint a fenti szerencsétlenség bizonyítja...

UJ KELET
USA-ban
Felvilágosítással szolgál előfizetési, hirdetési és szerkesztési ügyekben
KALMAN KAHAN
619 E. 2nd Street
BROOKLYN
New York 11218
Phone: 633-0564, 633-0543

Asszonyoknak és figyelmes férjeknek...

(A vásárló és a kereskedő szolgálatában)

EGY VILÁG, VAGY KETTŐ?

Írta: CHA ZEMER

Nemrég alkalmam volt részt venni egy távolkeleti kiránduláson. Mielőtt elindultam, azt mondták nekem sokan, hogy „az egy egész más világ...”

Olyan emberekkel beszéltem, akik többször is megfordultak már a Távol-Kelet különböző országaiban. Mindnek egyértelmű volt a véleménye.

Nos, négy ország meglátogatása után, hogy hazajöttem Thaiból, Japánból, Szingapurból és Perzsiából, egyrészt megerősíttem az előbbi véleményem — valóban más világ! — másrészt viszont tagadom. Végül fokon ugyanis csak egy világ van, egyetlen világ. Sőt, hajlok arra a megállapításra, hogy a látszólagos „két világ” közti különbségek csak külső jellegűek, a lényeg tekintve több az azonoság.

Más kultúrában nőttek fel a távolkeleti országok lakói, mások a szokások, az ételeik, s a társadalom szerkezete is gyökeresen különbözik, ami önmagában is indokolja, hogy másként élnek ott az emberek.

De ne feledkezzünk el az azonoságokról sem. Lássunk most ezen azonoságok közül néhányat.

Legyen az első a közlekedés. Világszerte nagy problémát jelent, hogy egyre több a jármű, viszonylag tehát egyre jobban mutatkozik, hogy üthány van, s mind nehezebb közlekedni a sok „közti dugó” miatt.

Teheránban például szélesek az utak, még a mellékutak is. Viszont félmillió autó robot a város útjain és utcáin, a sofőrök udvariatlanok, erőszakosak a volán mögött, és végül is az egész város egy nagy közlekedési dugóvá lett.

Bankokban — ahogy ezt az irodalomból is tudjuk — a múlt század végéig egyáltalán nem is voltak utcák. Az emberek jobban csónakokban közlekedtek, mert a házak közötti tereket csatornák szeltek át. Most vannak utcák, de közlekedni nehéz, mert olyan nagy a forgalom.

Olyan rendszabályt hoztak, amelynek értelmében reggel hatóráig este kilencig teherautóknak nem szabad a városba behajtani, mert így is alig igazítható el a háromszáz ezer személykocsi forgalma.

Tokióról közlekedési vonatkozásban beszélni sem érdemes. Noha a legsokoldalúbb közúti közlekedés van a városban — autóbussz, földalatti, függővasút, stb. —, s az utalózat egy része is egymás fölé épült, ez csak azt jelenti, hogy a közlekedési dugók is emeltesek, s olyan nagy a zűrzavar, hogy még a kibontakozás körvonalai sem láthatók.

Egy másik vonatkozás, amely egységéig gyurja a világot — a lapok címdala. Valaha minden országnak megvolt a maga külön szennazója. Ez a világ a múlt. A távközlés korában élünk, s thaiföldi, japán, perzsa lapok címdalán azonos szóba ütközik a tekintetünk: Watergate.

A londoni lordok szex-botránya a bankok olvasói is élénken foglalkoztatja, s csak ezt irhatom az amerikai fikciós kiadványokról, illetve azok nemzetközi visszhangjáról is. A nagy nemzetközi hírszolgálatok — a rádió és a szorgalmasan keringő — tévécsatornák nemzetközi szinten sugározzák — műbolygók lehetővé teszik, hogy a szennazókat közelről ismerje meg a világ. Ebben az értelemben tehát egyre szűkül a különbség a világ egymástól távol fekvő országai között.

Persze, sorolhatnám még a példákat, de a legfontosabbra akarok csupán szorítkozni. Az ember természetére, amely azonos szinte az egész világon. Ilyen vonatkozásban tényleg alig fedezhető fel némi különbség az egyes országok népei között.

Mi azonos? Az emberek vágyai hasonlítanak egymáshoz. Mit akarnak? Békében nevelni a gyermekeiket, részt akarnak venni a társadalom életében, szeretnének jól élni.

Azt mondták nekem, mielőtt elindultam, hogy a távolkeleti emberek különbözik tőlünk. Megállapítottam a helyszínen, hogy a különbség felszínes csupán és a hasonlóságok lényegiek. Az Z.iriijAmi az

emberek — ha csak a nagyon lényeges vonatkozásokat tekintjük — a távolkeleti országokban is olyanok, mint nálunk. Izraelben, mint Amerikában, Hollandiában, vagy az Elefánt-

csontparton.

A gyerekek vidáman jönnek haza az iskolából, s örülnek, hogy közelebb a vakáció, az asszonyok kimennek a piacra és bosszankodnak, milyen nagy a drágaság, a fiatalok egymás iránt érdeklődnek és benépesítik a mozgó játékokon elsötétített nézőteret, még akkor is, ha nem olyan kiváló a film. Akinek pénze van, az szeretne minél előbb autót vásárolni. Akinek nagyon sok pénze van, az nem otthon, hanem külföldön tölti a szabadságát, s aki teljesen független az anyagiak szorításától, az lehetőleg beutazza — szabadság ürügyén — a világot.

Hol a különbség? Olyan országban is jártam, ahol minden lakásban berendeznek egy kis szobát a szellemeknek. Hogy az elhunyt szeretteik hazajáró lelke jól érezze magát otthonuk falai között. Feldíszítik azt a szobát virágokkal, az asztalt megrakják izes gyümölcseivel, meg különböző frissítőkkel, hogy a szellemek semmihiány se lánának hiányt.

Ez a szokás — úgy tűnik — elűt a miénktől. De a különbség szintén csak látszólagos. A kislányom véleménye például az volt, hogy az ősek szellemének fizetele és a velük való kapcsolat szempontjából nem sokban különbözik az ősek számára fenntartott szoba, vagyis a „hazajáró lelkek” vendéglátása a zsidó szokástól, amely abban jut kifejezésre, hogy a Nyugati Fal ősi köveinek repedései közé leveleket helyezünk. Ők azt hiszik, hogy ebben a bizonyos szobában kapcsolatba tudnak lépni az elhaltak szellemével.

megyeket. Néhány héttel ezelőtt — mint a képen látható, kicsit hideg volt még, kucsmtát öltött a vendég — Migdál Hámekekben járt Jigál Álon és utja során befért a helyi WIZO-szervezet által fenntartott napközi otthonba.

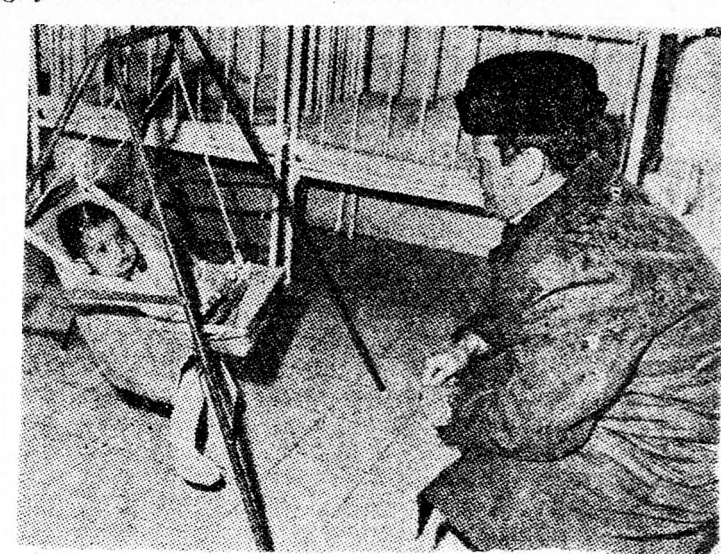
Ez a megjegyzés nem nélkülözi az igazság elemeit. A kislányom megint fején találta a szegyet. Vagyis még a megfoghatatlanság területén is hasonlóak vagyunk a távolkeleti népekhez. Higgyék el nekem, egy a vil-

Jigál Álon a WIZO egyik gyermekotthonában

Jigál Álon nemcsak a miniszterelnök helyettese, de ő az oktatásiügyi miniszter is. Utóbbi minőségében rendszeresen látogatja a különböző nevelési inté-

A miniszter elbeszélgetett a pedagógusokkal és az otthon többi dolgozóival, valamint a helyi WIZO-szervezet néhány vezetőjével, akik szintén jelen voltak

levelet intézte az otthon munkájért felelős helyi WIZO vezetőnek:

Náti Báruch asszony, a Migdál Hámekek-i WIZO titkárja Asszonyom,

kellemes élmény volt számomra, hogy ellátogathattam az Önök által fenntartott napközi otthonba. Megállapítottam, hogy a gyermekek odaadó gondozásában részesülnek és Önök a legmegfelelőbb körülményeket biztosítják a számukra.

Azt is örömmel hallottam, hogy nemcsak a 3-4 éves korosztály számára létesítettek napközi otthonot, de lehetővé tették a dolgozó anyukák, hogy apróságukat már 2 éves kortól az Önök gondjaira bízassák.

Szívélyesen üdvözölöm Önöket s örülök, hogy tanuja lehettem jó munkájuknak.

Jigál Álon

A migdál-hámekekiek rendkívül szívélyes hangon levelében köszönték meg a miniszter látogatását.

PÁRIZSI LEVÉL:

A LAFAYETTE ÁRUHÁZ KIRAKATA

Kétféle stílus uralkodik napjaink divatvilágában. Aki megáll egy órára — mert kevesebb nem elég! — a párizsi Lafayette áruház kirakata előtt, az könnyűszerrel megállapíthatja, hogy mennyire így van ez. A variációk százaát láthatjuk.

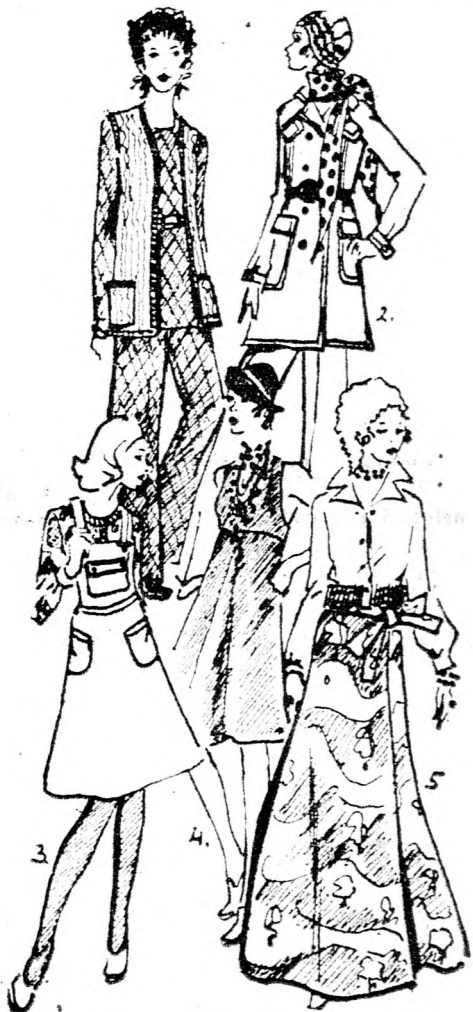
Egyébként azért is tanulságosak ezek a kirakatok, mert tanácsokkal gazdagítják a lányokat, asszonyokat. Arra nézve, hogyan variálhatjuk a ruháinkat, a két, vagy háromrészes darabokat nem kötelező olyan összeállításban viselni, ahogy megvettük. A keverés lehetősége olyan ötlet, amely szinte automatikusan felmerül.

Ot modelt mutatunk be a Lafayette kirakataiból.

1. Fantáziakockás tunika és nadrág. A tunikát derékban körülfogó öv és a kötött kardigán mellény a legújabb divatot képviseli.
2. Térdig érő, natur színű, könnyű ballon esőkabát. Nadrágot és ruhát egyaránt lehet hordani alá. Pettyes seccsál és kötött sapka a kiegészítője.
3. A most nagyon divatos kötésvruha alá — amelynek anyaga jó tartású, kamarn-zsánerű szövet — pulóvert, blúzokat egyaránt fel lehet venni. Az előkés-

z pici klapot hordanak hozzá.

5. Ez a modell, amely egyszerű és nyomot vaszonanyagból készült, esti szórakozáshoz és fürdőhelyen nappalra egyaránt

4. Magasított derékréssel szabott, elegáns, kivágott ruha. Elöl, középen a szoknyarész felszöknyva, a fő divatvonalak kökal bővíül. Sok-sok gyöngyöt és

alkalmas. Az ingblúz jellegű, derékban behúzott lemeberdzsek és az átmenős, ugynevezett lapde szálirányban történt szabások tartozik.

Mi vagyunk az egyetlenek, akik látogatást ajánlhatunk Önnek

Prágában

Csehországban, Theresienstadtban is, a ZSIDÓ EURÓPA körutazás keretében
1973. 7. 26 — 8. 22 — 28 nap

Részletek:
„ALL-TOURS” Ltd. • Haifa, Nordau 1,
telefon: 640862 • 666951 • 666222

KÖNYHA-SZEKRÉNYEK
formaiká bevonattal méretre, különböző színekben

SKOL • TEL-AVIV
Kfár Giládi utca 35
Telefon: 82 95 19

Hölgyeim!
Kifogástalan szabású, színes, sziknya

BINDER KONFEKCIO
Tel-Aviv, Nachlat Benamin a. 21, tel. 62 00 00
• Rendeléseket menet után vállalunk •

...ÉS MOST OSEM BISZKVI

IME A DUS VÁLASZTEK EGY RESZE:

Az Osem új crackereinek és aprósüteményeinek csodás családja összejövetele és cocktailhoz, szeszesitalokkal és a televízió mellé, apró szendvicsek készítésére és mártogatáshoz (dip) az OSEM dús cracker- és sós aprósütemény választéka.

Golden crackers — mint a neve, aranyat ér!
Crackees — apró cracker, amelyet elkapkodnak.
Arbel — kitűnő cracker, finom ízű és formájú.
Poppy crackers — mákos cracker inyenceknek.
Kitűnő cracker egyveleg — háromszögű, szegetes és kerek crackerből.

EZ JÓ — EZ

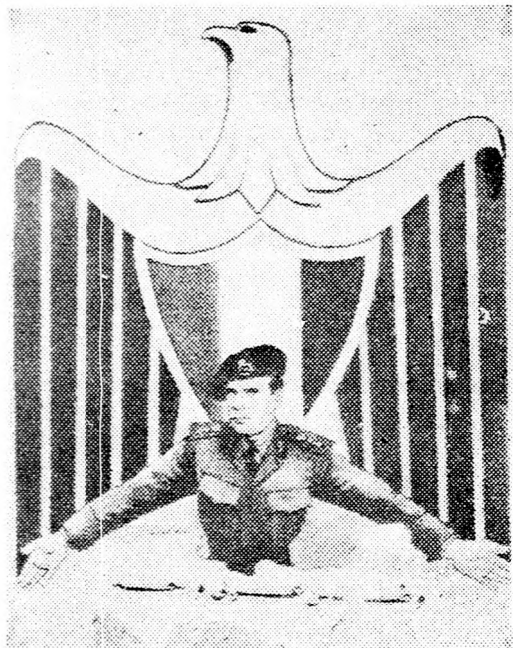

GÁDÁFI — AZ ARAB HITLER

Irta: DAN OFRY

„Elérkezett az ideje, hogy az arabok csattanós pofont mérjenek Amerika arrogáns po-fájára. Itt az ideje, hogy veszélyesen alá-suk Amerika érdekeit a Közelkeleten, egyob-dalu Izraélt támogató politikájá és az arabok megalázására irányuló tevékenysége miatt”.

A többi között ezt tüntette a mikrofonba ke-rek négy órán keresztül tartó hisztérikus be-szédében Muámmár Gádafi ezredes, a libiai olajlelődről négy esztendővel ezelőtt hata-lomra jutott diktátora. Gádafi ezzel az u-jabb kihoanással indokolta az amerikai ér-dekeltései Bunker Hunt kőolajártsaság álla-mosítását, amit szinpadias hatásokat keres-ve, a Tripoli szívében fekvő Mártírok tere-n elhangzott maratoni beszédében jelentett be. Mindez néhány nappal ezelőtt történt.

A tömeget valósággal hipnotizálta a 31 éves, aszkéta életet élő Gádafi. Percenként robbant ki a helyeslő üdvrivalgás. A gyűlölet szenvedélytől fűtött tömegek „Ó, ó, Gádafi! Ó, ó, Gádafi!” felkiáltásokkal buzdították a zavaros tekintetű Vezért. És ő folytatta. Uganazt megismételve, még nagyobb hang-erővel.

Muámmár Gádáfinak tekintélye, növekvő nimbusza van az arab világban. Annál is in-kább, mert Gamal Abdul Nasszer halála után szürke figurák vették át Egyiptom ve-zetését és elárultak az ősszarab naciona-lizmust képviselő Vezér széke. Pontosan az a szerep, amelyről Muámmár Gádafi már ifjúkora óta álmodik.

Nem ok nélkül mondta kendőzetlen öntel-séggel Nasszer elhalálása után, hogy Egyiptom olyan ország, amely vezető és Vezér nélkül áll. Mint ahogy nem szégyellte azt sem kimondani, hogy ő pedig olyan vezér, akinek „megfelelő országra van szüksége” az Iszlám és a pánarab álmok megvalósítására — a Csendes óceántól a Perzsa öböl.

Ezért kezdeményezte az egyiptomi-libiai federációt. Ezért szorgalmazza annak gyakori látóhozását ez év szeptemberében. Ezért tett fel mindent az arab-egyseg lapjára.

Hogy kiélhesse vezéri ösztöneit és a hatal-mas kiterjedését, de szinte teljesen sivatagi, primitív lakosságú Libia helyett a civilizációt és a modern technológiát vívmányokat va-lamennyire képviselő Egyiptomból, a Nilus deltájából, Kairóból harsoghassa igéit az a-rab országok kerekén százezres tömegek felé.

Ezért lett néhány év leforgása alatt Mu-ámmár Gádafi a legszélsőségesebb arab irányzatok megtestesítője. Hogy minél na-gyobb tömegeket vonzzon hüvkörébe, Hogy minél gyorsabban lépessen Nasszer cipő-be...

Ezért vált Gádafi a nyugati világ legvesz-élyesebb ellenségévé. Ezért kell benne látni Iz-raél egyik legádagabb ellenségét.

Es ezért szükséges alaposan szemügyre ven-ni. Hogy még időben felfedezzük és meg-ismerjük az arab világ új hitleri önjelöltjét.

Miben áll Gádafi ereje? Libia olajkincsei adják a háttérrel ennek a négy évvel ezelőtt még ismeretlen akarnok-nak az előretöréséhez. Az a tény, hogy Li-bia ma már ugyanannyi petroleumot termel, mint Szaudi-Arábia, tehát „holtversenyben az első” a Közelkeleten, egyben rávilágít ar-ra a felfeméretlen gazdagságra, amirehét Li-bia nagyratörő uralkodója jutott az utóbbi években. Libia, ez az egykori olasz gyarmat, ahol a lakosság 98 százaléka jelenleg analfabéta.

Az a tény, hogy Libia ma naponta két millió horádó kőolajat termel és ezáltal éven-te legalább kétmilliárd dollár tisztavétel-hez jut, egyben rávilágít arra a csillagzati gazdagságra is, amirehét nagyratörő és orszá-ga kétmilliárd primitív lakosát ellentmondás nélkül irányító Gádafi kezébe jutott Idrisz

király elűzésével.

Tartozunk az igazsá-g-nak, hogy leszögezzük: Gádafi nem tartozik a dözsölő arab kényurak fajtájához. Ellenkezőleg. Valóságos spártai élet-módot követ és ugyan-azt akarja meghonosí-tani országában. Elva-kultsága annyira szél-sősége, hogy még a külföldi láto-gatókat, s az országában szolgáló idegen diplomatákat is szeretné „átnevelni”. Letil-totta az alkohol fogyasztását, nem engedé-lyezi többé, hogy libiai férfiak idegen asszo-nyokat vegyenek feleségül és számos más in-tézkedést hozott meg az Iszlám eredeti szellemének érvényesítésére.

Ezért adta ki a rendeletet az összes báró-k, kaszinók bezárására. Ezért honosította meg a Korán eredeti büntetőszabályzatát. Muámmár Gádafi ősi arab hagyományoktól fűtve, visszaállította a kezek levágását és a lábfej amputálását lopás esetén.

Es ezért követeli a nagyvilágtól, hogy gon-dolkodás nélkül engedelmességen „paran-csának” és vezesse be az arab nyelvű beír-ásokat is az utelvekbe, ha azt akarja, hogy Libia elismerje azok érvényességét. Az ugy-nevezett kulturvilág viszonylagos dicséretére — vagy szegényére? — utaljon az a tény, hogy eddig mindössze 11 állam hódot be Gádafi rögeszmés pánarab „parancsának”. Nemrégiben Libia diktátora nem engedélyez-te egy teljes olasz cirkuszi együttes partra-szállását, mert a cirkuszi artísták különböző nemzetiségű tagjainak utelveiben nem volt az adatok a r a b u l feltüntetve.

A dolog távolról sem lenne aggasztó, ha a nagyvilág valóban tenne valamit a libiai kiskitler megzabolázására. A világ azonban most is hallgat és megtörli az arcát valahány-szor Gádafi arcul köpi. Mintha csak az eső esett volna. Mintha misem történt volna.

Mintha a harmincas évek Európájának diühögő diktátorát hallgatná, aki visszatérő-en ordította: „Nem tűröm! ... Nem enge-dem! ... Követeltem! ... Megparancsolom! ...”

Mintha a Führer idejét élénk. Mintha nem tudná mindenki, hogy mindössze egy grandamánias arab hitleriököröl van szó, akinek történetesen eddig már sikerült három milliárd dolláros tartalékokat felgyűjteni arany-ban és nehézfémekben, a szinte kimeríthetelen olajkincsek révén, amelyeket teljes egé-szében politikai célkitűzései megva-lósítására használ fel.

Igen, a világ aligha tanult. Mint ahogy most is érvényes a mondas, hogy a pénz és az arany mindent megszépít, megtisztít. Mu-ámmár Gádafi sorra vásárolja fel az arab ál-lamok vallás politikáit. Könnyűszerrel hárítja el a Nasszer utódának szerepköréhez vezető akadályokat.

Libia évi 125 millió dollárt ad Egyiptom-nak a cionista ellenség felszámolására irá-nyuló előkezületekre. Kerek 45 millió dol-lárt kap Szíria is ugyanezen célra. Jászser Aráfát és a többi terrorlegény körülbelül évi huszmilliót vesz át Gádáfitól a „szent harc” nevében. És ezzel még nem merült ki a lista. Gádafi igyekszik minden afrikai álla-mot lefizetni. Mint ahogy gatlás nélkül finan-szíroz minden felforgató „forradalmi” tevé-kenységet Angliában, Irországon, az Egye-sült Államokban és Európában. Büszke ön-teltséggel mondta a Time munkatársának nemrégiben, hogy tucatjával kapja a pénzre-gélyre vonatkozó kéréseket az arab világból, és a földgolyó különböző részeiből.

Irányító eleme a gyűlölet. Elsősorban Iz-raél és a zsidóság, rögtön utána pedig Ame-rika ellen. Ezután következnek csak a többi-ek: a Nyugat nagy általánosságban, a „re-akció” arab kormányzatok és a külföldi olaj-társaságok, amelyek „szóják az arab ne-jzet vért”.

Környezetének elszólásaiból ítélve, tekinté-lyes hirmagyarázókat következetesen hangoz-tatják, hogy a libiai diktátor valójában nem egészen beszámítható. Mit változtat azon-ban mindez a tényeken? Hitler sem volt ép-eszü. Annára azonban mégis képes volt, hogy lángba borítsa a világot.

Gádafi is ezzel fenyegetőzik. Eppen a mult hónapban mondta egy interjú során, hogy az arabok nem csak Izraél államát fogják „törölni” a föld színéről, s nem csak annak zsidó lakosait fojtják „hatalmas vér-tengerbe”, de gondoskodnak a világ zsidósá-ga méltó „büntetéséről” is Izraél támogatása miatt...

Izraél: — Könnyű kikezdeni a kicsinyekkel!

(Gádafi: „Itt az ideje csattanós pofont adni Amerikának!”)

ga méltó „büntetéséről” is Izraél támogatása miatt...

Ez a stílus már arab körökben sem divatos. A hatnapos háború óta alacsonyabb oktávo-kon játszanak az arab szónokok. Jelenleg Muámmár Gádafi az egyetlen hatalmon le-va arab vezető, aki Nasszer berögződött nyelvi fegyvereivel lő. Annak ellenére, hogy ma minden iskolágyerek tudja, hová ve-zetett Gamal Abdul Nasszer kalandorpolitiká-ja...

Gádafi azonban nem tanult. Talán azért is, mert ezideig nem akadt senki, aki meglec-kéztette volna. Sem Izraél, sem a Nyugat nem tett semmi tényleges lépést a hitleriök-ka megfékezésére.

Talán ez a legnagyobb mulasztás, ami ko-runkat terheli.

Ideje lenne elővenni a történelemlényeket a hitlerista korszak tanulságainak felfrísí-tésére. Még mielőtt a vadhajítás elburján-zik...

DÁN DALMAT:

Az erőegyensúly jövője

Nem csekély aggodalom szorította össze nek érezte, hogy legalább ugyanannyi fegy-vert szállítson arab ellenfeleinknek, ha nem a dupláját! Így ment ez itt már évek óta. Serumi jelét sem látom annak, hogy bármi-féle alapvető változás állott volna be ezen a téren. A szerepek megcserélődhetnek, de a lényeg nem!

Vagyis a dolgok belső logikájából az kö-vetkezik, hogy ha Amerika szállít fegyvert az araboknak, akkor a Szovjetuniótól viszont nekünk jár a fegyver! Hiszen csak így tartható fenn a Közelkeleten a nagyhatalmi befolyás egyensúlya, amely egyszerűen a béke, sőt talán a világbéke záloga!

Nyilvánvaló hogy a Szovjetunióban is tisztában vannak mindezzel és ha szímatom nem csal, akkor jelenleg már az izraeli ki-vánság-listát tanulmányozzák, amit valószínű-leg a moszkvai holland nagykövetségben ke-resztül juttattunk el hozzájuk, Golda bevá-sárló szatyrával együtt.

Hogy pontosan mit tartalmaz ez a lista, azt természetesen én sem tudom. Elvégre lé-teznek államtitkok is a világon!

De szinte bizonyosra vehető, hogy előszőr is tartélek alkatrészeket rendelünk a Szináj-ban szákmányolt szovjet tankokhoz és Katy-u-sa-sorozatvetőkhöz, azoknál nem csodál-nám, ha kérnénk néhány MIG-et, hogy végre szabályos légi alakulattá egészíthessük ki azt a két árva vadászgépet, amelyek még a Hatnapos Háború előtt szöktek át hozzánk.

De szó lehet a legmodernebb SAM légel-hárító rakétarendszerről is, hogy ha megpró-bálják megsérteni légiterrünket egy egyiptomi Phantom, hát lepuflanthassuk a gaz provo-kátort!

Tudnillik körzetünk erőegyensúlya mind-ezideig a nagyhatalmak kölcsönös unszimpatiá-ján alapult, s erre a tényezőre épp olyan szilárdan lehet építeni, mint teszem azt, a Világbank által garan-tált hitelre. Azaz, ha az USA némi fegy-vert szállított nekünk, mert már túlságosan le-voltunk rongyolódva, akkor a Szovjetunió erkölcsi kötelességé-

nek érezte, hogy legalább ugyanannyi fegy-vert szállítson arab ellenfeleinknek, ha nem a dupláját! Így ment ez itt már évek óta. Serumi jelét sem látom annak, hogy bármi-féle alapvető változás állott volna be ezen a téren. A szerepek megcserélődhetnek, de a lényeg nem!

Vagyis a dolgok belső logikájából az kö-vetkezik, hogy ha Amerika szállít fegyvert az araboknak, akkor a Szovjetuniótól viszont nekünk jár a fegyver! Hiszen csak így tartható fenn a Közelkeleten a nagyhatalmi befolyás egyensúlya, amely egyszerűen a béke, sőt talán a világbéke záloga!

Nyilvánvaló hogy a Szovjetunióban is tisztában vannak mindezzel és ha szímatom nem csal, akkor jelenleg már az izraeli ki-vánság-listát tanulmányozzák, amit valószínű-leg a moszkvai holland nagykövetségben ke-resztül juttattunk el hozzájuk, Golda bevá-sárló szatyrával együtt.

Hogy pontosan mit tartalmaz ez a lista, azt természetesen én sem tudom. Elvégre lé-teznek államtitkok is a világon!

De szinte bizonyosra vehető, hogy előszőr is tartélek alkatrészeket rendelünk a Szináj-ban szákmányolt szovjet tankokhoz és Katy-u-sa-sorozatvetőkhöz, azoknál nem csodál-nám, ha kérnénk néhány MIG-et, hogy végre szabályos légi alakulattá egészíthessük ki azt a két árva vadászgépet, amelyek még a Hatnapos Háború előtt szöktek át hozzánk.

De szó lehet a legmodernebb SAM légel-hárító rakétarendszerről is, hogy ha megpró-bálják megsérteni légiterrünket egy egyiptomi Phantom, hát lepuflanthassuk a gaz provo-kátort!

Az „OHEL DAVID” Templomegyesület, Natanja, Soham-u. 6.,
igaz szeretettel közölni
KLEIN LIPÓT
előljárásági lapját
80-İK SZÜLETÉSNAPIA ALKALMÁBÓL.
A június 16-iki istentisztelet után. — kidús keretében —
dr. Berg József főrabbi ur mond köszöntőt.

THALIA SZÍNHÁZ BEMUTATJA
ARTHUR MILLER:
PILLANTÁS A HIDRÓL
c. darabját.
Rendező: REMÉNYI JÓZSEF
SZEREPLŐK:
Alfieri : UNGVÁRI ENDRE
Eddie Carbone : REMÉNYI JÓZSEF
Katie : BLAU L. AGNES
Beatrice : POLONYI GYÖNGYI
Rodolphe : LEVY GYÖRGY
Marco : LEBEL TAMÁS
Rendőrfelügyelő : UNGVÁRI ENDRE
BEMUTATÓ ELŐADÁSOK :
RECHOVOT: Bét Gordon, 1973 június 23.
Jegyek: Schwarz cipőüzlet
NATANJA: WIZO-terem, június 25
Jegyek: Signal jegyiroda
TEL AVIV: Z. O. A. június 26
Jegyek: Rokoko
CHOLON: Hisztadrut terem, június 30
Jegyek: Mandula cukorüzlet
JERUSALEM: HOH., Roth kulturterem, július 2.
Jegyek: HOH.
PETACH TIKVA: Sárét-terem, július 7
Jegyek: Klein könyvüzlet
BEER-SEVA: Bét-Háám, július elején
NÁHARIA: Cavta terem, július 13
Jegyek: David jegyiroda
HAIFA: Bétenu terem, július 14
Jegyek: HOH. Pevzner 2

JONA RODAN BEMUTATJA
a jiddis színház legkitűnőbb művészeit:
JENNY KESLER
és
ADRIAN STOR
A RAGYOGÓ,
CSODALATOS OPERETTENBEN:
DI SCHEINE ROSSITA
Ma, péntek, június 15, 8.45
CHOLON — ARMON
Hétfő, június 18, 8.30
TEL-AVIV — OHEL SEM
Szombat, június 16, 8.30
JERUSALEM — MITCHELL
Kedd, június 19, 8.30
TEL-AVIV — OHEL SEM
Csütörtök, június 21, 8.30
PETACH TIKVA —
HEJCHÁL • MÁSODSZOR

KÜLFÖLDI VENDEGEK JELENLÉTEBEN
FREDI DURRA
A NAGY SIKERBEN:
»ZWEIKOMMEN... STEUER!«
Zenei vezetés: KURT MAAS — KITCHIKO
TEL-AVIV, Bét Cioné Amerika
kedd, 1973. június 19., este 8.30
Jegyek: Union és Kanaf
Az előadást a német televízió filmre veszi.
NOVA — BERGER

Izrael Walin — Theo Roller bemutatják
a 2 nagy sláger előadást:
ELI SÁGI AVRAM GOLDFADEN
MEIN MAME DER GENERAL
ZWEI KUNTLEREL
Rendező:
C. FELDMAN
Szereplők:
GETTA LUCA
MENASE WARSAVSKI
Ma, péntek, június 15, 8.45
NAHARIA — RON
Szombat, június 16, 2 gála-előadás, 7.15 — 9.30
TEL-AVIV — OHEL-SEM
Hétfő, június 18, 8.30
NEVE-SÁNÁN — AMAMI
Kedd, június 19, 8.30
RISON-LECION — TIFEREI
Szerda, június 20, 8.30
ASKELON — ESZTER
Csütörtök, június 21, 8.30
TEL-AVIV — OHEL SEM
SOLO MOSE INO TOPER BEBE SPITZER
Vezényel:
SCHWARTZMAN
Ma, péntek, június 15, 8.45
KIRJÁT MOTZKIN - OROT
Szombat, június 16, 2 előadás
6.45 — 9.00
HAIFA — JACHDAV
Hétfő, június 18, 9.00
BAT-JAM — BAT-JAM
Kedd, június 19, 8.45
AS'POD — ESZTER
Szerda, június 20, 8.30
LUDD — ORLY
Csütörtök, június 21, 8.30
AKKO — GAN EDEN
1973. VI. 15. UJ KELET 5

Egymás között...

- MAGYAR ZSIDÓ KURIR -

Néhai Reich Helén emlékét és áldozatos közéleti munkásságát hivatott megörökíteni az a Gemilut Chesed kamatmentes kölcsönpénztár, amely a napokban létesült az Irgun Jecé Máramaros-sziget Bójszraél keretében. Az induláshoz szükséges alapítói jegyzését — 5000 fontos felajánlással — Reich Jehosua, az Irgun elnöke nyitotta meg. Bejelentette, hogy a Reich-Lebovics családok Amerikában élő rokonsága további 5000 fontot ajánlott fel. Az alapítói jegyzői között találjuk még Naschitz Frigyes izlandi főköznőt, dr. Márton Lajos, Schön Dezső és Grünberger Baruch neveit.

Az Irgun Jecé Máramaros-sziget Bójszraél hétfő este tartott ülésén megválasztotta a Gemilut Chesed kamatmentes kölcsönpénztár öttagú vezetését, amely a következőkből áll: Schön Dezső (elnök), Reich Jehosua, Perl Béla, Altmann József és Even Dávid. A pénztár részére felajánlásokat a Bank Hámizráchi Háméuchád (Tel Aviv, Rechov Frischmann 90) címére lehet küldeni, feltüntetve a 227764 folyószámát.

Máigán Michaél kibuchan rendezték meg szép külsőségek között Várdon Ronit — Jehosua Várdon, a tel-avivi Plaza hotel igazgatója és felesége, Friedl leány — és Ávner Sémí esküvőjét. A menyasszony édesapja erdélyi származású.

Jól sikerült szíjuntünet volt a héten a tel-avivi Jáve utca 17 alatt levő Somré Hádát templomban. A hagyományos „Hádán”-t Ráv Mordecháj Friedmann tartotta, míg ünnepi beszédet Ungár Mose, az Águdát Jiszraél keretében működő Bikur Cholim beteglátogató vezető elnöke mondott. A kitűnő rendezés Markovics Jicchák érdeme.

Moskovitz Slomo mérnök és felesége Szára, június 11-én, hétfőn tartották meg elsőszülött fiuk brit-milláját a bné-bráki Bamberger templomban. Dr. Moskovitz Cvi és Irén, Neumann Jehosua és Paula, a boldog nagyszülők, is részesek voltak a meglepetésekben.

A HOH és a Bné Herzl közös évadzáró kultúrét rendezte a héten. Dán Ofry megnyitja után dr. Frenkel Jenő volt szegedi főrabbi, Katz Ári ügyvéd, dr. Weisz Imre orvos és dr. Follán Imre ügyvéd adott elő. Farkas Tibor, a HOH orsz. főtitkára konferált. A művészi részben Kálisch-Tomaschoff Nomi héber, jiddis, magyar és szlovák dalokat énekelt, Heller Erzi kísérte zongorán.

A finn kormány a napokban a „Fehér róza lovagrend” elsőosztály fokozatával tüntette ki dr. Herskovits Fábiant v. budapesti főrabbit, a Bné Herzl elnökét, Tel Aviv város kulturozatójának v. igazgatóját, az Izrael és Finnország közötti kulturális kapcsolatok elmélyítése érdekében kifejtett tevékenysége elismeréseként. A finn kormány nevében az Izraelbe akkreditált finn nagykövét adta át a kitüntetéséről szóló okiratot a főrabbinak. A multban már az olasz kormány és a Német Szövetségi Köztársaság kormányja is kitüntette dr. Herskovits Fábiant.

Az orvosszövetség az idén az aradi származású dr. Godel Viktort, a Siba orvosi központ fiatal szemészorvosát tüntette ki a Landau-díjjal, amelyet egyéni kutatómunkája elismeréseként ítéltek meg a számára.

A HOH báb-jámi szervezetének közönsége előtt Dán Ofry, az Uj Kelet belső munkatársa tartott előadást a héten amerikai tapasztalatairól. Dr. Antal László Izrael 25 év alatt elért eredményeiről beszélt, Gál Smuél ügyv. elnök pedig a báb-jámi és a rámtál-joszeffi magyar jisiv szervezetek kérdéseiről szólt. A művészi részben Kálisch-Tomaschoff Nomi énekelt, zongorán Heller Erzi kísérte.

New Yorkban szűk családi körben tartották meg Herman

György, a sikeres üzletember és Frigyes Marika esküvőjét. Ebből az alkalomból a menyasszony Bécsben élő szülei Amerikába repültek.

A tel-avivi Sálom Aléchem-házban megnyitott a szatmárnémeti származású Carmeli Gabi festőművész kiállítását. A barátok és tisztelők szeretettel köszöntötték ebből az alkalomból a Petach Tikván élő művészt.

Mózes Nándor Bánffihunyáról családi látogatásra és országnézésre érkezett.

Nagy szeretettel ünnepelték Kármien Rosenbergt Olga és Gabit az első leányuknak, Gália megszületése alkalmából.

A cáfi és a Gálil más településén élő chásidok nagy sereg-zemléje volt Berkovits Méir Sálom és Jáel Gurfinke esküvője. A vőlegény Berkovits Jiszraél Chajim, a helyettes cáfi polgármester fia, a menyasszony szülei Bné Brákhban élnek.

Nagy siker jegyében ért véget a haifai Bét Rothschild díszteremben Bikszér Méry festőművész három hétig tartó kiállítás.

A cáfi magyar jisiv tagjai jókívánságokkal halmozták el a bereffóiújfalusi származású Luger Méir, a mártír-templom előjáróját és a feleségét Ráchel leányt eljegyzése alkalmából. A vőlegény, a jeruzsálemi Markovits Dávid szülei Makoról alijáztak.

New-yorki tudósítónk írja: Fl-gyelemremélő karriert futott be dr. Dora Apsán Sorrell orvosnő, a mártírhaltalt halt Herzl Ápsán máramaros-szigeti jiddis író lánya. A kiváló orvosnő Román-ban végezte tanulmányait, majd az ötvenes években az Egyesült Államokban telepedett le. A „Journal of the American Medical Women's Association” ez évi márciusi száma több oldalas méltatásban számol be a tanársegédi posztot betöltő orvosnőről, aki tudományos munkássága mellett a Metropolitan kórház rehabilitációs osztályának is az igazgatója.

A rokonok, barátok és az ALED valamennyi dolgozója szeretettel gratulált Freiberg Henjának a fia, Avram mérnök oklevele megszerzése alkalmából.

A Nagyváradról elszármazott Davidovits Jancsi a feleségével Los Angelesből rokonai és barátai látogatásra érkezett.

Pásztor Magda — a néhai Pásztor Béla özvegye — New Yorkból rövid látogatásra az országra érkezett.

Haifán, az Idősebbek Klubja keretében dr. Fürth Béla röntgenológus tartott előadást a héten.

A HOH béer-sévi csoportja vidám műsoros estet rendezett a Nánási kultúrthozban, ahol Sándor György énekművész és Leichter Eli komikus szórakoztatták a publikumot szép sikerrel. Zongorán Szalai B. Duci kísért.

A Makkabea jeruzsálemi szervezetében ünnepi est volt Nossin Mose 80. születésnapja alkalmából.

Spielberger József mérnök, a Makkabea orsz. elnöke, dr. Fried Frigyes, dr. Gilon (Grünwald) Méir, Ing. Szod-Moria Slomó, Weissburg Etus és Kauffheil Jehosua beszélt, majd a jubiláns szólalt fel. A szervezet tagjai kegyelettel emlékeztek meg az esti folyamán Breuer Jomtovról, aki egy hónappal ezelőtt elhunyt.

Sok jókívánsággal halmozták el a héten Wohlberg Lászlót (Budapest — Rámát Gán) és feleségét, Irént, Juli lányuk és Roni Eisenstein — Mose és Szára Eisenstein fia — esküvőjén. A szép családi ünnepség a tel-avivi ZOÁ-ház fogadótermében volt.

Szerencsekívánatokkal halmozták el tegnap este Schnapp Leát és férjét, Avrahamot, a lányuk, Dvora Eszter és Jicchák Ehrenfeld — a new-yorki Hárav Akiva Ehrenfeld és felesége fia — esküvőjén, amelyet Bné Brákhban, a Wagschall terem-ben rendeztek szép külsőségek között.

Az Izraelben élő ungváriak kegyeletes ázkárát rendezték a mártírjaik emlékére. Dr. Spiegel Jehuda ügyvéd, dr. Horovic Tivadar újságíró és Kármel Zalmán (Klein Emil) mondott emlékbeszédet. A Kél málé ráchámimot Schwarz Jiszraél bné-bráki kántor recitálta. Az ázkárát Reisman László rendezte.

Hósi halálának harmadik évfordulóján ázkárát rendezték a nahariai katonai temetőben Neumann Avi szakaszvezető sírjánál. A rokonok és a barátok vették körül özvegy édesanyját, a Lévaról elszármazott Neumann Juliát.

(Folytatás a 19-ik oldalon)

UJ REGÉNYUNK ELÉ: TÓBIÁS, A TEJESEMBER

A zsidó irodalom egyik örökbecsű alkotását közöljük mátol folytatásokban. Sálom Aléchem igazi remekművet írt, amelyben nagyszerű típusteremtő ereje és szociográfiai képessége egyaránt kibontakoztak. Hogy a humor a lényeghez tartozik, vagy csak inkább ráadás, ezen érdemes lenne egyszer a műhöz méltó színvonalon és megfelelő terjedelemben — nem egy ilyen bevezető kerete között — vitatkozni.

Az a zsidó világ, amelynek Sálom Aléchem a krónikása volt, már csak emlékképekben él. Ha tanulmányozni akarjuk, be kell ülnünk a könyvtárba. Már most nagy kérdés, hogy kinek a könyvét emeljük le a polcra!

Mindenképpen helyes, ha Sálom Aléchem könyveit böngésszük, mert azok lapjain — mintegy örök dimenzióban — él a szomorú galúti világ, de annak derűs vonatkozásait is megismerjük.

Szörnyű körülmények között élt az akkori kelet-európai galutban a zsidó nép. A hétköznapok mázsás terheit csak a mély-séges hit, a szombat- és ünnepvárás, még az egészséges humorérzék tudta elviselhetővé tenni. Szombaton és az ünnepeken olyan folymat ment végbe az akkori zsidók lelkében, mint — bocsánat a profán hasonlatért — amikor manapság feltöltjük a járadt elemeket, s alkalmassá tesszük azokat, hogy továbbra is teljesítsék az energiaforrás funkcióját. A humorérzék pedig a hétköznapok lelki szerszáma volt. A valóság ellen tréfallkozott a zsidók. Tóbiás, a tejesember — Sálom Aléchem egyik legsikerültebb hőse — még az Istennel is mókázik.

Perel az Istennel és a szent ígéket a pillanatnyi igények szerint alakítja. Részben mert nem tudja azok pontos szövegét, részben mert felismeri, hogy ezen idézetek szuverén alkalmazásával humoros effektusokat érhet el.

Tóbiás — illetve Tevje, ahogy az eredeti szövegben írva van —, a legutóbbi években világhírű hős lett. Amerikai szerzők megírták a „Hegedűs a háztetőn” című musicalt, amelynek nemzetközi sikere egy hatalmas tanulsággal szolgált.

Az előtt hajlamos volt azt hinni a zsidó olvasó, hogy Sálom Aléchem csak nekünk, a népének írt. Ez tévedés. Olyan nagyszerű minden sorát, hogy kevesen reprezentálhatnak nála több sikerrel a zsidó irodalomban más népek színe előtt.

A világ egyébként is felfedezte a zsidó problémát, mint irodalmi témát. Igen sok világsiker jelent meg az utóbbi években — zsidó problémával a középpontjában. A Tóbiás-sztori e jelenségen belül is megvizsgálható. Sálom Aléchem képzeletbeli kisvárosa, Anatovka világalgalmot lett. Igaz, kiirtották a nagy kelet-európai zsidó rezerváor népet, de az olvasók, illetve a színházjárók tudatának a térképére be-rajzolódtott ez a sosemvolt, sehólsincs falu, Anatovka. A „Tóbiás, a tejesember” történéseinek színhelye.

Egy percig sem lehet vitás, hogy az Uj Kelet olvasói örömmel veszik tudomásul szerkesztőségünk elhatározását, és legnagyobb érdeklődéssel olvassák el a regényt.

BENEDEK PÁL

KOLOZSVÁR ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

1973. JUNIUS 17-ÉN, VASÁRNAP DELUTÁN pontosan 5 órakor tartjuk az „Jchud Sivát Cion” új templomban, Tel Aviv, Rechov Ben Jehuda 86. szám alatt.

Megnyitó: Dr. FENDRICH ERNŐ.
Beszédet tartanak: Dr. SCHNABEL EDE és ZIMRONI SLOMO. Liturgiai rész: ZWEIG SMUEL, v. kolozsvári fő-kantor.

Felhívjuk a résztvevők figyelmét, hogy a gyászünnepeket 5 órakor megkezdjük! Autóbusz: 4 — 43 — 62-es számok.

VÁGSELYE ÉS KÖRNYÉKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

1973 június 26-án, kedden delután 5 órakor tartjuk Natanján, a HOH „Ohel Dávid” helyiségében. Sohám utca 6.

A V Á Á D

SZEKESFEHÉRVÁR ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

1973 június 25-én — hétfőn — delután 4.30-kor tartjuk Natanján, az Ohel Dávid teremben. Oléj Hungária. Sohám utca 6 szám alatt. — Baráti találkozó delután 3.30 óráról, ugyanott.

Mécsesgyújtás június 25-én este.

A rendezőség

KOMÁROM és környéke ázkárát

a komáromi gettóból deportált drága hozzátartozóink emlékére az

1973 június 24-én, delután 4.30 órakor tartjuk Natanján, az „Ohel-Sém” teremben, a nagyposta mellett. Emlékbeszédet tart dr. JESURUN. Gyertyagyújtás szombat este.

SALGÓTARJÁN ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

vasárnap — június 24-én, delután 5 órakor tartjuk Jeruzsálemben, a Cion hegyen.

A VEZETŐSEG

SENTA - ADA - MÓL - PETROVOSELO ázkáránkat

szerdán, 1973 június 20-án — június 20-án — delután 4 órakor tartjuk a Cion hegyen. Mindenki ott legyen.

A rendező bizottság

HALMI, TURC és környéke mártirjainak ÁZKÁRÁJA

1973 június 19-én, kedden delután 5 órakor lesz a tel-avivi „Mosáv Zkénim” templomban, Allenby 89.

A V Á Á D

MISKOLC, MEZŐKÖVESD és környéke MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

Június 21-én — június 21-én — csütörtök d. u. 4 órakor tartjuk Jeruzsálemben a Cion hegyi emléktáblánál.

A mezőkövesdi emléktábla leleplezésénél Prof. M. Z. Kadari tart emlékbeszédet.

Autóbusz indul Petach-Tikva, Bar Kochba utcai 62-es megállótól 1.45-kor. Bné-Brak, Argaman, 2-kor. Ramat-Gan, Rama mozi 2.15-kor. Tel-Aviv Chevrát-Chásmálnál 2.30-kor.

BALASSAGYARMAT, SZÉCSÉNY NÓGRÁDBERCEL és vidéke MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

június 21-én, csütörtökön delután 5 órakor tartjuk a Cion hegyen lévő emléktábla mellett, Jeruzsálemben.

Mécsesgyújtás 21-én — június 21-én — este.

MEZŐCSÁT ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

A Jahrzeit napján, június 24-én. — június 24-én — vasárnap d. u. 4.30-kor tartjuk a Cion hegyi emléktáblánál, Jeruzsálem.

NAGYSALLÓ ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

Június 26-án — június 26-án — kedd d. u. 3-kor tartjuk a jeruzsálemi Cion hegyi emléktáblánál. — Gyertyagyújtás hétfő este.

MISKOLC ÉS KÖRNYÉKE sziván 20-iki ÁZKÁRÁJA

Haifán, június 20-án, szerdán delután 6 órakor, a Nöse Mizráchi, Hermon utca 10. sz. alatti díszteremben. Előtte 5 órától baráti találkozó.

GYÖR ÉS VIDEKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

június 26-án — június 26-án — kedden delután 18 órakor tartjuk Tel-Avivban, a Bné-Brit Rend, Kaplan-u. 10. sz. alatti házában, a „H” teremben.

Baráti találkozó d. u. 17.00 óráról.

VEREBÉLY (VRABLE) ÉS KÖRNYÉKE MÁRTIRJAINAK ÁZKÁRÁJÁT

Június 26-án — június 26-án — kedd d. u. 2-kor tartjuk Jeruzsálemben a Har-Cion-i emléktáblánál. Mincha ima a Kotelnél. Gyertyagyújtás hétfő este.

EGY KÖVET FELJEGYZÉSEIBŐL

A HATNAPOS HÁBORU ÉS A DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK MEGSZAKÍTÁSA MAGYARORSZÁGON

A budapesti zsidók Izraelért, a hadseregért és a zsidó népeért imádkoztak — A zsidó ezredes önként jelentkezett harcolni az arabok ellen

A hatnapos háború eseményei, előzményei és utóerejei az idén is élesen foglalkoztatták az itteni sajtót. Az egyes nagyobb fejezetek összecsapások vizsgálatát ismertetésén és kiértékelésén kívül, az idén élenk polémia fejlődött ki a lapok hasábjain, sőt a közéletben is a hatnapos háborúval kapcsolatos politikai előzményekről. Ismét akadtak, akik bírálták, vagy vétek az emlékeztetés „várokozási időszak” alatti magatartását, valamint egyes vezérkari tisztok, a néhai Lévi Eskol miniszterelnök és hadügyminiszter közötti viszonyt.

Az idén is szó esett, hogy egyáltalán elkerülhetetlen volt-e a hatnapos háború. Külön fejezetet lehetne szentelni — és bizonyára fognak írni arról a politikai közhelységről, amely meg a háború kitörése előtt folyt és aminek egyenes, a közvélemény teljes egészében kielégítő eredménye Mose Dáján hadügyminiszterre való kinevezése volt.

A háború idején külföldön is tartózkodtak izraeliek, akik közül többen — mindenekelőtt politikai síkon — nem kevesebb fontos feladatot töltöttek be, mint azok, akik idehaza a posztukon állottak. A visszaemlékezések közül kiemelkedik és külön érdekessége van számunkra annak, ami Magyarországon történt azokban a vesztéres napokban. A „Jovagias magyarok” kéthelikes, gyakran érthetetlen politikájuk egyik lényeges mozzanatát megszakították diplomáciai kapcsolatukat Izraellel, sőt az erélyi származású Dávid Giládi ügyvivőt és a kisszámú izraeli kolónia tagjait, tíz napon át bizonyos mértékben vesztézar alatt tartották.

Dávid Giládi és munkatársai azonban ugyanazon napokban több olyan biztató jelenséggel is találkoztak, amelyek kétségen kívül megérdemlik, hogy a nagyvilág, köztudott az izraeli polgárok, tudomására jussanak.

Giládi, a Mátyás egyik szerkesztője, lapja lapja közötti számban közölte tanulságos visszaemlékezését arról a nehéz időszakról.

Az idén kezdve, hogy Magyarországon 1967 június 12-én hivatalosan megszakította diplomáciai kapcsolatát Izraellel, egy kis dráma zajlott le a háború és az azt követő események nagy drámaiáinak keretében Magyarországon. Szilágyi Béla helyettes magyar külügyminiszternek idején arra kérte Giladit, hogy tartózkodjon a történet publikálásától. Szilágyinak komoly oka volt erre, mert Budapestén az izraeli diplomáciai képviselők kényeskedésben tartották 24 órán át és nem engedték meg, hogy állomáshelyüket elhagyják.

BEN-KÖDÖSÍM?

1967 június 9-én pénteken délután 4 órakor sürgős találkozóra berendelték a magyar külügyminiszterterembe — írja Giládi. Beck István meghatalmazott nagykövet, a külügyminisztérium közlekedési osztályának főnöke fogadott, akivel magyarországi tartózkodásom ideje alatt jó kapcsolatot tartottam fenn. Amikor 1964 februárjában először találkoztunk, meg akartam ismerni érzelmi megérzésem tőle, vajon a Beck szó nem a tradicionális zsidó név, „ben-ködösím” („mártrok ivadéka”) kifejezés kezdőbetűje. A magyar diplomata, kultúrát és finom ember, kifejtette, hogy ha német származású volna a név, akkor nem Beck, hanem Becker lenne. Házzáfűzte hogy a második világháború alatt a Zsidó Kórházban bujkált. Felesége zsidóságról nyíltan beszélt.

Giládi megjegyzi, hogy Beck német akcentussal, kissé hibásan beszélt a magyar nyelven, amiből arra következtetett, hogy valószínűleg az osztrák határmenti Burgenlandból származott. Beck baráti viselkedése gyakran megkönnyítette az izraeli diplomaták helyzetét. A két ország közötti kapcsolatokat egészen elég felhő volt azon tény folytán, hogy a magyarok aktívan közreműködtek 600 ezer magyarországi zsidó megvilágításában. De gyakran, minden más csatlósállamnál jobban, kötötték magukat a Szovjetunió Izrael-ellenes politikájához.

Azon az emlékeztetés péntek délutáni komor volt Beck István. Szóbeli közléseinek egyike a magyar kormány irásbeli határozatát csatolta, amely szerint a magyarok figyelmeztették Izraelt, hogy ha nem szünteti be azonnal a Szíria elleni hadmozdulatát, akkor Magyarországon megszakítja vele a diplomáciai kapcsolatokat.

A magyar legyűzök 24 óra belüli választ követelt. A találkozó jellege miatt ezuttal nem került sor olyan baráti eszmecsereire Giládi és Beck között, amelyhez hasonlóan gyakran folyt fogadásokon, hangversenyek szünetében, sőt az izraeli diplomata lakásán is.

Tudni kell, hogy néhány órával az említett találkozó előtt jött haza Moszkvából Kádár János pártfőtitkár és Fock Jenő miniszterelnök, akik résztvettek azon a megbeszélésben, ahol az Izrael-ellenes fegyveres határozatok sorát fogadták el.

A SZOVJET REMHIR KÖVETKEZMÉNYE

Az izraeli diplomáciai kirendeltség minden tagja az előző napokhoz hasonlóan, ezt a napot is a hírek hallgatásával, az izraeli események élenk figyelemmel való kísérésével töltötte. Még azon az estén hallották az izraeli közlést, hogy a Cáhál befejezte feladatát és miután a Gólan fennsíkot is megszüntette a szíriai hadseregtől, befejezték tekintni a háborút.

A kommunista országok különösen Szíria sorsa miatt voltak „érzékenyek”. Mint emlékeztet, a Szovjetunió, amely mesterségesen szította a háborús feszültség tüzeit, Izraelt azzal vádolta, hogy csapatokat vont össze a szíriai határon. Moszkva azután is folytatta az uszító kampányt, amikor Lévi Eskol felszólította Csuvahin szovjet nagykövetet, hogy a saját szemével győződjön meg a szíriai határmenti helyzetéről és az állítólagos izraeli háborús készültségről.

Arra is emlékezni kell, hogy a hatnapos háború idején, amikor Izrael térdre kényszerítette Egyiptomot és Jordániát, a Szovjetunió hallgatott és nem fenyegetőzött a kapcsolat megszakításával.

„Nincs kizárva — írja Giládi —, hogy a kommunista országok megrendítette az izraeli hadsereg mindent elsöprő győzelmét és titokban talán annak is örültek, hogy Nász-szer megfizette elhamarkodott lépése árát.”

Másnap délután 4 órakor, a kitűzött időpontban, Giládi felkereste Becket, akivel hivatalosan közölte, hogy Izrael megszüntette a Szíria elleni háborút. Beck láthatóan felélezett s baráti mosolyt is megengedett magának. A mindössze két percig tartó találkozó idején módot talált a következő sokat jelentő kijelentésre:

„Követ ur, biztosíthatom arról, hogy nem történt közöttünk semmi. Most már nyugodtan aludhat.”

Giládi biztosra vette, hogy miután Izrael megszüntette a háborút Szíria ellen, nem fenyegeti veszély a diplomáciai kapcsolatokat. Tudván azt, hogy a magyarok kizárólag Moszkva utasításai szerint cselekednek, további problémák tisztázására készül. Nem volt titok, hogy Magyarországon is drágán fizetett a háborúért, mert nagyszámú kölcösönket és hitelt folyósított az araboknak, amelyeket a történetek után nem fog visszakapni.

Beck István jókívánásaira ellenére sem „aludtak nyugodtan” Giládi és munkatársai, akik minden szabadidejüket a rádió mellett, a világ minden tájáról özönlő hírek hallgatásával töltötték. Még azon éjszaka értesültek arról, hogy a Szovjetunió megszakította diplomáciai kapcsolatát Izraellel, két órával azután, hogy Tito megelőzte Moskvát. Másnap reggel Bulgária és Csehszlovákia is követte Moskvát és Belgradot. Ezek után senki nem áttatta magát azzal, hogy Magyarországon ezuttal, külön utat járva, önálló politikát folytat.

Beck biztatása nyomán, Giládi ekkor még titokban azt remélte, hogy talán a magyarok „rendkívüli engedélyt” kaptak Moszkvától. Ezt a nézetet alátámasztotta az is, hogy a központilag irányított magyar rádió is sajtó, az ezt megelőző héten át, aránylag mérsékelt hangot ütött meg.

A kommunista párt hivatalos lapja ugyan egyetlen heves Izrael-ellenes cikket írt, a budapesti tévé pedig, szombat, június 10-én este a hirmagazinban levetítette „az arabok által lebombázott és lángokban álló Tel Avivban” készített felvételeket, amelyek furcsa módon a két évvel ezelőtti légezt CIM palota oltási munkálatairól készültek. Giládi megküldte a párt lapjának Achmud Sukeiri hírhedt nyilatkozatának fotokópiáját. A nyilatkozat június 5-én jelent meg a bécsi Kurier című lapban, amelyben Sukeiri részletezi, miként fog palesztinai arab állam létesülni annak az Izraelnek a helyén, amelynek lakosait az utolsó szálig kiirtják. Az izraeli követség a Sukeiri cikk fotokópiáját ezen a héten számos fontos közéleti személyiségnek is elküldte.

„MI SEBERÁCH” IZRAELÉRT

1967 június 12-én, hétfőn kiderült, hogy mindez csak családka ábránd volt, mert Beck magához kérte Giladit.

„Beck István szeme vörös volt — írja Giládi — talán az álmatlanságtól, talán az izgatottságtól, s csak nagynehezen találta meg a megfelelő szavakat mondanivalójához... Jőmagam a szokottnál is nyugodtabb voltam, talán azért, mert lelkileg már felkészültem a fejleményekre. Beck sajátállal közölte, hogy a magyar kormány megszakítja diplomáciai kapcsolatát Izraellel, de hozzátette, kormánya reméli, hogy a politikai adottságok megváltozása nyomán, ismét alkalom nyílik a rendszeres diplomáciai kapcsolatok felvételére.”

Június 12-én este a magyar rádió, tévé és sajtó a szokásos magyarizáció kíséretében bejelentette a diplomáciai kapcsolat megszakítását. A propaganda gépezetnek nehezen és intenzíven kellett dolgoznia, hogy

megváltoztassa az Izrael-barát magyar közvéleményt.

Azt mondanunk sem kell, hogy a háború napjaiban a magyarországi zsidók összegyűltek a templomokban, s Izraelért imádkoztak. A budapesti zsidók, akikkel Giládi találkozott, nyílt utcán is sirva köszöntötték az izraeli diplomatát. Az aggodás és az öröm könnyei voltak ezek. A hatnapos háborút követő héten volt sávuut ünnepe, amikor a magyarországi zsidók számos kellemetlenséggel dacolva, nyíltan „Mi seberácho!” mondták Izrael államért, a zsidó hadseregért és az ország vezetőit.

A ZSIDÓ KATONATISZTEK SEGITENI AKARNAK

Nemcsak a zsidók, hanem a keresztények részéről is szokatlan nagy volt az Izrael iránti szimpátia, ami arra kényszerítette a magyar hatóságokat, hogy „megmagyarázzák” a kapcsolat megszakítását. A szokásos módon, a munkahelyeken rendezett fogadások kezdték, ahol a ki-sebb-nagyobb titkárok magyarázták a fejleményeket. Itt is voltak „hajók”, mert néhány kis párttitkár bátran megmondta, hogy a maga részéről inkább Izraelhez, mint az arabokhoz huz. „Bajok” voltak a magyar hadseregben is, ahol a politrukokat gyakran zavarták közbejártásokkal.

Egy ezredesi rangban szolgáló zsidó tiszt telefonált az izraeli követségre és közölte, hogy ő és zsidó tisztársai Izrael mellett állnak, sőt hajlandók önkéntesen harcolni érte. A Magyar Irószövetség közgyűlésén Dobozsi István, az ismert író, a Szövetség titkára, az izgatottságtól szívrohamot kapott, amikor Aczél Endre, a kultuszminiszter zsidó helyettese jelenlétében nyíltan bejelentette, tüfthetetlennek tartja, hogy a magyarok néhány év után ismét kezét adjanak olyan tényezőknél, amelyek a zsidó nép megsemmisítésére törekednek. Ezen a gyűlésen Illyés Gyula felolvasta „Oda Izraelhez” című költeményét és utána Aczél könyörgött a költőnek, ne hozza nyilvánosságra ezt a nagyszerű verset.

„Az ellenállásnak” eme jelei ellentámadásra kényszerítették a magyar hatóságokat. Kállai Gyula, az országgyűlés elnöke, nyitotta meg az offenzívát, amikor az egyik mezővárosban tartott beszédében megjellegzte és reakcióknak nevezte azokat, akik Izrael támogatják. Kállai beszélt a magyarországi zsidókról, „akiket megértett”, de nyomban elutasította azt a vádat, mintha a magyar kormány közellelti politikáját zsidóellenes tényezők irányítanák...

A hogy az szokásos, néhány udvari-zsidó is, közöttük a magyar politbüro tagja, Szirmai István és Forgács Marcell hírlapíró, az izraeli Mordecháj Avi-Saul író veje, sietve bekapcsolódtak az Izrael-ellenes undorító kampányba. (Forgács néhány évig Izraelben élt, majd szabrá feleségével visszatért Magyarországra.)

Szirmai — aki két évvel ezelőtti haláláig Magyarországon kulturdiktátora volt — cionista multtal rendelkezett és valószínűleg így akarta leplezni multját.

Az Izrael-ellenes kampány oroszlanrészét azonban Komocsin Zoltán párttitkár, a párt központi lapjának előző főszerkesztője vállalta. Komocsin, aki megjelenésével, s beszédekre nem megfelelő hangjával, ellentépposa volt a hívatóság propagandistáknak, a sors furcsa játéká során, a pártközpon prop-agit osztályának élen állott. Amikor Komocsin megjelent a televízióban és lelkesen, magas hangon beszélt Izrael ellen, éppen az ellenkezőjét érte el, mint amit akart. Kommunista országokban általában nem sokat adnak a lángoló propaganda-beszédekre, mert a lakosságot az előző évek folyamán már gyakran traktálták ígérettel és „lelkésdéssel”.

A ZSIDÓ IFJUSÁG SEM ALUDT

„Három és féltől magyarországi tartózkodásunk alatt — folytatja Giládi — nem részesültünk a nyílt szimpátia annyi jelében, mint a kapcsolat megszakítását követő időszakban. A zsidó ifjak — akik közül néhányan időközben már sikerült Magyarországról megszökve alijázni — kisebb csoportokban tömörültek és módot kerestek az alijázásra. Ezek az ifjak közölték velünk, hogy a Budapestben tanuló arab diákok június 8-án, csütörtökön, nagyszámú tüntetést rendeznek Izrael ellen, s bár a magyar hatóságok zárlat alá helyezték a követésé épületet, legyünk nyugodtak, mert megvédünk bennünket minden támadástól. A mai napig sem világos előttem, vajon a magyar hatóságok tudtak-e a zsidó ifjuság szervezkedéséről. Mindenesetre mindig 300 tüntető az amerikai nagykövetséghez vonult, amelynek alakait beuzták és a betört ajtókat tintával leöntötték. A tüntetésnek a rendőrség közbelépése vetett véget. Az arab diákok nem jutottak el az izraeli követség épületéhez. Megértesített rendőrsztagok állták el a felvonulók utját, akik elindultak a követség irányába. Akkortól az a hír is járta, hogy Kádár János személyes utasítására akadályozták

Willy Brandt búcsúzik Golda Méirtől a luddi repülőtéren

meg az arab diákok Izrael-ellenes atrocitásait”. Vaskos köteteket lehetne írni arról, ami Budapestén a diplomáciai kapcsolat megszakítását követő tíz napon át és június 23-án, az elutazásunk napján történt... Ugy vélem, helyes lesz, egyedül annak a kis drámának az ismertetésére szorítkozni, amely az elutazásunkat megelőző 24 órában történt.”

A diplomáciai kapcsolat megszakításáról szóló jegyzék átnyújtása után a magyarok zár alá helyezték a követségi épületet. Ezenruhás rendőrok vigyáztak az épületre és a környéken „államvédelmi” detektívek forgolódtak azzal a megbízatással, hogy minden magyar állampolgárt, elsősorban zsidókat, akadályozzanak meg az épületbe való belépésben. A kényserhelyzet nyomán nehéz volt fenntartani a kapcsolatot a helyi ellátókkal, sőt csökkenteni kellett a magyar polgárokból álló követségi személyzetet is.

AZ ÁVO AKADEKOSKODIK

A követségen dolgozó izraeli családok közül, három család június 21-én, szerdán Bécsbe repült. Mielőtt felszálltak az osztrák repülőgépre, olyan incidens történt, amely kétségteletlenül bizonyította, hogy ki, illetve mi áll a történetek mögött. Az elutazó izraeli követség alkalmazottak hat lepecsételt diplomáciai postaszakot vittek magukkal. Ezekben a szakokban voltak azok az akták, amelyeket a követség elutazása előtt nem engedték el a többi okmányai együtt. A diplomáciai szokással ellentétben, a repülőterti hatóságok megtagadták, hogy a követség egyik tagja legyen, amikor a postaszakot kiszállítják a repülőter épületéből a repülőgéphez.

A magyarok szokatlan akadákoskodása láttán, az osztrák repülőgép személyzete türelmesen várakozott, amíg az incidens elsimították.

A probléma végül is egyáltalán nem diplomatikus módon nyert megoldást, mert a repülőter akadákoskodó rendőrpáncsokkával nyomatékosan közölték, ne felejtse el, hogy Magyarországon diplomatái még Tel Avivban tartózkodnak és az izraeli hatóságok megvannak az eszközök a retorzióra. A rendőrsztag ekkor eltűnt és percekkel később, amikor visszatért, megadta az engedélyt a diplomáciai postát tartalmazó zsákok elszállítására egy izraeli diplomata kíséretében. Ez azonban csak bevezetője volt annak a súlyosabb incidensnek, amely másnap történt.

Giládnak másnap kellett repülnie az ottmaradt három izraeli családdal együtt. Mielőtt a repülőterre hajtott, a svájci nagykövetségre ment, felesége társaságában, magánautóján, hogy elintézzzen néhány formálást, mert a svájciak vették át Magyarországon Izrael érdekképviseletét. Utközben néhány nyilvánvaló szándékú autós igyekezett különféle fogásokkal megakadályozni az izraeli diplomatát abban, hogy idejében megérkezzen a repülőterre.

Giládi végül is a svájci nagykövet társaságában érkezett a Ferihegyi repülőtérre, mely főszó utasítására hivatkozva közölték vele, hogy nem hagyhatja el Magyarországot. Közbelépett dr. Fuchs, svájci nagykövet is, aki hosszas körtelevon után eljutott Szilágyihoz. Szilágyi beismerte, hogy „az illetékesek” adtak ilyen utasítást, mert az izraeli hatóságok aznap reggel visszatartották két magyar diplomatát, amikor el akarták hagyni Izraelt. Szilágyi felkérte Giladit, hogy a repülőterről jövet keresse fel hivatalában.

Az izraeli diplomaták és a társaságukban lévő svájci nagykövet, visszatértek a svájci nagykövetségre. Az amerikai ügyvivő, költő és szobrász, nagybecsűlte a bibliát és Izraelt, ahol kétszer is járt, meghívta Giladit és Ejtán Bencur másodtitkár, hogy családjakkal együtt töltsék nála a kényeszerű „fogság” idejét. Chanán Akávja elsőtitkár és családját pedig holland diplomata látta vendégül. Giládi ezután a külügyminiszterterembe hajtott, a svájci nagykövetség fehérszemes zászoló autóján, hogy találkozzon Szilágyi helyettes külügyminiszterrel.

A ZSIDÓ ALMINISZTER PORTLJA

Szilágyi Béla, veterán kommunista, egy pesti zsidó szabó fia, az apja az előző rezsim idején szocialdemokrata programmal tagja volt a budapesti városi tanácsnak. Iz-

rált és a cionizmust nem szerette. Erre külön személyi oka volt, mert amikor Londonban volt magyarországi nagykövet, a cionista ifjusági mozgalmak tüntetést rendeztek a magyar követség előtt, követelve a magyarországi szabad alijázást és ahol csak tehették, tüntettek ellene a nyilvánosság előtt.

Giládnak a három és féltől alatt, szolgálói ügyekből kifolyólag, számos találkozója volt Szilágyi Bélával, aki minden alkalommal igyekezett leplezni zsidó származását, bár Giládi ezt soha nem firtatta. Az izraeli követ ugyanis még Tel Avivban hallott Szilágyi Heiden Jenő optikustól, akivel együtt volt munkatáborban és így Heiden jól ismerte a helyettes külügyminisztert.

Giládi, akinek szolgálói ideje 1967 augusztusában járt volna le hivatalosan, már a kényszer-elutazása előtti hetekben kerülő uton közölte Szilágyival, hogy beszélt Heiden-nel, majd a magyar politikus apja, anyja és az Argentínában lakó kereskedő fivére iránt érdeklődött. Szilágyi ekkor elpanaszolta, hogy apja nem volt hajlandó csatlakozni a párhoz, de anyja kiváltotta a kommunista tagsági könyvet.

Szilágyi, az okos, józan, mindig megfontolt, gyakorlott diplomata, azon a bizonyos napon, 1967 június 22-én, megbizonyította, mi történik akkor, ha egy gyakorlott külügyi tisztviselő elveszti hidegvérét. Dühösen kifakadt és az Izraelben visszatartott két magyar diplomata esetét kalózkodásnak nevezte, hangosan fejtegetve, hogy Izrael csakis így ilyen ügyek miatt vesztette el az iránta való szimpátiát. Kivörösödve, politikai „érveket” sorolt fel és kiökrészt Giládnak csak azzal a megjegyzéssel sikerült felbeszakitania, hogy nincs helye vadáskodásnak, amikor már ügy-sincs formális viszony a két ország között.

A mikor lehiggadt, megkérdezte, mi lehetett az oka a két magyar diplomata visszatartásának.

„Megmondom az igazat, hogy én sem tudom és így én is csak találgatásra szorítkozom — folytatja Giládi. — Miután Izrael nyomban rendezte a magyarok érdekvédelmét, amelyet a svéd nagykövetség vállalt és ugyanakkor a magyarok még nem adták meg hivatalos hozzájárulásukat, hogy a svájciak képviseljék Izrael érdekeit, fennállt az a veszély, hogy a magyar diplomaták távo-zása után az izraeli követség tagjai minden védelem nélkül maradnak Budapestén”.

A DIPLOMÁCIAI FOGSÁG VEGE

Szilágyi nem beszélt arról, amit az izraeli diplomaták nem tudtak, hogy néhány nappal előzőleg súlyos diplomáciai affér volt Magyarországon és Svájc között, mert Bern kutasított egy magyar diplomatát, akit gazdasági kérdésekben értek tetten. Utólag derült ki, hogy ez volt az oka, hogy a magyarok csak később járultak hozzá, hogy Svájc képviselje az izraeli érdekeket.

A találkozó végülis viszonylagosan baráti légkörben ért véget, mert Szilágyi meghívta egy pohár kávéra Giladit, sőt távozáskor kezét fogták.

Többéves magyarországi tartózkodásom ideje alatt többibben meggyőződtem arról, hogy Szilágyi említésreméltó erőfeszítéseket tett a két ország közötti viszony megjavítására — teszi hozzá korrektil Dávid Giládi.

A diplomáciai incidens nyomán rendkívüli ülést tartott a magyar kormány, s jóváhagyta, hogy Svájc képviselje Izraelt. Másnap reggel fél 8 órakor Szilágyi titkárnyje közölte a hírt az izraeliekkel, akik nyomban továbbították azt a bécsi nagykövetségre. Dél-élt 11 órakor áttelefontáltak a magyar külügyminiszterteremtől, hogy azonnal elhagyhassák Magyarországot, főleg azután, hogy Izraelből hazaindult a két magyar diplomata.

Igy tehát június 23-án, pénteken befejeződött a három izraeli diplomata és családjai „kényszerfogsága” egy olyan országban, amely nem ismerte már el a hazájukat. Ezuttal már nem kísérleteztek repülőgéppel, hanem a svájci nagykövet kíséretében az osztrák határra hajtottak, ahol a magyar határőrök még pecséteket em ütöttek a diplomáciai utlevelekre.

VADRÓZSA BIMBÓJA

Irtta: BENEDEK PÁL

Mindenek előtt a vádiratot ismertetjük. Az ügyész azzal vádolt egy 35 esztendőes tévavivi gyártáson, hogy nem kapcsolatot folytatott egy 15 éves, tehát a törvényes koron jóval alott lánnyal. Tívesmivel általában nem szoktak tréfalakozni a bíróságon. Aki ennyire megfedekezik magáról, az készüljön fel sok éves börtönbüntetésre. A törvény hét évig terjedhető börtönnel fenyegeti a vádlottat. Persze, sokat nyom a latban az eset körülményeinek gondos mérlegelése is. Hátrétt szerencsén teremtett a meglopó ítélethez, ezért vázlatosan összefoglaljuk a történeteket.

A vádlott nős ember, két gyermekecsaládában. Harminc esztendő korában — tehát öt évvel ezelőtt — megismerkedett egy nála három esztendővel idősebb elvált asszonnyal, akinek a korábbi házasságából volt egy akkor 10 éves leánya.

A vádlott és az elvált asszony szerelemre lobbant egymás iránt, s fészket raktak. Ez kicsit iródlamban hangzik, kifejeztem tehát egyszerűbben. A férfi vásárolt egy lakást a barátjának, hogy a kapcsolatot megfelelő keretben kapjon, s a boldogságuk színteljesen határtalan volt.

Az asszony kisfiát rendszeresen, de nem túl gyakran, látogatta anyukát. Mondjuk havonta egyszer. A délutáni órákban ilyenkor találkoztak néha a férfivel is, aki meglepte őt selyemcukorral, fél fontot adott a lánykának cukrászüzemére, fagyfaltra és rendszerint kis bécének nevezte, az íjű, pislogó tekintete miatt.

Közben teltek-múltak az évek. A kisfiát felcseperedett, de ezt sem a mamája, sem a férfi nem vette észre.

Igy történt, hogy a lányka választotta ideáljának a mamája szépeit, aki még mindig barokk nyomott a fejére és az iránt érdeklődött nehezen leplezhető unottsággal, hogy sikerült a számtandolgozat.

Mivel látta a bimbó-fésülés folyamatát, nem tűnt fel neki, hogy a lányka jellegében és testi valóságában is megváltozott. Próbált az udvarlóról beszámolni a lányka, de ezzel sem kellett fel anyukája udvarlójának érdeklődését.

Elhatározta tehát, hogy átkapcsol direkt-sebességre, pontosabban a pici kezébe veszi a kezdeményezést.

Az utóbbi időben már hetente kétszer látogatót el a mamájához és órákat töltött ott. Magával hozta a tankönyveit, leheveredett a szőnyegre — ez volt a kedvence pozitívája — és tanult rendületlenül. Ilyenkor a mamája pongyoláit vette magára, hogy a saját ruháját kímélje, s arra nem igen ügyelt, hogy minden gömb rendszeren legyen begombolva.

Ha egy-egy érdekesebb fordulathoz ért a tananyagban, önfelédien kalimpált fekében a lábával, s ilyenkor a pongyola bizony kénytelen volt engedelmessé válni a fizika törvényének, tehát felcsúszott. Jóval a combközépen tútra.

A férfi járt-kelt a lakásban, de nem figyelte fel a kisfiát szorgos főrekesére. Ha szólt hozzá, válaszolt, de ő maga soha nem kezdeményezett vele beszélgetést.

Belátta a kisfiát, hogy célirányosabb akcióra van szükség. Ha valóban el akarja csavarni a mamája udvarlójának fejét.

Csak alkalomra várt.

Az alkalom elérkezett. Valami vakáció-féle volt az iskolában, a kisfiát már déledőt a mamájánál lábatlan-kodott.

— Mi lenne, ha kimennénk a strandra? — vetette fel úgy 10 óra körül a nagyszerű ötletet anyuka.

— Remek! — lelkesedtek mindketten. És hozzá is láttak a készülődéshez. De néhány perccel az indulás előtt megsörcsött a telefon és a kisfiát mamáját keresték az irodájából. Igaz, hogy pár napja szabadságon volt, de valami rendkívüli történt, a főnöke megkérte szépen, hogy jöjjön be azonnal.

— Ti csak menjetek le a strandra — mondta anyuka —, kár elrontani miattam egy ilyen szépnek ígérkező délelőt.

Beülték a férfi kocsijába, egy kis vargahéttel elvitték anyut az irodába, aztán irány a strand.

Egy teljes órán át lubickoltak. A lányka sokat várt ettől a strandolástól, pontosabban a bikiniében bízott. A maximális textiltakarékosság jegyében készült, lefeljebb egy díszbekezdőt lehetett volna kiszabni ügyvel-hajjal az anyagból.

Mi sürés-tagadás, a férfinek alaposan fenn akadt a szeme, amikor meglátotta a lányt, aki meztelenebbnek hatott ebben a harci díszben, mint ha Éva-kosztümbe pompázna.

Gondolta, hogy szóvá is teszi a dolgot, de aztán mégsem tett említést az ügyről, mert nem akarta, hogy a lányka szemében afféle vaskalapos, hegyvesedett embernek tűnjön, aki már csak arra vár, hogy előlnek válasszák meg az Országos Erkölcsvédő Liga legközelebbi kongresszusán.

Alig szóltak egymáshoz. Ugy viselkedtek,

mint a modern filmek hősei. Csak a tekintetük beszélt, illetve — ami a férfi pillantásait illeti —, az inkább mellébeszélt.

A lányka valahogy érezte, hogy megfordult a kocka, és most már ő van a lovon. A férfi egyszer csak megkérdezte: — Ennél egy epertfagyaltot?

Ezt az adott helyzetben gyüének ható kérdést válasza sem méltatta, csak megemissítő pillantást küldött a férfi felé, aki még örült is, hogy legalább a tejszínhabot megtakarította az ajánlatból.

Eltelt megint vagy tíz perc. Ismét a férfi szólalt meg: — Maradjunk még? — Elég volt! — mondta erre a lány. — Induljunk.

Rendben. Öt perc múlva a kijáratnál. A lány elindult a női öltöző irányába. A férfi megfordult és hosszasan nézett utána. Kénytelen volt megállapítani, hogy a kisfiát cipőjének asszonyos ringása, éles el-lentében van serdülteni korával.

De mert a szokászatok elég szegényes volt, csak ezt morogta magában: — Érdekes, ezek a mai fiatalok...

A kocsiában hazafelé egyetlen szó sem esett közük. Otthon, a lakásban a lányka törtéte meg a esendet: — Ki fürdik előbb? Mert nekem van időm.

Rendben van — mondta a férfi —, akkor én leszek az első. De előre megmondom, hogy eltart vagy 10-15 percig, mert meg akarom mosni a hajamat.

Mondom, hogy ráérek! — felelte kis-csüt indulatosan a lány. Olyan hangon, ahogy néha beszél, lassu észjárású emberekkel szokás beszélni.

A férfi bement a fürdőszobába, beszappanozta magát és a zuhany alá állt. Ahogy önfelédig áradta magát a vizsugar lágy csök-jának, és közben vadul dörzsölte a fejét, amel-let a joféle shampoo eredményeként való-ságos habkorona övezett, egyszer csak valami sikosba ütözött a könyöke.

Kicsit bökdösött újra vele, de hitetlen ember volt, egyszerűen nem akart hinn a könyöke-nek. Aztán a vízuhatag eltűntette a habot, újra kinyitotta a szemet — elég későn, véle-keedett magában a kisfiát —, s most már hinnie kellett. Ott állt mellette a lány. Ott, a kádban.

Hiába kereste a testét a bikini.

Nem sokáig álltak ott. A férfi kimerült, vadul megtörülközött és rohant a hallba, ahol a telefon-aszaltka állt. Felhívta a barátját, aki nagybusan közölte, hogy tényleg valami rendkívüli dolog történt, még órákig kényte-len az irodában maradni.

— Este feljössz? — kérdezte a vonal tú-lsó végéről.

— Remélem! — felelte, de elég bizonyta-lanul.

Aztán bement a hálószobába, ahol már várta a lány. A férfi most aztán elvesztette a mérlegelő képességét, s vadul ötletet kezdte a szerelmes kiskorú leánygyermekét, aki ebben a helyzetben feltűnő érettségről tett tanúbizonyságot.

Később beszélgettek is. Megint csak a régi, foghegyről való hanghordozást alkalmazta a férfi: — Én azt hittem, hogy te még ártatlan vagy.

— Csak voltam.

— Meddig?

— Két évvel ezelőtlig.

— Szóval 13 éves korodban?

— Igen. Gondolod, hogy ez valami rend-kívüli?

— Én nem gondolok semmit. És kik ud-varolnak neked, ha szabad kérdeznem?

— A srácok. Van egy bandánk. A fiúk egy-két évvel idősebbek nálunk. De én úgy látom, az érett férfiak iránt érdeklődöm. Téged már több, mint egy éve szeretlek. Csak nehezen ment. Istennem, néha valóban nem könnyű, amíg az ember felhívja önmagára a figyelmet. Észre sem vartál venni. No mindegy, fő, hogy végül sikerült...

A lánykának valóban volt egy udvarlója — 17 éves gimnazista —, de néhány hét múlva megtetszett neki egy másik. Az előb-binek kiadta az utját.

SÁLOM ALÉCHEM

Tóbiás, a tejesember

„Kisember vagyok én”

(TÓBIÁS, A TEJESEMBER LEVELE A SZERZŐHÖZ)

Szeretett, drága barátomnak, reb Sálom Aléchemnek, Isten tartsa egészségé-
ben, gazdagságban, feleségével és gyer-
mekeivel! Öröm és boldogság kísérje nyom-
mon, amerre csak a lába tapod, mindig és mindenütt, ámen!

„Kisember vagyok én” — ezt kell mondanom, mint ahogy Jákob ősapánk mon-
dta az Uristennek, amikor Eszau elé ké-
szült... Vagy talán ez mégsem ide illő? Kérem, ne rója fel nekem, egyszerű ember
vagyok én, nem olyan kiművelt eszű, mint
maga, kár is beszélni róla. Itt, falun, Isten
bűnömül ne vegye, csak eldurvul az ember,
arra nincs ideje, hogy egy könyvből
belenézzen, vagy a Szentírás egy fejezeté-
t átvegye... Még szerencse, hogy nyarta-
nta, amikor a gazdag urak kiköltöznek
Jehupecből a bojbereki villákba, néha-
napján találkozik egy-egy tanult ember-
rel, okos szót hallhatok.

Higgye el, ha visszagondolok azokra a
rég, szép napokra, amikor itt élt az erdő-
ben, egy ugrásnyira tőlem, és hallgatta az
én egyszerű történetemet, ez az emlékem
minden használnál többet ér. Nem is tud-
om, minek köszönhetem, hogy ilyen kis,
senki ember létemre ennyit törődik ve-
lem, leveleket írkal, sőt még a nevemet is
kitési a könyvében, olyan csemegének
tálat fel, mintha Isten tudja, mi volnék.
Hogyne kiáltanék hát: „Kisember vagyok
én!” Igaz, hogy csakugyan szívbeli
jó barátja vagyok, adja meg nekem az Isten
a századrészt annak, amit magának
kívánok! Hiszen látható, mennyire ipar-
kodtam a kezére járni azokban a régi szép
időkben, amikor azt a nagy villát bérlelte,
elmélszik? Otven rubelért olyan tehent
vettem magának, hogy testvérek között is
megrét legalább ötvenötöt! Hogy harmad-
napra felfordult, arról már csak nem te-
hettek?!

Meg hogy a másik tehén is megdög-
lött, amit magának vásároltam?... Jól
tudja, mennyire bántott a dolog, valósgal-
búnak adtam a fejemet! Hát nem egykeztem
mindent megszerezni magának, ami csak a
legjobb volt, úgy segítsen az Uristen mindket-
tőnk a közelendő új esztendőben, hogy betel-
jesedjék, amit az imádság mond: „*Ujtsd meg
napjainkat, miként egykoron...*” Adja Isten
nekem, hogy jól menjen a bolt, egészségé-
sek legyünk, én is, meg a lovacskám is, a
tehenek meg bő tejet adjanak, hogy jövő-
re is teljes buzgalommal szolgálhassam,
sok vajot, sok sajtot vihessenek magának,
meg minden gazdag jehupecnek. Isten ad-
jon nekik minden jót és tegye sikeressé
vállalkozásaikat!

Magának pedig, amiért fáradt velem,
meg a könyvével olyan tisztességre emelt,
megint csak azt mondom: „Kisember vagyok
én...” Minek köszönjem ezt a nagy meg-
tisztelést? Mivel érdemeltem meg, hogy
egyszerre csak ország-világ hí-
rül vegye: Bijnberik falun túl, Anatóvka
határában, él egy tejesember, úgy hívják,
hogy Tóbiás? De hát persze maga tudja
a legjobban, mit cselekszik, nem kell,
hogy én okosítsam, erti a módját az íra-
nak, egyébként meg tökéletesen megbí-
zom a jellemében.

Remélem, már csak úgy intézi a dolgot
ott, Jehupecben, hogy nekem is legyen
valami kis hasznom ebből a könyvecské-
ből. Tudja, mostanában éppen nagyon
elkele, mert Isten segédemével ma hol-
nap menyegzőre készülődünk: férjhez kell
adnom egy lányomat, sőt, ha Isten él-
neked, ahogy maga szokta mondogni,
kettőt is egy füst alatt...

Addig is adjon Isten egészséget, bol-
dagságot, ezt kívánja tiszta szívből igaz
barátja:

Tóbiás.

Jaj! A legfontosabbat meg kihagytam:
ha kész lesz a könyv és egy kis pénzecs-
két akar nekem juttatni, Anatóvka-
ba küldje, legyen szives, az ottani sakter cí-
méré. Két Jahrteim lesz a télen, egyik
kevéssel Chanuka után, a másik meg
Aszárát Bötévét körül, így hát ezekben
a napokban városi lakos leszek. Különben
a leveleket egyenesen Bojberekibe címezheti
a nevemre. Így írja a borítékra: „*Adas-
sék reb Tóbiásnak, a tejes-zsidónak.*”

KÜLÖNÖS TÖRTÉNET

ARRÓL, HOGY TÓBIÁS, A TEJESEMBER,
AKI PÉNZBEN SZEGÉNY VOLT,
DE GYERMEKÁLDÁSBAN BÖVELKEDETT
MIKÉNT CSINÁLT SZERENCSET
EGY MEGLEPŐ ESET KÖVETKEZTÉBEN,
AMELYET ERDEMÉS ELMONDANI.
Ő MAGA BESZÉLI EL.

Beütött a szerencse!

Aki föltámasztja a porból a szegényt,
főlemeli az ínségest.
(Zsolttárok könyve 113. 7.)

Tudja, reb Sálom Aléchem, hogy-
ha nekünk jó szerencse van megírva, ma-
gától is bekopog a házukba! Mint ahogy
a zoltár mondja: *A gittszre énekelni:*
szerencsével minden sikerül, nem kell
hozza sem ész, sem ügyesség. Ellenben,
ha Isten öríz, nem kedvez a szerencse,
akkor öbégathatunk, ahogy akarunk, ha
megpukkadunk is, annyit használ, mint a
tavalyi hó.

Hogy is mondják: „Csökönvös lónál
nem segít sem bölcsesség, sem jó tanács.”
Az ember csak gürcöl, húzza az igát, hogy
majd belegebed — Cion minden ellensé-
gére legyen mondva! — aztán egyszerre
csak honnan, honnan nem, mindenfélét
csak úgy árad a szerencse, ahogy Eszter
könyvében áll: *Segítség és menekvés lön
a zsidóknak.*

Magának nem kell magyaráznom: azt
jelent ez a rész, hogy amíg élünk, amíg
cski egy erecke lükte a testünkben, ne
vesztjük el Istenbe vetett bizalmunkat.
Saját bőrömön tapasztaltam, milyen csodá-
latos úton-módon vezérelt a Mindenható
ehhez a mostani foglalkozásomhoz:
mert hát, hogy jövek én hozzá, hogy egy-
szerre sajttal-vajjal kereskedjem, amikor
az öreganyám öreganyja sem áruht soha
tejterméket?

Igazán érdemes meghallgatni a törté-
netet, elejétől végig. Letülök a föbe, ide ma-
ga mellé, a lovacskám meg csak hadd
legelesszen, ahogyan a reggeli imában
mondjuk: *Minden élő ember dicsérje az
Urát!* A jó is csak az Isten teremtménye!

Szóval, úgy Sávutot táján történt, vagy-
is, hogy ne hazudjak, egy-két héttel Sá-
vuot előtt, de az is lehet, hogy pár héttel
utána; ne feleddje el, hogy ennek már ezer-
egy éve, vagyis — egészen pontosan meg
akarom mondani — teljes kilenc eszten-
deje, ha ugyan nem tíz, vagy tán még va-
lamivel több. Akkoriban, tudja, nem az
oltalm am, akinek most lát, azaz hogy
ugyanaz a Tóbiás voltam persze, mégis
más ember, ahogy mondják: „Ugyanaz
az anyoka, csak a főkörtje más.”

Hogy miért? — kérdezi. Egyszerű dol-
lok: kolduszegény voltam akkor — ne
magára legyen mondva!... Habár az
igazat megvallva, ma is nagyon messze
vagyok még a gazdagságtól. Kívánom,
hogy maga meg én megkeressük Szuko-
tig amivel én a Brodzkijától elmaradok...
De hát ahhoz képest, ahogy akkor álltam,
tudja, most mégiscsak gazdag vagyok: —
van szerkelem, lovacskám, két fejőstehe-
nem — hogy el ne kiabáljam! —, egyik
nemsokára megborjázik. Bűn volna pa-
naszkodnom: mindennap kerül nálam
friss sajt, vaj, tejszín az asztalra, és mind-
ez a magunk keze munkájából, mert dol-
gozunk mindannyian, senki nem ül tétle-
nül. Az asszony — sokáig éljen — meg-
feji a teheneket, a gyerekek a sajtárokat
cipelik, vajot kópiúnek, én pedig, amint
látja, minden reggel bekocsizok a piacra,
végigiárom a bojbereki nyaralókat, talál-
kozom ezzel-azzal, megcsik, hogy a leg-
előkelőbb jehupeci urakkal; s ha így em-
berek közt forgolódom, beszélgetek, úgy
érem, hogy én is csak vagyok valaki ezen
a nagy világon, nem holmi sánta szabó...

Sábátról ne is beszéljünk: sábatkor ki-
rály vagyok! Fellapozok egy zsidó köny-
vet, átveszem a heti szakaszt, belenézek
a Targumba, zoltárokat olvasgatok, vagy
az Atyák mondásait, ahogy éppen jól-
esik. Ugye, most néz, reb Sálom Alé-
chem, és biztosan azt gondolja magában:
„Ez a Tóbiás nem is olyan buta ember!”
Szóval, hol is hagytam el? Igen... te-
hát akkoriban Isten segítségével még föld-
hözragadt szegény voltam, napjában há-
rómszor — ne zsidóra legyen mondva! —
az ékkoppot nyeltem az asszonnyal, meg
a gyerekekkel; dolgoztam, mint egy ha-
rom: farönköket hurcoltam az erdőben
az állomásos szekérszámra, kaptam pe-
dig a munkámért, ne botránkozzék meg
rajta, harminc kopejkát egy napra, dr

meg ez a kerestet sem volt meg mindig.
Ebből kellett etetnem egy szobára való
éhes szájat — jó órában legyen mondva!
—, sőt még egy lovat is — különbség tées-
sék ember és állat között! —, azt pedig
nem érdekl, hogy Rási mit szól hozzá,
egész nap csak örölni szeretne. No de mit
tesz Uristen? Ő mindannyiunk táplálója
és eltartója, aki okosan és bölcsen kormá-
nyozza a világot. Látja odafent, hogy tö-
röm magam azért a falatka kenyérrért, és
azt mondja nekem:

„Azt hiszed talán, hogy vége a vilá-
gnak, rád szakadt a mennyboltzat? No
hát, boldog vagy te, Tóbiás. Meglátod
majd nemsokára, hogy Isten, ha akarja,
egy szempillantás alatt úgy megfordítja a
sorsodat, hogy minden zughban csupa fé-
nyesség lesz körülöttem.” Mint ahogy Ros
hásánakor az Uneszne tokefben imád-
kozunk: *Az égben dől el, ki magasztaltat-
tik fel, s ki lesz megalázott; ki megy ko-
csin, ki megy gyalogszerrel; Födolog a
bizodalom, a zsidó csak bízson, mindig
bízson! És ha elpusztul is közben? Nu,
hát azért vagyunk mi, zsidók a világon,
akikről írva vanog: „Minden népek kö-
zül kiválasztottak”, nemhiába irigyel az
egész világ bennünket...*

Hogy miért mondom most mindent?
Hát mert el akarom beszélni magának,
hogy vezérelt engemet az Isten, mifele
jelekkel és csodákkal, igazán érdemes
meghallgatni...

Egyszer, nyári alkonyatkor, hazafelé
igyekezek, üres kocsin döcögök az erdőn
át. Lógatom a fejemet és feketének lát-
tom a világot. A lovacskám, nebbich, alig
vonszolja a lábát, nem hajlandó sietni, ha
agyonütem sem. „Hogy a föld nyelne el
velem együtt! — mondom neki. — Tudd
meg te is, mit jelent egy egész hosszú nyá-
ri napot átböjtölni, ha már egyszer Tó-
biásnál szolgálsz!”

Csend van körs-körül, minden ostor-
cserditésem csak úgy visszhangzik az er-
dőben. A nap utolsó órákban, mindjárt
eltűnik az égről, a fák árnyéka hosszúra
nyulik, mint a zsidó gólesz, sötétedik,
és szomorú gondolatok forognak az
agyamban, régen elhalt emberek jelennek
meg előttem, és eszembe juttatják az ott-
honomat. Jaj nekem, szegény fejemnek!
Sötét van a szobában, a gyermekek —
sokáig éljenek! — ruhátlanul, meztlába-
sankucorognak! és lesik azt a nyomorult
apjukat, hoz-e nekik egy kis friss kenyé-
ret, vagy pláne zsemlett?

Az anyjukom meg morog, ahogy már
az asszonyok szoktak. „Kellott nekem
gyerekeket a világra hozni, meghozza ha-
tet! Isten bünnömül ne vegye, de azt mon-
dom, fojtsd meg őket, vagy hajítsd a
folyóba valamennyit!”

Gondolhatja, hogy esik az ilyen he-
széd! Hiába, csak ember az ember, hushól
és vérből való. Szavakkal nem tömhetjük
meg a gyomrunkat, és ha egy kis sós
heringet legyűrünk, teát kívánunk rá, a
teába meg egy kis cukor kellene, csak-
hogy cukra van ám a Brodzkijnak, de
nem nekem! — Kenyér nélkül — mondo-
gatja a feleségem, sokáig éljen! — még
csak eltengődik az ember, a gyomor is
megbocsátja, ha nem kap. De ha reggel
egy kis teát nem ihatok — mondja —
félholt vagyok, ez a poronty — mondja
— minden erőt kiszív belőlem éjszaka...

No de hát gondolatok ide, gondolatok
oda, zsidóembernek az esti imáról sem
szabad megfeledkeznie. Igaz, hogy az
ima nem szabad el, mint a kecske, de
azért mégiscsak el kell mondani. Milven
imádkozás ez, képzelje, éppen amikor
belekezdenék a tízenyolc áldásba, neki-
lódul a lovam és nyargal esze nélkül,
mintha az ördög kergetné... Szaladok a
kocsi után, hazum a gyepőt és közben
énekelek: *Abraham Istene, Iszák Istene,
Jákob Istene...* Szép kis imádkozás,
mondhatom! Pedig éppen ezen az estén úgy
szeretnék különösen szépen, áhitattal
imádkozni, mert érem: az ima megköny-
nyitené a lelkemet.

Tehát futok a kocsi után, és jó hoga-
san gajdolom az imát, úgy, ahogy a zsiná-
gában — össze ne tévessem ezt az erdő-
vel! — a kántor énekl: *Kezvelemmel gon-
doskodok minden élőlényről, és megtartod
hüséggedet a porban szunnyadókat iránt* —
azok iránt is, akik már a föld alatt pihe-
nek és agyagból süttik a pogácsát. Hej,
gondolom, hát nem a sirban fekszem én
is? Jaj, de nyomorult éle! Csak kínló-
dunk, nem úgy, mint a gazdag jehupecek,
azok bezeg egész nyáron Bojbereiben
hüszölnek, esznek-isznak, tejből-vajban
fürdenek!

Hej, teremtő Uramisten, mivel érde-
meltem ezt? Hát nem vagyok én is olyan
ember, mint a többi zsidó? Legyel végre
belátással irántam!

(Folytatjuk)

HETI FILMLEVEL

UTAZÁSOK A NAGYNÉNEMMEI.

(Orly mozi, Tel Aviv)

Graham Greene szellemes regényének bájos filmváltozata George Cukor mesteri rendezésében, Maggie Smith és Alec McGowen virtuóz alakításával a cimszerepekben — esemény. A film egy londoni banktisztviselő, Henry Pulling és temperamentumos Anguszta nagynénéjének kalandjairól és balcsereiről szól. Pulling a londoni City hivatalnokainak rendezett életét éli és szabad óráit kertjében tölti dajliáinak ápolásával. De amikor meghal az édesanyja és a temetésen találkozik Anguszta nagynénéjével, dühörögni kezdnek az események.

A film lendületesebb és eseménydúsabb, mint Graham Greene regénye, habár Greene víriolos humora erősen nyomot hagy a szövegben. A mellékszereplők között igen jó egy hasist szívó fiatal amerikai hippi élesen rajzolt portréja.

De a film főerőssége rendezőjének, George Cukornak elegáns stílusa, könnyed lendülete, a tökéletes műgondtal kidolgozott képsorozatok. A 73 éves Cukor, számos klasszikus film („A Philadelphia story”, „Vacsora nyolcekor”, „Adám borbája”, stb.) rendezője, éppoly biztos kezű- és szemű mester, mint negyven évvel ezelőtt. Katherine Hepburn mondta róla: Minden filmjének minden szereplője mindig a lehető legjobb”. Ez a megállapítás itt is érvényes. Maggie Smith szándékosan modoros, színpadias alakítása fáradhatatlan energiájáról és virtuóz technikájáról tanuskodik. Alec McGowen tökéletes ellentétet nyújt keresetlennek tűnő, de annál hatásosabb, pontosan időzített humorával. Robert Stephens apró, de fontos szerepében, affektált olaszos kiejtésével, elragadó.

Mindent egybevéve „Utazás a nagynéném-mel” egyike a ritka, lebilincselően érdekes, tökéletesen sikerült modern produkcióknak. (szekeli)

MAGGIE SMITH

ÉS

ALEC MCGOWEN

— Dühörögnek

az események —

HOROSZKOP

VIZONTÓ — (Janár 21-től február 19-ig)

Vegyen a felesleges pénzén valami értékbiztosítót, mert csak így tudja biztosítani a jövőjét gazdasági szempontból. Két, vagy három hét múlva új helyzet alakul ki, amely az életét esetleg új irány felé terelheti.

BALAK — (Február 20-tól március 20-ig)

Hagyja, hogy valaki kísérletet tegyen az ön félvezetésére. Nem kell lelepleznie, hogy átlát rajta. Az illető kárt nem okozhat, mert ehhez nem rendelkezik elég erővel.

KOBA — (Március 21-től április 20-ig)

Szaladjon egy lehetőség után, még akkor is, ha egyesek nem találják majd elég elegánsnak a magatartását. Fontos, hogy kiaknázza, s minden ízében a maga javára fordítsa.

BIKA — (Április 21-től május 20-ig)

Találjon egy új megoldást, amelyre eddig az ön környezete és az ismerősei sem gondoltak. Nem lesz nehéz. Fontos, hogy az ötlet megszületésével egyidőben a kivitelezésről is gondoskodjék.

LEKEK — (Május 21-től június 21-ig)

Bizson a szerencsében. Önnek most semmit nem kell tennie egy ideig, az események alakulása a kezére játszik, s később csak rendeznie kell legfeljebb az új lehetőségeket.

BALAK — (Június 22-től július 22-ig)

Négy, vagy öt embert nem ismer eléggé, holott ebből kára származhat. Fektessen szívt arra, hogy alaposan megismerje őket és ha csak lehet, tökéletesítse velük egyidejűleg a kapcsolatát.

OROSZLÁN — (Július 23-tól augusztus 23-ig)

Nagy baj nem lehet abból, ha ön vigyáz — az eddigieit jobban vigyáz — arra, hogy ne tekintsek megalávnak. Ön még sajnálni fogja, hogy egyszer puha volt, amikor keménységgel többre ment volna.

SZŐC — (Augusztus 24-től szeptember 22-ig)

Zajoson lépjen fel, ha igazságtalanságot tapasztal és alkalma nyílik szót emelni valaki javára. Az illető megérdemli, hogy ön a segítségére legyen.

MÉRLEG — (Szeptember 23-tól október 22-ig)

Egy ideig ne foglalkozzék hivatalos dolgokkal. Elég, ha úgy ahogyan ellátja a mindennapi teendőit, de minden kötelességvállalástól és hivatalos aktusoktól tartózkodjék.

SKORPIO — (Október 23-tól november 21-ig)

Menjen el egy barátjához, tanulmányozza azt az esetet, amely az ő életének legutóbbi nagy fordulatához vezetett, mert tanulságaira szüksége lesz rövidesen.

NYIL — (November 22-től december 21-ig)

Csatlakozzék egy klikkhez, de nem kizárólagos jelleggel. Vagyis tartsa meg a jó kapcsolatát a többi csoportok tagjaival is.

RAK — (December 22-től január 20-ig)

Teremtson megfelelő arányt a sporttevékenység és a pihenés között. Önnek mindkettőre szüksége van. A fontos ugyanis, hogy kiegyensúlyozott feltételek között éljen.

KERESZTREJTVEÉNY 581

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14												
15				16					17			
18				19		20			21			
22				23	24			25			26	
27			28					29		30	31	32
		33				34		35			36	
37	38					39			40		41	
42				43	44			45			46	
47			48		49					50		
51				52		53				54		
		55						56				
57	58					59		60		61		62
63						64			65			66
67		68			69				70		71	
72				73					74		75	
			76								77	

Vizsintes: 1. Arab szultánság. Fővárosa: Masqat. 5. Pacifikál. 10. Vissza: tibeti buddhista szerzetes ék. fel. 14. Wolfgang Amadeus Mozart egyik ismert operája. 15. Vissza: férfinev becézve. 16. Ember, helyzet jelzője lehet. 17. Utszakasz. állomás francia eredetű szóval. 18. Francia utóimpresszionista zeneszerző 1875—1937. „Bolero” stb.. 20. Vissza: ékezzel hőmelkedés. 21. Hitvallás, magyar helyesírással. 22. Tiltószó. 23. Disztingvál. 26. Zokog. 27. Csapadék. 28. A „holló” költője. 29. Gyökeresen kipusztít. 31. Egyiptomi napisten. — 33. A magyar gyermekirodalom egyik megalapítója 1859—1929. teljes név. 37. Zenei műszo a. m.: halkán, nem hangosan (adandó elő). — 39. Mindennek van. 40. Hangulat jelzője lehet. 42. Vissza: görög összetételben a. m.: új. — 43. 1753 méter magas, karsztos mészkőfennsík Jugoszláviában, az Adria mellett. 46. Vissza: ujság. 47. Római politikus, író időszámítás előtt 234—149. a görögök és Karthago halálós ellenesége. 49. A gyümölcsfa teszi tavasszal. 50. Dél-amerikai ország. 51. A Nagy Antillák második legnagyobb szigete. Fővárosa: Port-au-Prince. 53. Vissza: női név becézve. 54. Itt cserél gazdát az áru. 55. Atlanti Szövetség. 56. Dologtalan méh. 57. Vissza: nemesgáz, a levegőben körülbelül egy százalékban van. 59. I.R.L.. 61. Vissza: narkotizál. 63. Tudori cím rövidítés. 64. Vissza: ékezzel dögező ragadozó állat. 66. Lira egyenmű betűi. 67. El van itélve. 69. Allitól az ez szüli a tolvajt. 71. Hadsereg. — 72. Ellenséges behatolás, támadás valamely ország területe ellen. 74. Minos és Pasiphae leánya, akinek fonala visszasegíti a labirinthosból a Minotaurost megölő Theseust. 76. Korszó (bizalmas szóhasználatban) német eredetű szó. 77. Francia kommunista író, költő (Louis).

Az 578. sz. keresztrejtvény megfejtése:

Vizsintes: 1. Oise — 14. Frederick Delius — 23. Menotti — 33. Daniel Defoe — 43. Platina — 51. Étude — 69. Messina — 72. Orizaba — 77. Marino.

Függőleges: 2. Irving — 7. 1) Aceton. 2) Letalitás — 12. Muzem — 21. Biafra — 27. David Edstrom — 32. Gordiusi csomó. 33. Drakula — 36. Edictum — 52. Emu — Sisak — 62. Lebon.

Nyereménkönyv: GARDONYI GÉZA: AZ ISTEN RABJAI.

Függőleges: 1. Biblia hely, mely aranyárról volt híres. 2. Olaszország második városa. a Pó-ság központja. 3. Trópusi növény, rostjárt természetes, évtizedekig élél életében egyszer virágzik. 4. Vissza: lendület. 5. Fordított ütőhangszer. 6. Indiában sok ilyen ember van. 7. Két szó: 1) jellem, jellemző vonás. 2) Afrikai olasz gyarmat volt. 8. Vissza: elkergeti. — 9. A honfoglaló törzsfőnök egyike. 10. Héber törzs. 11. Latin anya. 12. Marokkói város, kikötő. a Panther ágyunaszád kikötésével itt éledett ki a francia-német ellentét (1911-ben). 13. Vissza: különféle színben előforduló ásvány, egyes fajtái drágakövek. 19. Orosz író „A támadás” stb. (Leonid). 21. Katonák tartózkodási helye táborban. 24. A géliek vezére az amerikai polgárháborúban. 25. Az UNO első főtájkára volt. 27. Az egyén saját testének egészségi állapotával való túlzott foglalkozás, amit rendszerint félelemérzet kísér. 28. Nemzetközi írói klub. 30. Tempó része. 32. Angol biokémikus 1865—1940. az enzimeket és az erjedést kutatta. 1929-ben Nobel díjat kapott, teljes név. 33. Kanadai kutató 1891—1941. felfedezte az inzulint, amellyel a cukorbeteg gyógyítható. 34. Különböző színekben pompázó tányéralaku virág. 35. Afganisztán fővárosa. — 36. Az a perbeli cselekmény, amellyel a fel-

BRIDZS

GYENGE KÉZ (165)

Korábbi számainkban szölvünk arról, miképpen ajánlatos kijátszanunk, ha történetesen erős lap van a kezünkben, mint indulónak. Az alábbiakban arról az eshetőségről beszélünk, amikor az induló gyenge lappal rendelkezik.

Lapunk:

P: 10 9 4
Ká: 10 8 5 4 2
Kő: 7 3
T: 5 3 2

Ebben a lapban nem sok örömet találhatunk. Nem sok reménnyel kecsegtet, hogy ellenfelünket meg tudjuk akadályozni a kontrakt teljesítésében.

Hibás taktika volna, ha ilyen helyzetben magunkra indulnánk. A célunk egészen másnak kell lennie. Nem magunkra hanem a partnerünkre kell indulnunk.

A fenti esetben a leghelyesebb, ha a pikk 10-el kezdjük a játékot. Ezzel az indulással reményünk lehet arra, hogy nemcsak nem hajtjuk bele a partnerünket egy rossz helyzetbe, hanem a gyenge lap ellenére még magunk is elérhetünk egy ütést.

(Folytatjuk)

GOLDMAN

A világhírű Dallas-i ászok csapatát már többször újjászervezték. Az egyetlen játékos, aki túlélt minden változatot: Goldman.

Az alábbi partit a Miami-i Olympián játszották:

♣ B 9 8 5
♦ B 10 9 7 5 2
♥ K 6 2
7 6 4 A K 10 3
♠ B 10 9 5 2 A 8 7 6 4 3
♦ K D 8
♣ D 10 3 B 5 4
D 2
A K D
A 6 4 3
A 9 8 7

A licit: Dél (Goldman) kezdte a licitet 1 káróval. Észak 1 pikkelt választott, amire Dél 2 szanzadut mondott. 3 szanzadu, 5 káró következett.

A Játék: Nyugat a kör bubival indult. Hogyan kellett Délnek folytatnia a játékot, hogy minden védelemmel szemben teljesítse az 5 kárót?

(kim)

TOVÁBBI PLUSZ A BIO PLUSZNÁL

UJ, ÓRIÁSI CSOMAGOLÁS MOSÁSONKÉNT ALACSONYABB ÁRON

Ha még nem próbálta érdemes kipróbálnia és látni fogja a különbséget

Igen, a Bio Plusz új, óriási csomagolásban, az anyag mennyiségét 650-ről 850 grammra emelték, de ára nem emelkedett hasonló mértékben, és mindössze 4,25 Ft. Minden gramm mosópor kevesebbe kerül, mint azelőtt. Minden mosás Bio Plusz-szal most olcsóbb. A „Kleen” további lépése a háziasszony érdekében.

Bio Plusz a magas minőségű mosópor, az aztatással mosáshoz. Maximális „Bio” koncentrációt tartalmaz, a ruhanemű maximális fehérítésére, még kézi mosásnál is.

A „Kleen” Bio Plusz a legmagasabb kitüntetést nyerte el (aranyérem) a nemzetközi minőségi versenyen, a világ összes mosóporai között (Monde Selectione)

UJ KELET SZELVENY 531 REJTVÉNPÁLYAZAT

Név: ..... Név: .....

ELŐFIZETÉS ES HIRDETESEK

PETÁGH-TIKVA SZIFRIJA ALIJA

Mohlhever u. 11. Tel. 912755

ERTELMES GYEREKEK

— Ilyen hangon velem ne beszélj. Még nem vagyunk házasok...

EGY KUPICA BÖLCSESSÉG

Mindenki sokáig akar élni, de senki nem akar öreg lenni.

Ha a humoristának komoly szándéka van, az már nem vicc.

Soha ne kérdezd, hogy kinek csenget a vekker. Mindig neked.

A politikában mindig annak van sikere, aki nem veszi komolyan.

A szerelem kicsit a hotelhez hasonlít. Ott is a hall a legszébb, a legelegánsabb.

TÖRTÉNET EGY HAZASSÁGRÓL

Két szomszéd beszélget.
— Elég későn érkezett haza az éjjel, szomszéd.
— Bizony, későre járt. Háromat ütött az óra.
— És mi volt utána a másik három ütés?

ESKÜVŐ ELŐTT

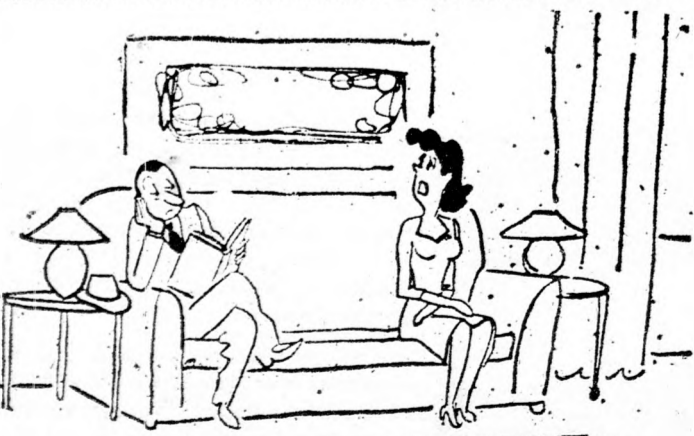
A menyasszony néniéke így dicséri a vőlegénynek a mátkát:
— Ragogyó teremtés, csak annyit mondhatok. Kétféle rajzot, zongorázik, énekel, táncol.
A vőlegény közbeszóli:
— A hibáitól már éppen eleget hallottam. Most tessék talán valamit az erényeiről is mondani...

TÖRTÉNET AZ IKER-PROBLÉMÁRÓL

Két fiu-testvér állandóan veszekszik. Egyszer egyik ismerősük ezt kéri tőlük:
— Mondjátok, ti ikertestvérek vagytok?
— Még csak az hiányzik! Hogy birtuk volna ki teljes 9 hónapig olyan összecsapásban?

FÉRJEK EGYMÁS KOZT

— Hogy sikerült a házasságod?
— Nagyon derék asszony a feleségem, csak egy baj van. Kicsit panaszkodós.
— Miért panaszkodós?
— Például a házimunka miatt.
— Mit mond?
— Hogy rosszul csinálom...

EDES MÁTKASÁG

— A ruzsom pedig csókálló, ha éppen ez aggaszt...

RÉMES RIMEK

Beteg voltam az elmúlt héten, orvoshoz kellett volna mennem, de sztrájkoltak az orvosok, ezért egy javasasszonynál cseenttem, ki kezelte engem ráolvasással, de főleg azzal volt rám nagy hatással, hogy szerényebnek tünt, mint az orvosok. Az árait ugyan ő is felemelte, ám ezúttal mondok közönetet érte, nem volt az emelés 60 százalékos, mert lám, negyvenötöt beerte...

(merek)

VITA

Az igazgató és az osztályvezetők értekeznek. Előnk vita alakul ki, mert az egyik igazgatónak ellenvéleménye van, nem ért egyet az igazgató álláspontjával. Egyre élesebb a vita, az igazgató homlokán likketnek az erek. Az ellentmondó osztályvezető láia, hogy kicsit túllépte a célon, tehát visszavonul. Szót kér és ézi mondja:
— Igazgató ur, belátom, hogy végül is önnek van igaza.
— Már késő, kedves barátom — mondja legyintve a direktor — közben ugyanis megváltoztattam az álláspontomat...

APIA FIA

Bumbunyákéknál kishaba születik. Nagy az öröm, jön a család és a barátok, hogy kifejezzék elragadtatásukat. Az egyik nagybácsi megjegyzi:
— Pompás ez a gyerek. És kiköppött az apja.
— Ez igaz — hagyja helyben a csöppes mamája. — Ha elvesszem tőle a kisüveget, azonnal ordít...

NŐI SZEMPONT

Két barátón beszélget.
— Hallom, elváltál.
— Igen, elhagytam a férjemet.
— De miért? Legutóbb még azt mondtad, hogy van benne valami, ami nagyon tetszik neked.
— Igen, de közben elköltötte...

UIGAZDAGOK

Két újgazdag társalog.
— Látom, új kocsid van.
— Igen, tegnap vettem. Nagyon érdekes körülmények között.
— Hogy történt?
— Sétáltam az utcán és közben eszembe jutott, hogy sürgősen telefonálnom kell. Bementem ott egy autószalobba, elintéztam a dolgot és tudod, kenyelmetlen érzés kijönni egy üzlethől, ha az ember nem vesz is valamit...

PÁRIZSI IMPORTVICC

Idős hölgy száll be egy párizsi taxiba. Bemondja a címet, elindultnak. Utközben állandóan rendelkezik a hölgy:
— Lassabban! Gyorsabban! Most menjen át a tulsó oldalra! Fékezzen! Előzzön! Vigyázzon, mert máris összeütközünk!

A sofőr meg tudja a sok rendelkeztést és egykedvűen hátra-szóli:
— Asszonyom, ha történetesen karambol lesz és kegyedet nem lehet megmenteni, akkor temetést, vagy hamvasztást parancsol?

ÉLETVESZÉLYES FENYEGETÉS

A fiatal házaspár veszekszik. A mult héten volt csak az esküvő, tehát a veszekedés világrekordnak számít.

Egyszer csak az asszonyka fogja magát, csomagolni kezd. Kinyit egy nagy bőröndöt, abba dobálja be a holmiját, miközben ezt kiabálja:
— Vedd tudomásul, hogy visszamegyek a mamához!
— Csak menj! — feleli erre minden különösebb izgalom nélkül a férj.
— De azt is vedd tudomásul, hogy velem jövök majd vissza...

FÉRJEK — AHOGY OK LÁTIJAK

Két férj beszélget egy pohár sör mellett.
— Mondd öregem, téged is csak olyan ritkán hagy szóhozjutni a feleséged?
— Engem? Hát idehallgass. Ha történetesen ma megnémülök, ő azt csak jövő hét pénteken venné észre...

FINOM KIS HÁZTARTÁS

Hazajön a férj a munkából. A felesége könnyezve küzli:
— Képzeld, mi történt. A szakácsnő furdni ment és belefulladt a tengerbe.
— Szörnyű — jegyzi meg a férj. — Ha jól emlékszem, ez már a második szakácsnőnk, aki felmondás nélkül távozott tőlünk...

ELSEJE ELŐTT

— Öregem, adj kölcsön elsejéig 300 fontot. A családomról van szó.
— A családomról lehet szó, de 300 fontról szó se lehet...

FIATALSÁG — BOLONDSÁG

— Eljősz az esküvőmre?
— El, Mikor lesz?
— Holnap délután fél ötkor.
— Kit veszel el?
— Téged.
— Ott leszek...

EGY HÁZASSÁG TERMÉSZETRAJZA

— Nálunk én vagyok az ur a háznál! — mondja büszkén a férj a barátainak.
— Bizonyítékot halljunk! — mondják a többiek.
— Nagyon szivesen. Ha én például azt mondom a feleségemnek, hogy öt percen belül megérezem az akarok, akkor rendszerint már 3 perc múlva ott a megérezés.
— De minek neked a meleg víz?
— Micsoda kérdés? Mosogatóshoz...

ÉTTEREMBEN

— Kérem, feleslegesen strapálja magát. Mi már valófélben vagyunk és éppen a gyerektartás részleteit beszéljük meg...

FILOZÓFIA A MELLÉNYZSEBEN

Asszony keblek nélkül olyan, mint egy párna nélkül.
Ha a férj tanácsot kér a feleségtől, jól teszi, ha előbb határoz a kérdéses ügyben.
A természet egyik legnagyobb csodája, hogy a férfi sötétben sokkal könnyebben megtalálja az asszony száját, mint világosan.
Ami nem tud egy asszony, abból soha nem lehet nagy baj.
Ha egy atombomba fel is robbantja a világot, valahol megmarad egy rendőr, aki néhány rapportot még megír.

ORVOSI TANACS

— Doktor ur, hogy látja a helyzetemet? Komoly baj van?
— Nem szeretem a túlzásokat. Nézzé kérem, egy darabig vigyáznia kell magára. Le kell mondania a nehéz ételekről, az italokról, a nőkről, a kimaradósokról. Lehetőleg ne menjen el hazulról, pihenjen minél többet. A rádiót ne nyissa ki, mert a hírek esetleg izgatnak és a legjobb, ha hasonló okok miatt a tévét is elzárja egy időre. És ne felejtse el, sok szorakozás. Minél több szorakozás...

SKÓCIAI IMPORTVICC

— Kérek egy ötvennyis bélyegget.
— Tessék.
— De legyen szives kisasszony az árát lekaparni róla, mert ajándék lesz...

DEREK KIS ASSZONYKA

— Fiam, már csak egyetlen gomb van a kabátomon.
— Szörnyű! Így nem lehet járni emberek között. Tépd le...

SZÓTÁRLAPOK

Asszony: A világ egyetlen teremtménye, aki egyszerre képes sírni és nevetni — azonos ok miatt.
Angol ur: Ha egyedül áll az autobuszmegállónál, akkor is úgy áll, mint ha sorban állna.
Optimizmus: Mikor egy asszony másnapra hagyja a vacsoraétkezést elmosogatását, abban bízván, hogy reggelre talán megjön a kedve.
Pézt: Leginkább a trágárhoz hasonlítható. Nem lehet felhasználni, csak akkor, ha szórjuk.
Távoli rokon: Egy családi kapcsolat meghatározása. A lényeg, hogy minél távolabb, annál jobb.
Egészség: Azt a kellemes érzést biztosítja, hogy a mai nap az év legkellemesebb napja.
Gentleman: Aki soha nem beszél egy hölgy kebléről — annak a háta mögött.

TAKARÉKOS ASSZONYKA

— Ez meg mi?
— Visszament a Schwarz-lány partija és a cukrász negyed-áron adta el nekem az esküvői tortát...

NEM KÖNNYŰ a színészeknek: az egyik szerephez le kell fogyniuk, a másikhoz meg kell híznuk, egyszer szakállat kell eresztetniük, mászor le kell vágniuk a hajukat, tehát különféle áldozatokat követelnek tőlük.

Rod Steiger ismert színésznek például tizenöt kilót meg kell híznia, hogy eljátszhassa Az éjszaka melege című film főszerepét. Alig fejeződött be a forgatás, máris újabb szerepet kínáltak neki. Mivel Napóleont fogja alakítani a Waterloo című filmben, le kell adnia jó pár kilót, hogy hasonlítson a császárra.

DANIEL BORG tizenkilenc éves amerikai fiatalember fél órával az esküvő után beadta a válókeresetét.

Amikor hazatértünk az esküvőről, kértem, hogy többé ne találkozzon volt vőlegényével. Azt válaszolta, hogy továbbra is látnia kell, mert csak azért jött férjhez hozzám, hogy feltékenyé tegye... Erre én otthagytam, s többé nem is akarom látni!

„KÉRJUK a motorosánakokat, haladjanak lassabban.” Ez a felhívás olvasható egy svájci folyó partján. Így védik a környék lakói a halakat, a vidék madarait és önmagukat a zajártalomtól. A tavakról különben a legtöbb svájci kantonban már kitiltották a motorosánakokat.

TIZENNEGY ÖLASH személyszállító óceánjáró hajót végelesen leszerelnek. A római kormány határozatának (több oka van. A hajók elavultak, nem biztonságosak és főként nem fizetődik ki az utasszállítás. Ez a határozat egyuttal azt is jelenti, hogy az olasz tengeri személyszállításnak befellegzett — írja a Stampa.

HA A GYEREK ERDEKELŐDIK

A 8 éves kislány nézegeti anyuka fényképalbumát. Egyszer csak megkérdi:
— Anyu, ki ez a szélesvállú, 190 magas bácsi, aki melletted áll ezen a tengerparti felvételen?
— Az apád.
— És akkor ki az a kopasz, alacsony, pókhasú pasas, aki melletted áll?
— Az apád.

CIPÓBOLTBAN

— Milyen cipőt parancsol, asszonyom?
— Teljesen mindegy, csak laposarku legyen.
— Mihez akarja viselni?
— Kopasz, kövér, alacsony bankigazgatóhoz...

EBED ELŐTT

Két barát beszélget.
— Akarsz velem ebédelni?
— Hógyne. Nagyon szivesen.
— Akkor rohanj haza előre és mondd meg a feleségednek, hogy délben vendég lesz...

MEZOGAZDASÁGI TÖRTÉNET

A városi vendég kéri a gazdától:
— Aztán mennyi tejt ad ez a tehén?
— Derék jószág ez kérem. Nyolc liter ad naponta.
— És mit csinál ennyi tejjel?
— Nem probléma. Három litert megiszunk mi magunk és 10 liter eladunk naponta...

KÉT FÉRFI BESZÉLGET

— A maga kutyája megharapta tegnap az anyósomot.
— Őszintén sajnálom. Mit tehetek ebben az ügyben?
— Lenne egy kérdésem.
— Parancsoljon.
— Eladó ez a kutya?

A VÖLEGÉNY ESKÜVŐI ÖLTÖNYE...

Irta: BOROS GYÖRGY

Senki sem sirja vissza a múltat, a 25 év előtti időket, de mégis csak remiszencsáccsal gondolhatunk vissza a „chaluci korszak” éveire, amikor az esküvők kevesebb pompával, cícomával, és kisebb zajos eszemiszommal kísérték zajtottak le. A fiatalok sokszor egyszerűbb ruhákban, nadrágban állt a „chupa” alatt és szíve választottjával akkor is összedta a rabbi, ha menyasszonyán nem az előírásos hosszú, fehér ruha pompázt, hanem szerényebb öltözék.

(Csak megjegyezzük, mint az akkori időkre jellemző kis apróság: családunk nőtagja, aki az ötvenes években egy mosávon esküdtöt öök hűsége a párjának, a hagyományos menyasszonyi fátyolhoz olyképpen jutott, hogy anyosa leszedte az ablak fehér, túllutanzatu függönyét és abból ügyeskedte össze a menyegzői fejdísz. Nem is szóva a völegényről, aki az esküvőn egy barátjától kölcsönkapott nadrágban jelent meg, amely — mivel jóval kövőbb termetre volt szabva — lötyögött testén és a násznép élénk derült ségére, állandóan lecsuszott a derekáról...)

Akkoriban nem a külsőségeken volt a hangsúly, hanem a lényegen: a hagyományos, de bensőséges esküvői szertartáson, amely nem vette horribilis adósságokba az ifju párt — és szüleit. A fiatal párok szerényebbek voltak, igénytelenebbek, viszont nagyobb akaratú, kitarással rendelkeztek és saját erejükben bíztva, kezdek fészket rakni maguknak. Mindez — előjáróban — ide-

kivánczolt történeünk élet. Egy jómódú lány és egy szegény fiu esküvőjével kapcsolatos bonyodalmakhoz. Pontosabban: az ifju völegény mulatságos viszon tagságaihoz — esküvői öltönye körül.

A menyasszony — a kölcsönös szerelmek ellenére — csak hosszas vivódás, tépelődés után rebegte el a boldogító igent (nem is szóva szüleitől, akik jobb „partit” szántak lányuknak) lévén a fiatalleber szerény fizetésű tisztviselő. Az esküvőt kitűzték és megállapodtak a feltételekben is: a menyasszony szülei egy berendezett lakást adnak hozományként a lányukkal, viszont a völegénynek kell viselnie az esküvői költségeit. Ez ugyan súlyos anyagi terhet jelentett a fiatallebernek — idős és beteges szüleitől semmilyen anyagi segítséget sem remélhetett — de úgy illett, hogy magára vállalja ezt a feltételt. Valami kevés megkariarított pénze is volt, a munkahelyén kölcsönt vett fel és összehozta az esküvői teremt, a vacsora, stb. költségeit — számításba véve a „nászajándék-csekkéből” befolyó esetleges összeget is, amelyek egyébként fedezni remélte az egyhetes, Naharián töltendő nászut kiadásait is.

Minden készen volt az esküvőre és az bizonyára bonyodalommentesen zajlik le, ha egy nappal az örvendetes családi esemény előtt az ifju menyasszony, valamilyen aprópóól, nem kérdezi meg völegényétől, hogy milyen öltönyben készül a „chupa” alá állni.

Am az egyik jóbarátjának — aki diszkrét és kellekes a Bét Háamban — mentőöltele támadt: — Megtaláltam a megoldást. Szmokinggal ugyan nem szolgálhatok, de tudok szerezni egy még ünnepélyesebb, kifejezetten

esküvőre való öltözéket — egy szalonkabátot. Pont a te méretre való...

Elmesélte a busuló völegénynek, hogy a Bét Háamban, a helyi, városi színjátszó együttes most futó produkciójában, Lillian Helman amerikai írónő modern drámájában, a „Légyvárakban”, az egyik férfi főszereplő egy elegáns vadonatúj, az ő számára rendelt szalonkabátban játszik. (A gyengébbek kedvéért: a szalonkabát amolyan átmenet a szmoking és a frakk között. Nem feeskérfarkú és elől, a zakó, mélyebben legömbölyítve fekszik a nadrágra.) Mint magyarázta, neki, mint kellekesnek, kulcsa van az együttes ruhahatárához és mivel éppen az esküvő estéjén nincs előadás, ki tudja „kölcsönözni” a ruhadarót. Természetesen titokban, a ruha tulajdonosának tudta nélkül. Másnap majd visszacsempeszi a kabátot és senki nem fog tudomást szerezni az egészről.

A völegény úgy kapott az öltözet, mint egy vízbefutó a szalmázson. És menyasszonyát is siettet értesíteni, hogy az utolsó akadály is elhárult az esküvő elől, mert sikerült szert tennie még a szmokingnál is ünnepélyesebb alkalmi öltözékre, amelyet csak igazán „felsőbb körökben” viselnek „diplomáták és más előkelő urak” (színeszkről, bölcseken hallgatott) és így bizonyára Mirit a sárga irigység fogja majd enni, ha megpillantja a legjobb barátját, „szuper-elegáns” völegénye oldalán...

Az esküvői szertartás simán folyt le: a menyasszony ragyogott a valóban feltűnő elegánciájú völegény karján és az ifju pár boldogan fogadta a szerencsekívánatokat és a vacsora során a felköszöntöket. Am ekkor történt a baj, a kis malőr — amely beleszuszott a gondosan kitervelt akcióba. A völegény éppen „lechajjmot” akart inni az egyik vendégtől, amikor a tumultusban valaki meglökte a poharat tartó kezét. A pohár megbillent és tartalma, a vörös bor, ráloccsant a szalonkabátára, nagy csunya foltot eredményezve elől, a ruha anyagán.

A násznép nevetve, tapsolva, fogadta a kis incidenst, hiszen a babona „vastörvényei” szerint az jó ómen, amely „gyors családspanorolator” helyzetet kitalál. Azonban az ifju férjet — érthető okokból — nagyon letörte a nem várt „borfurdó”. Balsejtelmekkel telített gondolatai már a hólnapban jártak: „Mi lesz, ha a pecsét nem jön ki? Hogyan fogják tudni visszacsempeszní a szalonkabátot?...”

Amikor végre az ifju pár a szállodai szobában magára maradt, az újdonsült férj kénytelen volt minden őszintén bevallani ifju és nagyravágó feleségének. Az asszonyka sirva fogadta a „ballépést” és a nászéjszakájukra is kiható gyakorlati következményeit: ugyanis közös erővel neki kellett lassan a borpecsét eltüntetéséhez. De a folt, minden erőködésük ellenére sem tűnt el — sőt, a tisztítás eredményeként, duplájára dagadt.

Nem volt mit tenni. Az ifju férj, karján a pocskék állapotban lévő szalonkabáttal, a szakkal állított be barátjához, a kellekeshez: — Pajtiás, nagy baj van! Nézz a kabátra!...

Tanákosdni kezdtek, mitévők legyenek, de semmi okosat nem tudtak kiútni. A pörüljárt színházi ember még vigasztalni is igyekezett letört barátját: — Ti csak utaztatok el nász-uttra, ne törődjétek semmivel! Az öltönyt ilyen állapotban nem tehetem vissza és én sem megyek ha ma este. Betelefonálók, hogy beteg vagytok. Örült botrány lesz, ha felfedezik a dolgot, de remélem, hogy valamilyen módon megúszom, a rendező jó barátom. Holnap pedig elmesélem, hogy milyen „szent céra” vettem el a kabátot, gondolom, majd lecsillapodnak lassan a kedélyek...

A kellekes nem tévedett: este a Bét Háamban kitört a botrány. Mégpedig egy negyedórával az előadás kezdete előtt, amikor a főszereplő, Louis Rosenberg, be akart öltözni. A gyuan rőtön a kellekesre irányult, mert a rendezőn kívül csak neki volt kulcsa a szí-

szek ruhahatárához. Valaki taxiba vágta magát és kiment a lakására, de persze sem ő, sem a hiányzó öltözék nem került elő. Es amit a kellekes nem látott előle, másnap első dolga volt feljelentést tenni a rendőrségen, lopással vádolva a ruhátár hűtlen őrzőjét. Így esett, hogy amikor ezutóbbi beállított a rendezőhöz, karján a pecsétes ruhadarabbal, tördelmesen bevallva bűnét — már elkésett a vallo-

mással. A rendező csak egyet tehetett: rávenni Rosenberget, vonja vissza a feljelentést, kimagyarázva az ügyet olyképpen, hogy a kellekes a foltos kabátot a tisztítóba vitte, de erről elfelejtette értesíteni az öltöny tulajdonosát. A színész dulva-fulva eleget tett a kérésnek, annál is inkább, mert a kellekes felajánlotta, hogy a saját kontójára csináltat a szabónál egy új öltönyt a részére. De erre nem került sor, az ügy „romantikus hátterére” való tekintettel az együttes tagjai magukra vállalták, hogy közösen összeadják a pénzt az új szalon-

kabátára. Es bizonyítékul, a színésznépség közismert bohémáságáról szóló fáma nem üres frázis — még egy jó „heccet” is kiagyaltak: a pecsétes kabátot postán küldték a naharián szállodába a nászutatók címére, egy levél kíséretében — amelynek címe: „alma inkább a nagyási mániában szenvedő ifju asszonykának szolt: A „Légyvárak” színészei nászajándékként küldik a „kölcsönvett” öltözéket és egyben szívólv kívánják önöknek, hogy házasságuk boldog legyen, szilárd alapokon álljon — és ne „légyvárakra” épüljön. Sok szeretettel — a hírsok.

FÉNYEK ÉS ÁRNYAK

Egy körzeti tanács településeinek portréja

Irta: FUCHS ÁVRAM

Egy körzeti tanács és lakosai életének ismertetése az ismert körképek megfésztéséhez hasonló. Minden egyes részlet külön, önálló egységet képez, amely annak ellenére, hogy gyakran ellentétben áll az előtte, vagy utána következővel, mégis szoros összefüggő láncolat alkot. A körkép egy önmagába visszatérő alkotás, amelynek minden egyes részlete elképzelhetetlen a többit nélkül.

Az alsó-gálili körzeti tanácshoz két mosává (község), két kibuc (az egyik vallásos), két mezőgazdasági iskola és kilenc szövetkezeti falu tartozik, — nem számítva a oserkeszek, a druzok és az arabok által lakott falvakat. Vannak közöttük olyan zsidó települések, amelyek alapjait még a mult század végén vetették meg, de olyanok is, amelyek csak a függetlenségi háborút követő években létesültek. Élnék itt vátíkok, egyes helyeken harmadik-negyedik nemzedék és olyanok, akik néhány évvel ezelőt, vagy csak a közelmúltban érkeztek ide, nem mindig azzal a szándékkal, hogy földművelésnek Izzelben. Ezek együtlenek azokkal a vátíkokkal és azok leszármazottaival, akik — minden tulaján nélkül mondhatjuk — évtizedes vészerezést költöttek az Alsó-Gálil kopár, általában terméketlen földjévé.

Az alsó-gálili körzeti tanácshoz két mosává (község), két kibuc (az egyik vallásos), két mezőgazdasági iskola és kilenc szövetkezeti falu tartozik, — nem számítva a oserkeszek, a druzok és az arabok által lakott falvakat. Vannak közöttük olyan zsidó települések, amelyek alapjait még a mult század végén vetették meg, de olyanok is, amelyek csak a függetlenségi háborút követő években létesültek. Élnék itt vátíkok, egyes helyeken harmadik-negyedik nemzedék és olyanok, akik néhány évvel ezelőt, vagy csak a közelmúltban érkeztek ide, nem mindig azzal a szándékkal, hogy földművelésnek Izzelben. Ezek együtlenek azokkal a vátíkokkal és azok leszármazottaival, akik — minden tulaján nélkül mondhatjuk — évtizedes vészerezést költöttek az Alsó-Gálil kopár, általában terméketlen földjévé.

Az alsó-gálili körzeti tanácshoz két mosává (község), két kibuc (az egyik vallásos), két mezőgazdasági iskola és kilenc szövetkezeti falu tartozik, — nem számítva a oserkeszek, a druzok és az arabok által lakott falvakat. Vannak közöttük olyan zsidó települések, amelyek alapjait még a mult század végén vetették meg, de olyanok is, amelyek csak a függetlenségi háborút követő években létesültek. Élnék itt vátíkok, egyes helyeken harmadik-negyedik nemzedék és olyanok, akik néhány évvel ezelőt, vagy csak a közelmúltban érkeztek ide, nem mindig azzal a szándékkal, hogy földművelésnek Izzelben. Ezek együtlenek azokkal a vátíkokkal és azok leszármazottaival, akik — minden tulaján nélkül mondhatjuk — évtizedes vészerezést költöttek az Alsó-Gálil kopár, általában terméketlen földjévé.

Az alsó-gálili körzeti tanácshoz két mosává (község), két kibuc (az egyik vallásos), két mezőgazdasági iskola és kilenc szövetkezeti falu tartozik, — nem számítva a oserkeszek, a druzok és az arabok által lakott falvakat. Vannak közöttük olyan zsidó települések, amelyek alapjait még a mult század végén vetették meg, de olyanok is, amelyek csak a függetlenségi háborút követő években létesültek. Élnék itt vátíkok, egyes helyeken harmadik-negyedik nemzedék és olyanok, akik néhány évvel ezelőt, vagy csak a közelmúltban érkeztek ide, nem mindig azzal a szándékkal, hogy földművelésnek Izzelben. Ezek együtlenek azokkal a vátíkokkal és azok leszármazottaival, akik — minden tulaján nélkül mondhatjuk — évtizedes vészerezést költöttek az Alsó-Gálil kopár, általában terméketlen földjévé.

TERMFÖLD ÉS VIZHIANY

Ezek a szavak és fogalmak mindennapos, kézzelfogható valósággá válnak néhány egyszerű adat ismertetésében. Az alsó-gálili körzeti tanács területe 196 ezer dunam, amelyből mindössze 80 ezer dunam megművelhető és szolgálja a mezőgazdaságot, a többi pedig még a talaj köteleltetésére, legelők létesítésére, vagy fásításra vár. Objektív okok akadályozták a multban és akadályozzák ma is, az Alsó-Gálil betelepítést, sőt bizonyos mértékben a már meglévő falvak, kibucok és másfalva települések továbbfejlesztését és felvirágoztatását. Termőföldet nem lehet varázsvesszővel megteremteni egy olyan helyen, amely már évezredek óta kopár, sőt, krónikus vízhiányban is szenved. Az Alsó-Gálilban ugyanis kevés a esapadék, a természetes ví zorrás minimális és így a még mindennapos megélhetéshez nélkülözhetetlen ivóvizet is távolról, csöveken kell elhozni. Hát még az öntözövizet, amelylyel szigorúan kell gazdálkodni, hiszen Izzelben nemesak az Alsó-Gálil szüved csapadék- és öntözöviz hiányban.

AHOL BEN GURION DOLGOZOTT

Az Alsó-Gálil legrégibb, első zsidó települése Ilánija, amelyet minden iskolagyerek, sőt új olé inkább a régi nevet: Szedzsera néven ismer. 1899-ben alapították Kelet-Európából, főleg Oroszországból jör chslucok, a hasonló nevű arab falu helyén. Ilánija-Szedzsera a gálili zsidó munkásmozgalom központja volt már a századforduló táján és itt alakult meg 1907-ben a Háchorés nevű munkáskooperatíva és két évvel később a Hásomér szervezete, a zsidó önvédelmi mozgalom, közötté a Hágáná őse. Itt kezdte meg „erec-izsraéli karrierjét” mai közéletünk számos vezéralakja, közöttük Dávid Ben Gurion. A függetlenségi háború idején Ilánija sokat szenvedett a környező arab falvakban tartózkodó bandák támadásától. A függetlenségi háború után számos új olé, főleg Kelet-Európából jött menekült telepedett itt le és segítette a „vátíkoknak” a falu felvirágoztatásában.

Ezzel még nem ért véget a körképet alkotó közös problémák felsorolása. Hiány van lakóházakban is, sőt egyes helyeken telepekben, márpedig munkáskez nélkül még a vízben gazdag televény földet sem lehet megművelni. Röviden: az Alsó-Gálil is olékra, munkáskezre vár.

AHOL NAPÓLEON ÉS SZALÁCH Á-DIN HARCOLT

Lávi kibucot Tiberiástól 9 kilométerre nyugatra 1949-ben alapították a BACHAD vallásos chaluci szövetség angolszász országokból származó tagjai, a hírhedt Lubija arab falu helyén. Lubija lakosai évtizedeken át zaklaták, sőt gyilkolták az alsó-gálili települések zsidó lakosait, egészen a függetlenségi háborúig, amikor a falut, amely veszedelmes arab bandák főszéke volt, a földdel egyenlővé tették. A Talmud idején is már ismert hely volt Lávi, a III. században itt élt a „tiberiási” Rabbí Jirmija. A világtörténelemben eddig, mint Szalách Á-Din és a kereszties csapatok közötti döntő és véres ütközet, párszáz évvel később pedig, mint a törökök és a Napóleon kolonizációs hadserege összeapásának a színhelye volt. Béjt Keset kibucot 1944-ben alapították a Pálmách tagjai, valamennyien a szomszédos Káduri mezőgazdasági iskola végzett növendékei. A függetlenségi háború idején ez a kibuc az Alsó-Gálilban operáló arab „szabad-csapatok” állandó támadásainak volt kitéve és az egyik ilyen összeapás során, 1948 március 15-én, Béjt Keset 8 tagja hő si halált halt.

KÖZÖS ERDEK — KÖZÖS VÁLLALKOZÁS

A mezőgazdálkodás egymagában nem biztosítja a lakosság megélhetését, és így születtek meg a közös körzeti vállalkozások: a traktorállomások, a szállítmányozási kooperatíva, Lávi kibuc üdülője és templomi-butorkészítő üzeme, valamint a Béjt Kése kibucban működő elektronikai cikkek gyártó üzeme. Az utóbbi két helyen számos nem-kibuc tag is dolgozik, mint ahogy a kollektív tagjai megtalálják Kfár Chittin közösségi faluban felállított „Gál-Ton” iparművészeti és ékszerkészítő üzemben és textilgyárban is. A kollektívák és az individualisza települések lakói közötti világnézet eltérés a közös érdek ellenére is gyakran felszínre kerül, de ál-

AZ IRÁKI ZSIDÓ MECENAS ISKOLAI

A Káduri mezőgazdasági középiskola ne (Folytatás a 17-ik oldalon)

shalom palace
the israeli wax museum

A HIHETETLEN IME ITT VAN!
Londonban... „MADAME TUSSAUD”
Az U.S.A.-ban... „DISNEYLAND”
és Izraelben?... a SHALOM PALOTA
AZ IZRAÉLI VIASZMUZEUM.

A muzeum bemutatja Izrael újjáéledését az utolsó száz évben. Szemlöl-szemben látja népünk történelmének legnagyobb legéredesebb eseményeit. Személyiségek, események és tettek természet nagyságban és eredeti öltözetükben, legszép órájuk idején... És a muzeum másik részében — a csodálatos világ”, államférfiak, a színház és a szórakoztató ipar személyiségei, az úrpörülők, sportemberek, a mesevilág nősei, stb. 100 ember, 35 jelenet viaszba öntve, eredeti megvilágításban és felszerelésel.

Izgalmas, érdekesítő, szórakoztató, élvezetes, a tökéletes szórakozás az egész családnak.

Hozza el fényképezőgépet!
Emléktárgy üzlet.
Teljes léghűtés.

Nyitva: reggel 10-től éjjel 11.30-ig. Pénteken reggel 10-től, délután 3-ig. Szombat és ünnep este 5-től, éjjel 12-ig. 15 tagu csoportoknak árendgémény.

Autóbuszok: 1, 12, 25, 61.
Parkolás a „Bét Hárechevben”
Shalom Mayer torony,
Tel-Aviv,
tel. 57304, POB. 29062, mikud 65251.

Használja fel viaszmuzeumi látogatását és jöjjön fel a Shalom kilátóba!

Interjú Jozsef Nevo szolgálaton kívüli ezredessel, Herzlia polgármesterével, a Munkapárton belül szervezett „ETGAR”-csoport vezetőjével:

«A POLITIKAI PÁLYÁRA ÁTLÉPŐ TISZTEK KÖZÉLETI SÚLYA NAGYOBB AZ ÁTLAGOSNÁL»

— Ézer Weizman esetének magyarázata a Chérut belső problémáinak tanulmányozása által található meg. —

Írta: RAFÁEL BASAN

A Munkapárton belül működik egy „Etgar” nevű csoport, amelynek a tagjai egykori magasrangú tiszték, szolgálaton kívüli táborno-k, ezredek, alezredek. Az élén Nevo ezredes áll. Nevét főleg a héber olvasó ismeri, mert népszerű hírmagyarozó — néha a tévé képernyőjén is feltűnik rokonszenves alakja —, de a középpolitikában is szava van. Ő a herzliai polgármester. Tekintélyére jellemző, hogy két volt táborno-k — Járiv és Gevá — is agja az „Etgar” pártcsoportnak, de az élére mégis Nevo ezredes választották.

— Mi a célja az „Etgar” pártcsoportnak?

— A párton belül különböző eszméi csoportok, ideológiai törszet képző alakulatok fejlődtek ki. A Munkapárt szervezeti szabályzata ezt megengedi, sőt: kívánatosnak tartja, mert e csoportokon belül élénk vita-forumok alakulnak ki és végül is a problémák tisztázásához vezetnek. Nos, a mi csoportunk az Etgar olyan embereket tömörít, akik az életük legfontosabb éveit a hadseregben töltötték, magas fokon alakult ki a biztonsági tudatuk és ennek megfelelően tanulmányozták a napjaink eseményeit által felvetődött kérdéseket is. Hangsúlyozni akarom, hogy csak az aktív szolgálat befejezése után nyílik meg az Etgar pártcsoport kapuja azok előtt, akik elveinkkel rokonszenveznek. Nem célunk az aktív hadsereg sorozata „átpolitizálása”.

— Mi a véleménye arról, hogy újabb egyre több szolgálaton kívüli tiszt kapcsolódik be a politikai életbe?

— Főben a vonatkozásban nem mi voltunk az utóőrök, hanem a Chérut. Ézer Weizman a vezérkarióból egyenesen a kormányba hozták annak idején. Az a véleményem, hogy a hadsereg tisztjei jó iskolát végeznek a szolgálat évei alatt a közéleti ambícióik szempontjából. Aki a hadseregben felelős beosztásban szolgált, az olyan gyakorlatra tesz szert a problémák sokoldalú vizsgálata terén, hogy ezt a gyakorlatát a közéletben eredményesen gyümölcsöztesse. Azt hiszem, a politikai pályára lépő egykori tiszték közéleti súlya jóval nagyobb az átlagosnál.

— Azt szokás mondani, hogy a politikai tevékenység nem elegáns, tehát jobb, ha volt

tisztek távol maradnak a közéletől. Mi a véleménye?

PISZKOS MESTERSÉG?

— Beszéljünk nyíltan. Azt mondják, a politika piszkos mesterség? A válaszom egyszerű. Olyan mértékben piszkos, amilyen mértékben piszkosan csinálják az emberek. Ne csináljuk piszkosan, akkor a politikához nem kell majd kesztyűs kéz.

— Az eddigi tapasztalatok szerint sikeresen mennek előre a politikai életben a volt katonatisztek?

— A legtehetségesebb tiszt sem rendelkezik hozsátékokkal, hogy megállja a helyét a politikában. El is bukhat esetleg. Tény, hogy a volt katonatiszt alapos és felelősségteljes ember. Két olyan tulajdonság, melynek hasznát veszi a politikában.

— A volt katonatiszt nem fél a pártapparátus tagjaitól, akik esetleg „elvéten akarnak őt elfogyasztani”?

— Kétségtelen, hogy van egy verseny a közéletben. Aki erre nem hajlandó, az jobb, ha nagy ívben elkerüli a politikát. Ne felejtsek el, hogy a politikai karrier lent alakul ki, a legalsóbb szinten. Nem lehet mindent kinevezéssel elintézni. Aki nem állja a harcot, az válasszon magának más pályát. Annak nem való a politika. Könnyű győzelemre nincs kilátás a közéletben. Sok kiváló katonatiszt ismerék — ma még aktív szolgálatot teljesítenek —, akik számára szerintem nem nőne föl a politikai világban. Ezek számára nem szabad azt a tanácsot adni, hogy leszerelés után politizáljanak.

— Nehéz az átmenet a katonai életformából a politikai területre?

— A katonai életformától a civil életformára való átmenet önmagában is nehéz. Aki ráadásul a politikát választja újabb kényesnek, az egy további nehézséget vállal magára.

— Hogyan értékeli azt a kudarcot, amelyet Ezer Weizman érte a politikai pályán?

HASONLÓ TÖBBÉ NEM LESZ!

— Ami Ezerrel történt, az nem is annyira reá, mint a Chérutra, a párton belüli szövetségre jellemző. Ami egyébként vele történt — mármint hogy a táborno-k székéből egyenesen átendült a miniszteri bársonyszékbe — ez olyan mutatóvonal, amelyet nem fog senki sem megismételni. Legkevésbé a Munkapárt színeiben.

— Van egy olyan vélemény, amely szerint a volt katonatisztek egyre több kulpóziót foglalnak el az ország életében. Mi erről a véleménye?

— Militárista veszély? Erről van szó? Szerintem ilyen veszély nem fenyeget és nem is fenyegethet Izraelben. Sem puccs, sem követetett értelemben. Tehát hogy a volt katonatisztek végül minden kulpóziót elfoglalnak. A közös katonai múlt nem teremt alapot a leszerelés utánra, hogy a volt tiszték közösen alakítsák ki a politikai nézeteket. Mindenki megy a maga útján, a világnézetének megfelelően. Az izraeli demokrácia alapjait olyan mélyen vetették meg, hogy ezzel a veszéllyel nem kell számolni.

— Ha megengedi, most Herzliával kapcsolatosan kérdezném. Hogyan sikerült egysúlyba hoznia a város költségvetését?

— Mielőtt a város élére kerültem, a belügyminiszter által kinevezett köztisztviselő vezette Herzliát. Az ő idejében a költségvetés évi 11,5 millió font volt. 1969-ben volt ez a „legutóbb”. És most a költségvetésünk végösszege 32 millió font. Vagyis megtriplázódásról beszélhetünk. Az 1971–72. évben már nem volt költségvetési hiány a herzliai városházán. Városfejlesztésre az idén 25 milliót költöttünk. Más városokban emelték az idén az adót, mert hiszen drágultak a szolgáltatások, mi azonban nem nyultunk ehhez az eszközhöz.

— Miért?

NEM AKARTUNK

IGAZSÁGTALANSÁGOT

— A jelenlegi rendszert igazságtalannak tartom. Ma az a helyzet, hogy ha egy milliomos lakik négyszobás lakásban és egy tízgyermekes család is hasonlóan lakik — azonos összeget fizetnek. Ezért arra a felismerésre jutottam, hogy ha mi is bevezetnénk ezt a rendszert, lehet, hogy félmillióval több pénzünk lenne, de ez alapvetően nem változtatna a helyzeten. Viszont igazságtalannak lennénk egy bizonyos réteggel szemben. En ez nem akartam. Szeretném még kifejezni, hogy van egy kialakult városvezetési elvem, amelyet Herzlián érvényesítettünk.

— Éspedig?

— A lényege, hogy azok a várospolitikusok, akiket közvetlen választás útján a nép bizalma hozott be a városházára, ne foglalkozzanak közvetlenül adminisztrációs területek irányításával.

— Miért ne?

— Nehogy szűkebb körű, rövidlátó politikai szempontok miatt kárt szenvedjenek az igazgatási apparátus tökéletes működéséhez fűződő érdekek. Más a várospolitika és más egy-egy városfejlesztési, illetve igazgatási ág irányítása. A kettőt nem szabad szerintem összekeverni. Hozzá kell még fűzönnöm, hogy négy éve vagyok polgármester Herzlián, de nincs egyetlen olyan helyettesem sem, aki négy fizetés is adna a város. Csak kb. a

UJ STILUS AZ ELNÖKI REZIDENCIÁN

Minden relativ. Zálmán Sázár, a nyugalmában vonult államelnök megszabadult a hivatalos hétköztől, ugyanakkor Izrael negyedik államelnöke, Efrájim Kácir professzor már elindult a méltósággal járó rögös úton. Kácir professzornak a múltban az volt a szokása, hogy a meleg nyári napokon lehűsült az u szőmedencében. Most azonban még nem tudni, vajon Izrael történetében ő lesz-e az első államelnök, aki fürdőruhában beleugrik a vízbe. Talán igen, talán nem.

Mindenesetre, Efrájim Kácir már megkezdte az elnöki munka- és hatáskör kialakítását saját, önálló szellemben és stílusban. Most még úgy tűnik, hogy keresi azt a stílust, amely számára a legmegfelelőbb. Világos, hogy más akar lenni, mint elődei. Már a hivatalba lépése utáni napokban az elnöki hivatal dolgozói tapasztalhatták a változást. Ha Zálmán Sázár lett volna az államelnök, bizonyára személyesen vett volna részt Mose Flieman, az elhunyt haifai polgármester temetésén, vagy legalább is katonai adjuvánsával képviseltette volna magát. Kácir két táviratot küldött, egyet az özvegynek, s egyet a haifai városvezetésnek. Lehetséges, nem akarta, hogy első hivatalos ténykedéséért temetésen vegyen részt és ehelyett a gazdasági konferencia megnyitóján jelent meg.

AZ ÁLLAMELNÖK ÁLLÁSFOGLALÁSA

Talán az is szimbolikus, hogy első vacsora- vendége az elnöki házában nem a munkáosztály egyik veteránja volt, de nem is író, vagy költő, hanem Dr. Eliezer Tál, a Fejlesztési és Kutatási Tanács vezérigazgatója. Ez talán annak a jele, hogy a természettudományok professzora foglalta el azt a helyet, amelyet általában a humánus tudományokkal foglalkozó diszciplinák tartottak fenn? Ez természetesen nem áll, mert Efrájim Kácir, aki a biológia professzora, minden megnyilatkozásában az elvont tudomány és az erkölcsi értékek egybefogásáról beszél.

Beiktatási beszédében, valamint az első elnöki interjúban kifejtette, hogy állást akar foglalni a polgári erkölcs kérdéseiben is. Ez talán az a terület, amelyre Golda Meír miniszterelnök is gondolt feköszöntőjében, mondván hogy az államelnök nemcsak a törvényben meghatározott utat járhatja, hanem azt is, amit a törvény nem tilt meg számára.

— Fehér kártyát kaptam a kormánytól! — mondogta első találkozására után a kormány tagjainak az államelnök. És valóban, ebben a nem körülhatárolt feladatkörben lesz a negyedik államelnök első komoly tűzpróbája. Vajon a társadalmi rétegződésről szóló kijelentései jó hatást váltanak-e ki azok körében, akik annak megszüntetése érdekében tevékenykednek? A polgári erkölcs helyreállítására vonatkozó szavai nem értik-e félre? Lesznek-e megnyilatkozásai politikai kérdésekben?

Tudott dolog, hogy Jiszráél Gálili tárcanélküli miniszter az elnök legszűkebb köréhez tartozik. Mose Dajánhoz régi ismeretség fűzi, még azokból az időkbel, amikor az államelnök a hadsereg vezető tudósaként működött. Golda Meír nagyra becsüli.

Igaz-e az az állítás, hogy Efrájim Kácir politikai és biztonsági nézete közelebb áll a „solymokhoz” mint a „galambokhoz”? Ez is lehetséges, habár ez nem volt befolyással a közismerten „galamb” Pinchász Szápirra, aki tudvaleg sokat tett Kácir megválasztása érdekében.

REGGEL 8-KOR AZ IRÓASZTALA ELŐTT

Annak ellenére, hogy az államelnök egyes kezdeményezései összejöttökösbe kerülhetnek

ben — hogy egy példát is említsék összevessül — Natanján, amely valamivel nagyobb Herzliánál — hat alpolgármesternek van fizetése.

— Milyen a lakáshelyzet Herzlián? Hogyan teremti egysúlyt a város a pompás villanegyedek és a zsúfolt síkúnegyedek között?

— Mindenekelőtt arra ügyelünk, hogy valamennyi negyed ifjúsága azonos színvonalú oktatásban részesüljön. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy megpróbáljuk állandóan emelni az iskoláink tanulmányi színvonalát. Ezen a téren valóban említésre méltók az eredményeink. Amikor átvettem a város vezetését, 29 óvodát volt Herzlián. Jelenleg 61 óvodánk működik. Nagyon sokat tördünk a középiskolai oktatás színvonalának emelésével is. Azelőtt nagyon sok szülő igényt tartott más városokba küldeni középiskolai kora fiait. Jelenleg az a helyzet, hogy otthon tanul ugyiszólván valamennyi középiskolás kora herzliai gyerek. Nálunk beszélni sem lehet ifjúkori bűnözésről, nincsenek erószakos alapuló bűncselekmények és a narkomániát is csak a lapok hasábjairól ismerjük. Nálunk nem szivarnak hasist. Péntek esténként nálunk nem csavarognak a fiatalok az utcán és nem támasztják a vasorklátót.

— Hanem?

— Diák-klubokat létesítettünk és azoknak

a végrehajtott szervekkel, egyelőre mindenki meglegedett az elnökkel és ő is meg van elégedve mindenkivel. Közelálló remélik, hogy az államelnöki tisztiségbe bevezetett új szellem nem lesz káros hatással senkire.

Az elnök egyelőre még a rehovoti Weizmann Intézetben lakik, —amíg elkészülnek a megfelelő alataik az államelnöki rezidencián. Többek között Sázár volt államelnök munkaszobáját halószobává alakították át, míg a házigondnok lakásából irodát létesítettek Nina Kácir asszony számára. Korábban az államelnök és neje már uton van Jeruzsálem felé és reggel 8-kor Kácir professzor már iróasztala előtt ül. Vannak feladatok, amelyeket kötelessége elvégezni (megbizólevelek átvétele diplomataktól, beszédek megtartása fogadásokon) és ugyanakkor vannak dolgok, amelyeket az államelnök saját maga kezdeményez, mint például a különböző látogatásokat. Kambodia és Gábon nagykövetei lesznek az elsők, akik átadják megbizóleveleiket az új államelnöknek.

Az elnöki hivatalban minden tudományos módszer szerint történik. A fontosabb témáknak külön dossziékat nyitnak. Minden új témát az elnök kiértékel, a benyújtott előzetes jelentések alapján. Rövidesen összeül a Keren Hákejemet nemzetközi tanácsadó szervezete. Kácir professzor jól ismeri a Keren Kájemet tevékenységét, mégis alaposan átvizsgálja a problémát, mielőtt beszélgetne a kongresszus résztvevőivel, vagy megtartaná üdvözlő beszédét.

Mielőtt találkozott a Szocnut világszervezetének vezetőségével, alaposan áttanulmányozta az ezzel kapcsolatos kérdéseket, mert annak ellenére, hogy eddig is aktívan részt vett az államot érintő kérdésekben, ebben a témakörben nem annyira jártas, mint elődje, Zálmán Sázár volt.

Kivel kell találkozni és kivel nem? Albert Janku egy oklahomai zsidó, aki a gazdasági konferencián vett részt. Oklahoma kormányzója személyes üdvözlését adta át. Az első időben az elnöki hivatal emberei azt tanácsolták, hogy mindenkit fogadjon. Az oklahomai vendég meglegedetten távozott az elnökkel való felőrás beszélgetés után.

Az elnöki hivatal dolgozói már érzik a volt és a jelenlegi elnökök közötti változást. Zálmán Sázár saját maga fogalmazta beszédeit és sokszor a leirakon kívül még hozzáfűzte utólagos gondolatokat. Kácirnak munkatársai írják beszédeit, természetesen az ő utmutatása alapján. És a végleges megfogalmazást az elnök dönti el. Kácir professzor folyékonyan beszél angolul is.

A hivatali munkatársak helyükön maradtak, Sulamit Káhánét, Sázár elnök személyi titkár-nőjét kivéve, aki követte a volt elnököt új otthonába. Kácir professzor titkárja most Elisává Bárám, aki a Weizmann Intézet biológiai osztályának titkáraként már évek óta beosztottja.

KIHAJTOTT FEHER ING BEN

Elisává, a titkárnő dönti el, ki juthat be az elnökhöz és ki nem. Elisává azelőtt a diplomáciai beosztásban teljesített szolgálatot Eljáhu Elját. Mose Sárát és Aba Even segítőtársaként. Ha a telefon szól és az elnököt keresik, Elisává még „Efrájim”-ről beszél. Nehéz neki meg szokni az elnök ur, vagy a Kácir professzor megszólítását. Az elnök rövid újj, kihajtott fehér ingben fogadja a kormány titkárát, aki beszámol neki a minisztertanács üléséről. Nincs ok arra, hogy az elnök, aki leberális gondolkodású és annak híve, hogy háza nyitva álljon mindenki számára, begombolkozza és szertartásosan fogadja látogatóit. Első látogatója a jeruzsálemi szegény-negyedben bebizonyított, hogy közelről akarja megismerni a problémákat és nem csak az elért eredményekről hallani. Nem kis meglepetést okozott a személyi biztonságára ki-rendelt embereknek, amikor kíséretével együtt autobuszra szállt és úgy jött végig első jeruzsálemi körújt. Ez is bizonyítja, hogy Efrájim Kácir professzor személyes kapcsolatot kíván teremteni a nép széles rétegével.

Talán a leghelyesebb nem összehasonlítani tenni elődjével. Sokan meg vannak győződve arról, hogy az államelnök nem fog utazni szombatban Jeruzsálemben, sőt talán még az ország más részén sem. Ez elég kényes pont olyan elnök részére, aki nem vallásos és eddig

(Folytatás a 15-ik oldalon)

20%

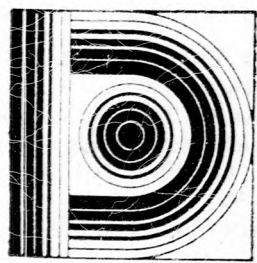
ENGEDMÉNY

Minden szalonbutor, vagy étkezősarok vásárlásánál — 20 % engedmény a híres holland DESSO szőnyegre, vagy ingyen „KEREN” lámpa az étkezősarokba. Azon felül, hogy leszállítottuk az árakat, részt vállalva a kormány erőfeszítésében, az árak szilárdságának megőrzésére.

SZALON ÜLŐSARKOK

ÁRA 2,100.— IL.-TŐL

Speciális rendszer részletfizetésre is. JÖJJÖN EL — ÉLMÉNY a „DIRÁN”

DIRÁN

A MODERN DIVATBUTORHÁZ
TEL-AVIV, IBN GVIROL 30, (Neot Áviv-ház)
1500 négyzetméteres kiállítóterem.
Parkolóhely biztosítva minden látogatónak

Izrael — táncban elbeszélve...

A párizsi Théâtre des Champs Élysées-ben csodálom meg a minap Izraeli néptánc-együttesét. A két-fehér zászlókkal díszített előcsarnokban fiatalok és idősebbek álltak sorba jegyért és meglepő volt a nézőtér óriási lelkesedése, a szünni nem akartó taposkán az egyes műsor-számok után.

A fiatalokból álló izraeli együttes vezetője a 34 éves Ichil Gano. Őki már nem ismeretlen a nagyvilág előtt, ugyanis több nagyját nyert. 1968-ban Csiszariában első díjat kapott a „Chászid táncok” koreográfiájáért. Párizsban, Brüsszelben, Montrealban, New Yorkban és Philadelphiában is többször szerepelt a táncosport és mindig óriási sikerről.

A két rézből álló műsor igen gazdag volt. A táncok mellett két fiatal tehetséges énekest is hallottunk. Jona Motil, 23 éves, fiatal, telteges nagyon szép hangú és bájos egyéniségű művész, elbűvölte a közönséget. A másik fiatal énekes, Udi Spillmann modern, kissé Johnny Hallyday-re emlékeztető hangjával szintén méltón képviselte Izrael legjobb pop-énekeseit.

A táncok — és itt elsősorban az együttes kitűnő koreográfiáját kell dicsérnünk — gazdagon képviselték a zsidó folklórt. A rendkívül szép, izléses ruhákban szereplő fiúk és lányok élénkvarázslókat Izraelt. A jelenet és a mulat egyaránt.

A múlt hagyományából született a felejthetetlenül szép „Chászid táncok”. A templomból hazatérő fehérruhás, strámlis chászidokat a boldogság fehér fényében fogadják a szintén fehérebe öltözött hitvesek.

Az évezredek rítusok, például a péntek esti gyertyagyújtás szent percét meséli el táncban a fiatal művészek.

A modern kor, a fiatalok, a kibucok életét a „hórak” szim-bolizálják. A vidám, dinamikus, gyors táncok egy látképet, erős, nagyon bátor nép művészetét hozzák a közönség elé.

Izrael népi művészete összefügg. Az orosz, lengyel, druz elemek is megtalálhatók benne. A druz „debka” tánc, vagy a gyönyörű jemenita lakodalmis tánc is hűen tükrözi a keleti, a gazdag hagyományokkal teli, szép világot.

A nagy zsidó nemzeti ünnepek, a purim, vagy pészach szintén a tánc köntösében tárnak fel a szemünk előtt. A Hámánon boszszutálló Eszter királynő története ilyen gyönyörű formában még nem láthattuk. A gyorsritmusú „szamba”, az örömjungást kifejező karneváltánc, a győzelem boldogságának táncá, beragyogta a fényes színpadot.

Igazán ragyogóan szép műsorban gyönyörködhetünk, a 25 éves Izraeli fiatalok táncában. Egy gazdag multi, nagy tradíciókkal teli népművészetet nyújt az együttes s mind az énekesek, mind a táncosok a tudásuk legjavát adják.

Forrai Eszter

A TÉVÉ HETI MŰSORA

Június 15., péntek
15.00: A PARTRIDGE CSALÁD — „Egy sztár egyénisége”
15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
18.00: Rövid hírek arab nyelven
18.02: Teljes hosszúságú arab játékfilm
19.45: Hírek és műsorismertetés arab nyelven
20.05: SZOMBATI DAL
20.10: A HÉT — Hangos heti híradó
21.00: „LAURI MARY” — Egész estét betöltő játékfilm „A játék neve” című sorozatból. A főszerepben: Tony Franciosa, John Carr és Susanne St. James.
22.15: SZÓRAKOZTATÓ MŰSOR Maurice Chevalier-val. — A francia chanson nagy művésze bemutatja önmagát és szerelmeit hosszú karrierje során.
23.05: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATEVÉ
9.05: Természetrajz a 7. osztály-nak
9.55: Biológia a 10. osztály-nak
10.20: Állampolgárság a 7. osztály-nak
11.00: Az állam 25 éves
12.30: Ma 25 éve
12.00: Ez érdekelt!
16.00: Angol az 5. osztály-nak
16.14: Kedvelt könyvrészlet
16.34: Ma 25 éve.

Június 16., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyelven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

ik fiának visszatérését hosszú idő után. A fiút még kis gyermekkorában a városba küldték, hogy kitanulja a kés forgatásának mesterségét, s hogy megbosszulja apja halálát, akit a falu emberei öltek meg. Kiderül azonban, hogy a hosszú várakozás hiábavalónak bizonyult. Szereplők: Lilit Nágár, George Ibrahim, Marlin Padzsárn, és Máchrám Churi. — Rendező: Antóán Szalách. (A tévé arab osztályának produkciója.)
19.30: Hírek arab nyelven
20.00: HÁMÁVDIL - A szombat dalban és prózában. Közreműködik: Mose Nér-Gáon és családja
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
21.00: IRONSIDE — „A vad Noel”
21.50: MÁBÁT SPORHIR-ADÓ
22.30: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

Június 17., vasárnap
17.30: HIREK
17.32: A BRADLY CSALÁD — „Az árulókod nőverem”
18.00: OT-OT-OT — gyermek-műsor
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: AZ ERDŐKERÜLŐK — „Erdői manó”. A fiatal erdőkerülők egy indián kislányt találnak, aki eltűnt az erdőben és édesapját keresi. A kislány abban hisz, hogy az indián regé erdei manója tette el édesapját
19.00: DOKUMENTUM — „India”
19.30: Hírek és hangos heti híradó arab nyelven
20.00: JULIA — „Ki fel a cse-csemöktől?”

Június 18., hétfő
17.30: HIREK
17.32: BÁBIÁTEK
17.40: KULTURA — Nyolcadik fejezet: „Tapasztalat alapján”
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: SPORT
19.17: Fényszóró
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: ELEM ÉS AL-MÁ — Tarka műsor az ifjúságnak
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: „VIZSGÁLAT” — A tévé vita témája ezúttal: „Korlátol-ni kelle-e a születést Izraelben a 70-es években”? A vizsgálóbizott-ság tagjai: David Livi, Joram Al-roj és Eli Zohár. Tanúk: Jehuda Amir professor, Jáfá Szalmán, dr. Jona Rosenfeld, Jiszráel Lau rabbi, Avrahám Dánino és Fortuna Kolén.
22.00: EJELEI DALLAMOK — Részletek a Norvégiában megtar-tott jazzfesztivárról.
22.45: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 19., kedd
17.30: HIREK
17.32: MINISZTERIUMI OK-TATÓFILM
17.42: A KALAPOK VÁROSA
17.55: GYORSABBAN, MA-GASABBAN, ERŐSEBBEN, - sport az ifjúságnak
18.15: MA 25 ÉVE
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: Arab folklór műsor
19.00: A családnak (virágrende-zés, csecsemőgondozás, gyermek-játékok, látogatás Tibériásan szemüvegdivat)
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: EMBEREK VÁL-SÁ-GOS HELYZETBEN — „Wilson a szenátus ellen” — A dokumen-tumfilm bemutatja Woodrow Wil-son néhai elnök harcát az ameri-kai szenátus ellen a Népszövetség felállításának jóváhagyása érdeké-ben az első világháború után.
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: ARSENE LUPIN — „Arsene Lupin letartóztatása”.
21.40: MOKÉD —
22.30: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 20., szerda
17.30: HIREK
17.32: RAJZFILMEK
18.02: BILBIE — „Bilbie ven-degeket fogad”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: AZ ELSŐ VILÁGHÁ-BORU TÖRTÉNETE (11-ik rész)
19.00: Versek: Gália Szofér és Viktor Naszib előadásában

Június 21., csütörtök
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 22., péntek
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 23., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyel-ven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

Június 24., vasárnap
17.30: HIREK
17.32: A BRADLY CSALÁD — „Az árulókod nőverem”
18.00: OT-OT-OT — gyermek-műsor
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: AZ ERDŐKERÜLŐK — „Erdői manó”. A fiatal erdőkerülők egy indián kislányt találnak, aki eltűnt az erdőben és édesapját keresi. A kislány abban hisz, hogy az indián regé erdei manója tette el édesapját
19.00: DOKUMENTUM — „India”
19.30: Hírek és hangos heti híradó arab nyelven
20.00: JULIA — „Ki fel a cse-csemöktől?”

Június 25., hétfő
17.30: HIREK
17.32: BÁBIÁTEK
17.40: KULTURA — Nyolcadik fejezet: „Tapasztalat alapján”
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: SPORT
19.17: Fényszóró
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: ELEM ÉS AL-MÁ — Tarka műsor az ifjúságnak
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: „VIZSGÁLAT” — A tévé vita témája ezúttal: „Korlátol-ni kelle-e a születést Izraelben a 70-es években”? A vizsgálóbizott-ság tagjai: David Livi, Joram Al-roj és Eli Zohár. Tanúk: Jehuda Amir professor, Jáfá Szalmán, dr. Jona Rosenfeld, Jiszráel Lau rabbi, Avrahám Dánino és Fortuna Kolén.
22.00: EJELEI DALLAMOK — Részletek a Norvégiában megtar-tott jazzfesztivárról.
22.45: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 26., szerda
17.30: HIREK
17.32: RAJZFILMEK
18.02: BILBIE — „Bilbie ven-degeket fogad”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: AZ ELSŐ VILÁGHÁ-BORU TÖRTÉNETE (11-ik rész)
19.00: Versek: Gália Szofér és Viktor Naszib előadásában

Június 27., csütörtök
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 28., péntek
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 29., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyel-ven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

Június 30., vasárnap
17.30: HIREK
17.32: A BRADLY CSALÁD — „Az árulókod nőverem”
18.00: OT-OT-OT — gyermek-műsor
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: AZ ERDŐKERÜLŐK — „Erdői manó”. A fiatal erdőkerülők egy indián kislányt találnak, aki eltűnt az erdőben és édesapját keresi. A kislány abban hisz, hogy az indián regé erdei manója tette el édesapját
19.00: DOKUMENTUM — „India”
19.30: Hírek és hangos heti híradó arab nyelven
20.00: JULIA — „Ki fel a cse-csemöktől?”

Június 19., kedd
17.30: HIREK
17.32: MINISZTERIUMI OK-TATÓFILM
17.42: A KALAPOK VÁROSA
17.55: GYORSABBAN, MA-GASABBAN, ERŐSEBBEN, - sport az ifjúságnak
18.15: MA 25 ÉVE
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: Arab folklór műsor
19.00: A családnak (virágrende-zés, csecsemőgondozás, gyermek-játékok, látogatás Tibériásan szemüvegdivat)
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: EMBEREK VÁL-SÁ-GOS HELYZETBEN — „Wilson a szenátus ellen” — A dokumen-tumfilm bemutatja Woodrow Wil-son néhai elnök harcát az ameri-kai szenátus ellen a Népszövetség felállításának jóváhagyása érdeké-ben az első világháború után.
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: ARSENE LUPIN — „Arsene Lupin letartóztatása”.
21.40: MOKÉD —
22.30: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 20., szerda
17.30: HIREK
17.32: RAJZFILMEK
18.02: BILBIE — „Bilbie ven-degeket fogad”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: AZ ELSŐ VILÁGHÁ-BORU TÖRTÉNETE (11-ik rész)
19.00: Versek: Gália Szofér és Viktor Naszib előadásában

Június 21., csütörtök
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 22., péntek
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 23., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyel-ven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

Június 24., vasárnap
17.30: HIREK
17.32: A BRADLY CSALÁD — „Az árulókod nőverem”
18.00: OT-OT-OT — gyermek-műsor
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: AZ ERDŐKERÜLŐK — „Erdői manó”. A fiatal erdőkerülők egy indián kislányt találnak, aki eltűnt az erdőben és édesapját keresi. A kislány abban hisz, hogy az indián regé erdei manója tette el édesapját
19.00: DOKUMENTUM — „India”
19.30: Hírek és hangos heti híradó arab nyelven
20.00: JULIA — „Ki fel a cse-csemöktől?”

Június 25., hétfő
17.30: HIREK
17.32: BÁBIÁTEK
17.40: KULTURA — Nyolcadik fejezet: „Tapasztalat alapján”
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: SPORT
19.17: Fényszóró
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: ELEM ÉS AL-MÁ — Tarka műsor az ifjúságnak
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: „VIZSGÁLAT” — A tévé vita témája ezúttal: „Korlátol-ni kelle-e a születést Izraelben a 70-es években”? A vizsgálóbizott-ság tagjai: David Livi, Joram Al-roj és Eli Zohár. Tanúk: Jehuda Amir professor, Jáfá Szalmán, dr. Jona Rosenfeld, Jiszráel Lau rabbi, Avrahám Dánino és Fortuna Kolén.
22.00: EJELEI DALLAMOK — Részletek a Norvégiában megtar-tott jazzfesztivárról.
22.45: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 26., szerda
17.30: HIREK
17.32: RAJZFILMEK
18.02: BILBIE — „Bilbie ven-degeket fogad”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: AZ ELSŐ VILÁGHÁ-BORU TÖRTÉNETE (11-ik rész)
19.00: Versek: Gália Szofér és Viktor Naszib előadásában

Június 27., csütörtök
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 28., péntek
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 29., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyel-ven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

Június 30., vasárnap
17.30: HIREK
17.32: A BRADLY CSALÁD — „Az árulókod nőverem”
18.00: OT-OT-OT — gyermek-műsor
18.30: Rövid hírek arab nyelven
18.32: AZ ERDŐKERÜLŐK — „Erdői manó”. A fiatal erdőkerülők egy indián kislányt találnak, aki eltűnt az erdőben és édesapját keresi. A kislány abban hisz, hogy az indián regé erdei manója tette el édesapját
19.00: DOKUMENTUM — „India”
19.30: Hírek és hangos heti híradó arab nyelven
20.00: JULIA — „Ki fel a cse-csemöktől?”

Június 19., kedd
17.30: HIREK
17.32: MINISZTERIUMI OK-TATÓFILM
17.42: A KALAPOK VÁROSA
17.55: GYORSABBAN, MA-GASABBAN, ERŐSEBBEN, - sport az ifjúságnak
18.15: MA 25 ÉVE
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: Arab folklór műsor
19.00: A családnak (virágrende-zés, csecsemőgondozás, gyermek-játékok, látogatás Tibériásan szemüvegdivat)
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: EMBEREK VÁL-SÁ-GOS HELYZETBEN — „Wilson a szenátus ellen” — A dokumen-tumfilm bemutatja Woodrow Wil-son néhai elnök harcát az ameri-kai szenátus ellen a Népszövetség felállításának jóváhagyása érdeké-ben az első világháború után.
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: ARSENE LUPIN — „Arsene Lupin letartóztatása”.
21.40: MOKÉD —
22.30: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 20., szerda
17.30: HIREK
17.32: RAJZFILMEK
18.02: BILBIE — „Bilbie ven-degeket fogad”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: AZ ELSŐ VILÁGHÁ-BORU TÖRTÉNETE (11-ik rész)
19.00: Versek: Gália Szofér és Viktor Naszib előadásában

Június 21., csütörtök
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 22., péntek
17.30: HIREK
17.32: CIRKUSZ
17.40: DAKTARI — „Judy a kém”
18.30: Rövid hírek arab nyel-ven
18.32: RAJZFILMEK
18.45: Kérdések és feleletek
19.30: Hírek és hirmagyarázat arab nyelven
20.00: A HÉT MERKÖZESE
20.30: MÁBÁT HIRMA-GAZIN
20.50: HAWAII-OT-0 — „A ti toktazos férfi”
21.40: MORÁSA — „Forrás”. Zsidó kulturális híradó, a műsor-ban: Zalmán Szász, a költő; be-szélgetés Jirmija Bärnover pro-fesszorral; az Izrael-díj judaisz-tikái nyertesei.
22.15: Egy mondat a Szentírás-ból. HIREK.

Június 23., szombat
18.00: Rövid hírek arab nyel-ven
18.02: Údvözlét dallal
18.30: Újtások és találalmányok
18.45: A HALÁL DALA — Taufik el-Chákim egyiptomi író drámájának tévéváltozata, amelynek témája a vérbosszú. Egy elhagyott arab faluban két nővér várja egy-

egy anya álma

Uri doktor lesz, vagy mérnök, vagy ügyvéd, ez természetes. Olyan tehetséges gyermek. Tehát már is félretesznek pénzt egyetemi tanulmányaira. Ez oly kényelmes és egyszerű a „JITRON LÁKOL” tervvel.

DISCOUNT BANK
nemcsak bank, barát is

Uri ma 16 éves. Csekély havi 25.- font megtakarítással a „JITRON LÁKOL” tervben nyolc év múlva a tőkével, kamattal, juttatással és kölcsönrel 6,085 font áll Uri rendelkezésére

EZ AZ ÖSSZEG MÉG MAGASABB IS LEHET, AZ INDEXHEZ VALÓ RÖGZÍTÉS ÁLTAL.

Részletek a bank minden fiókjánál.

ATTENTION! ATTENTION!
UJ OLÉ — használja ki a lehetőséget!
BEHOZHAI VAMMENIES ARON részben izraeli fontban is fizethető árukat • Világmárkás ELEKTRONIKAI, MIXERI, MOSÓGÉPEK, GAZKALYHÁI, SZÖNYEGEK, WESTINGHOUSE MOSÓGÉPEK, ES FRIZSIDEREK, STB. • GYORS SZALLITÁS
R. M. Aser — Diamantstein Zoli. Tel. 62-49-45
SHARON T.A. ALLENBY 93

A NÁCI RABLÓGAZDÁLKODÁS HITELES MÉRLEGE

Írta: NASCHITZ FRIGYES

Willy Brandt nyugatnémet kancellár hivatalos izraeli látogatása a két ország közötti baráti kapcsolatok megszilárdításának egyik állomását képezi, amelynek értelmét ömaga ésszerű politikai munkafolyamatnak tart.

Közudomású, hogy a Szövetségi Köztársaság nemzetközi helyzetkedése a minden irányban érvényesített, ábrándok nélküli semlegesség elvén áll, amely az „Ostpolitik”-ban, valamint a Közép-és Távokelet problémáival szemben elfoglalt állásfoglalásban nyer kifejezést. Ez a részrehajlás kizáró, egyensúlyhelyzetet teremtő irány a német külpolitikátartókat.

Ezek ellenére a negyedszázad előtt lezárult múlt még ma is kísért, tekintettel arra, hogy a hitleri katalizma mozaikontúráit még nem mosta el az új nemzedék lelkiismeretvizsgálata. Mindent nem csak a kormány körök tudják, hanem a közvélemény is. Ez az oka annak, hogy az izraeli tárgyu, vagy zsidó légköri regények, monográfiák, szórakoztató, vagy tévéközvetítések nem mennek ki a divatból, ezzel is bizonyítva, hogy a téma nem valamilyen tisztavirágérett szeszély, vagy műfaj értékű történelmi déli füvezvény. Idővel idősebbé válik, persze különböző időrendi rima és észlelések egymással felelős eszmei ritmusvilágú sarkallja.

Jelenleg főleg a hatnapos háború, a középkeleti izlám tömb hosszútávú harci lezárva és a meggyőződéssel által beindított elrendezés képzeti érleli az irodalmi alkotásokat és tudományos vetüti tanulmányok zömét.

Az alábbiakban bemutatok egy reális művet, amely kiemelkedve a múlt értékű könyvudonagok rangtelegéből, felkelti, bírálata készlet, és napirenden tartja a történelmi tények iránt fogékony, igényes olvasók figyelmét.

A százmillió német nyelvterületen a közelmúltban átviharzott **Bernt Engelmann:** „Deuschland ohne Juden” című művének megjelenéséről szóló hír. A szerző, akinek nevét hét előző, millió kiadásokat megért könyve tette közzismertté, ötszáz oldalra terjedő tanulmányát szavaztatás szánta azzal a céllal, hogy a náciizmus kiküzdésére óta lepergett több mint 25 év távlatából lemérje a német zsidóság kiűzetésének és elpusztításának vélt házajukra gyakorolt következményeit.

A szegényfára szögezett erkölcsi csődtől, amelyre Brandt kancellár az izraeli tévének adott interjújában is célozott, — és amellyel a levélzett rendszert igénylő Herrenvoik megbélyegezte önmagát, a szerző felveti a kérdést, vajon a zsidók által életre segített mammutvállalatok, nagybankok és más hasonló kereseti források révén elért egzisztenciák letörése után a német nép visszatér-e az ősteulon elméletéhez, amely elveti a kapzsisághól táplálkozó tisztességtelen vagyonszerzés elvét?

A válasz félreérthetetlenül negatív! A zsidó vagyonoknak már 1933-ban törvényesített elkobozása és a zsidó vállalatok és üzletek kizárítása után a Harmadik Birodalom üzleties mocsok folytatták, de egyenesen kiterjesztették a valaha zsidó kezében levő koncernok akcióirányát és azon voltak, hogy az ipari központosításhoz adott igéretük megszegésével felhizsálják a náci nagytőkét. (A mai Nyugatnemzetország ötven világkonzernméretű vállalata között szerepel hét nagyrüház a közel harminc éves gazdaságpolitika öröksége gyanánt hozzávetőleg 30 milliárd márka forgalom mellett több mint negyedszázad alkalmozottat foglalkoztat.)

Az akadémiai foglalkozások terén meghirdetett perszonalitási szempontu döntésekből

származó károk a német tudományos fejlődést és kulturális értékeket vetette vissza. Engelmann a zsidó Nobel-díjasok, világhírű művészek, írók, zeneszerzők, politikusok és sportolók erőszakos fogvatartásának okmányokkal bizonyított fejezetet szentel, amelyk arról tanuskodik, hogy a nemzetiszocialista rémuralom végképpen a gazdanépet szüntette.

Érvelése szerint Amerika a küzött és az Egyesült Államokban telepedett zsidó fizikusoknak és vegyészeknek köszönhető világalgalmi pozícióját, különös tekintettel az atomkutatás terén. Az a kár, amely a német kultúrát a zsidóellenítés által érte, felmérhetetlen.

Szakkörök a nyugatnémetek háborúutáni tehervállalást 400 milliárd márkára becsülik, amelynek kb. 6 százaléka anyagi jóváértelcimen folyósítja a Föderális Köztársaság Izraelnek és a világégett átvészelt zsidóság maradványának. Ennél lényegesen többre értékeli a szerző azt a veszteséget, amely az előzők dött hitleri birodalom örökösét érte azáltal, hogy az életben maradt üldözöttek zöme és a demokráciás világ körvéleménye elidegenedett tőle, vagy legalább is bizalmatlan lett a német nép lelki struktúrájába vetett hitével szemben.

Betetőzi a diagnózist a német utódállamok szellemi elszegényedése, a vigasztalan vidéki-keresés.

Engelmann műve tárgyilagos, érvelése és statisztikai anyaga számláokra zuzza az Ezeréves Birodalom építményét, maga alá temetve a zsidók elleni vádaskodás ördögi fondorlatait.

A fősztá hályvster kedvelő bírálókat azért megköveteli, hogy annak az előítélet nélküli házagpótló és nevelő szándékú könyvnek, amelynek adatait a szerző 30 éven keresztül hordta össze, árnyoldalt is kidomborítsa. Többek között kifogásolható az a túlzott jóakarati, amellyel a német zsidók asszimilációs és érvnyvesztési törekvéseit vázolta. Buzgóágában német zsidóknak deklarálja Bergson, Paszternakot és Agnont és olyan részleteket halmoz „védenesi” érdekében, amelyek a téma szempontjából irrelevánsak. Iztv mezoimliti, hogy Thomas Mann-nak a Doktor Faustus és a József-tetralógia komplikált zenéi részét Gustav Mahler magvarázta meg, ami már azért is helytelen, mert utóbbi évtizedekkel a művek megjelenése előtt halálozott el. Ezt a sort folytatni lehetne, de a fenti példák elegendők a jóhiszemű szimbiózis-kísérelt túlzásainak érzékeltesére.

Engelmann dícséretet érdemel, hogy igazságkereső igyekezetével felvilágosító munkát végzett. Az erkölcsi hasznossága prizmián keresztül meggyújtató a „Deutschland ohne Juden” megjelenését követő világszerte terjedő és publicisztikai-etikai pozitív visszhang.

Feltételezhető, hogy a Béke-Nobeldíjas Brandt kancellár-nak, aki maga is náciüldözött volt és a brutális rezsimet Osloban vétszelte át, póztalan, őszintén ábrézt és fevelmezett mondatai nem maradnak hatás nélkül. Azért kétségtelen jóhiszeműségének szociális indítékú sikere csak akkor fog teljes egészében megmutatkozni, ha pártján belül izraelcentrikus vágánvra tereli az arab kulcsszavak iránt ultra-fogékony fiatal elvtársait, és ha irátunk érzett rokonszenvét a nemzetközi porondon — semlegessége ellenére — a béke érdekében igyekszik érvényesíteni.

Bón nem engedheti meg magának, hogy csillagközi perspektívából figyelje a tőle csak földrajzilag messze fekvő tűzfészek fellángolását.

Uj stílus az elnöki rezidencián

(Folytatás a 13-ik oldalról)

nem kellett tekintettel lennie a vallási törvények betartására. Egyrészt olyan elnök szerepe lenni, akit a nép minden rétege egyformán részeseit elismerésben és nem szeretné megsérteni a vallásos rétegek érzelmeit. Másrészt viszont meg akarja őrizni saját, egyéni egyéniségét és nem akar önmagával szembekeverülni. Kérdés az, hogy lemond-e az utazásról szombaton és ha igen, milyen szempontok szem előtt-tartásával.

Hivatalában a könyvespolcok még üresek. Sázár elnök magával vitte magánkönyvtárát és képeit ut otthonába és azt most az új elnök és felesége izlése szerint rendezik be. Már bizonyos, hogy az államelnöki rezidencia templomát nem változtatják laboratóriummá és nem is létesítenek ott új laboratóriumot. Így Kádir professzor tudományos tevékenységét továbbra is Rechovon folytatja szabad idejében.

Még minden kezdetleges stádiumban van az új elnök otthonába. Kádir professzor meghallgatja a tanácsokat, tanulmányozza azokat és végül saját maga mondja ki a végsőt. Az elnöki iroda dolgozóinak véleménye szerint „aktív elnökségi periódus” vár Izraelre.

(Márióv)

MENNYIT KERES EGY AMERIKAI?

Közvetlenül a háború után 1945-ben a pesti Pódium Kabaróban előadtak egy tréfás jelenet: Herczeg és Komlós ül a kávéházban kávénak nevezett barnaszínű löttye mellett, amikor belép Hlatky László (Fekete), helyet foglal a számára fenntartott asztalnál, odaszólítja a pincért, rendel egy csokoládé tejszínhabbal, egy sonkás- és egy szalámis zsemlyét (az egyik legyen szősi, a másik legyen barnuci), majd egy dobostortát, egy indiánert és egy rigójancsit. Mindezt hangos csámcsogás közepette elfogyasztja, majd az egész leöblíti egy korsó sörrel. Közben a Herczeg-Komlós pár korgó gyomorral áhitozva nézi, ahogy az ingyen falatok elúlnnek a vendég gyomrában és hosszasan találgatják, hogy „miből él a Fekete?”

A fenti tréfaból is láthatjuk, hogy sehol a világon nem illik megkérdézni, hogy mennyi valakinek a jövedelme. De Amerikában az ilyesmii valseknek a beleszámításuk más magányiugybe és szinte személyes sértésnek számít.

Ez a túlzott tartózkodás valószínűleg onnan ered, hogy egészen az utóbbi időkig a dollárnak erős vásárló ereje volt és az egyszerű munkás vagy a szerény fizetésű tisztviselő is aránylag magas életszínvonalat engedhet meg magának. Ezért az amerikai polgár mindig a barát vagy ismerős képeletére bízta keresetét és inkább kölcsönöket vett fel, hogy a luxus-versenyben le ne maradjon. Hogy a kölcsönt milyen keserves verejtékkel fizette vissza, az nem számított, mindent megért, hogy a kíváncsi ismerősnek feladta a leckét, hogy „miből él a Fekete?”

Egyes adatok természetesen ismeretesekegy nem titok, hogy Nixon elnök 200.000 dollárt keres évente. A szórakoztató ipar és a sportvilág szupersztárjainak jövedelmét is meg lehetne utasítani a szórakoztató ipar és a sportrajongók pontosan tudják, hogy a new-yorki Knickerbocker nevű kosárlabda csapat néger védőjátékosa Walt Frazier 25.000 dollárral többet keres egy évben, mint Nixon. Ezzel szemben az átlag-polgár rendszerint kitérő választ adna keresetere vonatkozólag.

A „New York” nevű folyóirat megszenstegtelentette ezt a tabut és egy hosszú listát közöl, amelyben Lawrence Lynch new-yorki le-

vélhordó évi jövedelme (10.133 dollár) éppen úgy szerepel, mint William Seawells a Pan American repülőársaság vezérigazgatójának évi keresete (117.184 dollár). A magazin adta szerint John Lindsay New York polgármestere 50.000 dollárt keres évente, míg Walter Cronkite a Columbia Televíziós Hálózat hírközlő osztályának vezetője 250.000 dollárt. Benjamin Altmann new-yorki büntetőbíró évi 30.750 dollárt keres, míg Gail Baffe, a Macy áruház ékszerosztályának elárnsítónője kénytelen évi 6047 dollárral megelégedni és George McBundy a Ford Alapítvány elnöke 98.000 dollárt „csinál” évente. Kenneth Clark a new yorki City Kollégium pszichológia tanárának évi fizetése 36.275 dollár, ezzel szemben Angel Corder, aki foglalkozására nézve zsoék 306.000 dollárt keres évente!

Gretchen Chase, az „Orosz Teaszoba” ruhatárosnője 2496 dollárt keres de csak nyolc hónapig dolgozik egy évben és a horraválóról nem beszél a folyóirat statisztikája. Harold Uris, az Uris Ingatlan konszern vezérigazgatója pedig mindössze „csak” 31.250 dollárt keres.

De Uris úrnak két millió dollár értékű részvénye van a vállalatban, ami után busás jutalékok huz és ami nem szerepel a listán. El-sportolók, valamint film- és televíziós sztárok rendszerint a műsorszámba iktatott reklám-szereléssel egészítik ki jövedelmüket, illetve gázsijukat és erről szintén nem beszél a statisztika.

Hedley Donovannak a Time R.T. főszerkesztőjének évi jövedelme 200.400 dollárra rug. Scott Mulhern szobafestő 12.000 dollárt, Richard O'denbug a Modern Művészetek Múzeumának igazgatója 52.500 dollárt keres és Charles Sommers, a Monsanto nevű nagyvállalat vezérigazgatója évi 273.283 dollárral minden bizonnyal az Egyesült Államok legiobb kereső polgáraihoz tartozik. Peggy Oelbaum mozi-népzártárosnő ezzel szemben vi 2381 dollárral a jövedelmi-skála alsó részén áll — még akkor is, ha Peggy csak heti 20 órá dolgozik.

Arthur Ochs Sulzberger a New York Times kiadója évi 150.000 dollárt keres a magazin szerint, míg Robert Taylor new-yorki házfelügyelő 8476 dollárból kénytelen kijönni. Ni-

colas Vinci az egyik Broadway-musical szaxofonistája 16.916 keres évente, míg Zacherenek, az egyik kis new-yorki rádióállomás hangfelmérésor bemozdójának évi jövedelme 26.000 dollár.

Kurt Waldheim az Egyesült Nemzetek néven ismert sóhivatal főtitkára 91.710 dollárt, William Gunderson a new-yorki távbeszélőközpont szerelője 12.532 dollárt és Bill Janowski, aki foglalkozására nézve szeméts, illetve a Köztisztasági Hivatal dolgozója 12.886 dollárt keres évente.

Az adatokat fenntartással kell fogadni, mert a közölt jövedelmekhez gyakran a „mellékes” is járul, amit sem a folyóirattal, sem pedig adóhivattal nem szívesen közölnek. Ezenkívül a folyóirat statisztikája szinte kizárólag a new-yorkiak keresetere szorítkozik és közudomású, hogy a new-yorkiak keresete több 10-20 százalékkal magasabb az ország többi lakosának jövedelménél. Viszont a megélhetési költségek is itt a legmagasabbak.

Egyszóval semmilyen statisztika nem lehet tökéletes és ha nem is tudjuk meg pontosan, hogy „miből él a Fekete”, de mindenesetre egy kis izellőt kapunk az óriási jövedelem-elérésekről Amerikában.

ASKENÁZI ERVIN

A NYUGATI VILAG nagy lapjai még mindig Picasso halálával foglalkoznak. Arról, hogy az igazí és az örökösök nagy számban jelentkezik a művész hátra hagyott értékeiről. Azt is megírták a lapok — egyebek között a Nation — hogy Franciaországban, ahol temetőknél kívül tilos a temetkezés, miért engedték meg, hogy Picassót kastélyának kertjében hantolják el.

ANYAGI VALSÁGBA KE RÜLT a világhírű párizsi Pasteur-intézet. A felhívás nyomán sokan adakoztak, hogy a patinás intézményt megmentsék. Már több millió frank gyűlt össze.

Aki számadást* csinál — annak itala a **Cristal**

MINŐSÉG*

A „Cristal” italokat kristálytisza kutvizzből készítik

ÁR*

A „Cristal” italokat a legkedvezőbb árakon árusítják.

VÁLASZTÉK*

A „Cristal” italok kitűnnek dus és szines választékukkal

AZ ÖN ITALA IZRAELBEN — A CRISTAL

ספקט קורה קריסטל קולה ליים לימון אורנג'דה פונץ קוקטייל משקה קל פרויים משקה קל אשכוליות

A HETI SZIDRA

— BEHAALOTCHÁ —

Es szolt az Örökkévaló Mózeshez, mondván: Szólj Aronhoz és mondj neki: Midőn felteszed a méceseket, a lámpás előrése felé világítson a hét mécese. És így cselekedjék Aron; a lámpás előrése felé tette fel méceseit, amint az Örökkévaló Mózesnek megparancsolta. És így készült a lámpás: vert aranyból a szára, valamint a virága vert munka volt, a minta szerint, melyet mutatott az Örökkévaló Mózesnek, aképpen készítette a lámpást.

(Bemidbar 8, 1-4)

A magyarok Bemidbarban a vándorlás könyvét látják. Mint minden vándorlás — ebben is sok a kapaszkodó és a lejtő. Hosszu volt az út, amely cirkusokban és nagy kerületekkel Egyiptomból az Igérte Földjéig vezetett. S még hosszabb volt az idő, amit ez az út igénybe vett. Negyven esztendő...

Kétségtelen, ha Bemidbarban a vándorlások könyvét látjuk, a heti szidráról a választások kell tekintetünk. A szidra nyitányában van a menóra. Látjuk a fényt, amely csupa áldás és pozitívum. A fény egysége terem, mert mindent megmutat — mindenkinél. A fény ellentéte a sötétség, amely természetből fogva rossz. A sötétség ugyanis szakadást idéz elő. Ez a félfelívelő rész a „Vájhí binszoá háaron” kezdű könyörgő-ímáig terjed. Nyomban utána következik a zugulodás és a lázongás. „Es történt, hogy a nép panaszkodott és ez visszatért volt az Örökkévaló előtt... és hallotta Mose, amint a nép sir családjai szerint, ki-ki síttra bejártnán...”

Nagy a távolság a menóra fényétől a zugulodó tömegek sötétségéig, viszont tagadhatatlan, hogy kapcsolat áll fenn a kettő között. Az érem két oldalát látjuk itt. Az egyik oldalon az egység, a másik oldalon a háboruskodás. Az egyik oldalon az összefogás, a másik oldalon a bomlás, a széthullás.

A „Vájhí binszoá” imáig az egységet látjuk, utána azonban következik az egyenetlenség és a sötétség. Tudjuk ugyanis, hogy a menóra lángjai a központ felé fordultak, mert így jelképezték a harmóniát és az összefogást. Amíg a nép egysége volt, a frigiditása az élen haladt. Ez volt a jelképe annak, hogy Isten a népe élén halad, védelmezi és támogatja őket és vezet a végső győzelem felé.

„Vájhí binszoá háaron, és volt, amikor elindult a láda, így szolt Mose: Kélfjél, Örökkévaló, hogy szétszórassanak ellenségeid és megfutamodjanak előled, akik gyűlölnék”. Mai nyelvire lefordítva ezt így fogalmazhatjuk meg: ha egy közös eszme hatja át az egész népet, ellenségei megfutamodnak előle. Viszont ha széthúzás van, kezdődik a katasztrófa. Széthúzás esetén semmi kilátás a jövőre.

Bemidbar könyvének 14-ik fejezetében kapunk erről tudósítást: „Es mondta Mose: Miért akartátok megszégyeni az Örökkévaló parancsát? Hisz ez nem sikerülhet. Ne menietek föl, mert nincs az Örökkévaló köztetek, nehogy verséget szenvedjétek ellenségeitek előtt”. Az elégedetlenség azonban nem hallgat Mose Rabénu szavára, és a figyelmeztetés ellenére megindították a hájárátot. Ennek lefolyásáról az Irás két rövid versben számol be:

„De ők makacsokdók, hogy fölmennek a hegy tetejére: de az Örökkévaló szövetségének ládája és Mose nem mozdultak a táborból. És leszállt az amálekí és a kanaáni, akik azon a hegyen laktak, és megverték és megtörték őket Chormáig”.

Uj állami életünkben a menóra a címrönt, az a menóra, amely az Irás szavai szerint „vert munka volt”, vagyis egy darabból készült. A menóra az egység szimbóluma. Az egyes lángok a központ felé fordultak, de ugyanakkor a fény a világ felé is árad.

„Es a gyülevész nép, mely közöttük volt, mohó vágyakozása esett: és újra sirtak Izráel fiait és mondták: Ki ad nekünk húst enni?”

Ez a zugulodás és lázongás sok fejfájást okozott a magyaroknak. Tudott dolog ugyanis, hogy az ember természetében van az irygykedés. A sivatagban azonban nem volt okuk az irygykedésre, hiszen mindannyian egyformák voltak. Mindenki megkapta a maga manna-adagját, nem volt szegény, gazdag, és mégis azt olvassuk, hogy „a nép családjai szerint sirt”. Az volt az érzésük, hogy az ő családjuk hátrányos helyzetben van. Mert a másoknak nagyobb a tekintélye, nagyobb a sulya, nagyobb a befolyása.

A panasz is különös. „Emlékeznék a halra, melyet ettünk Egyiptomban ingyen...” Valószínű, hogy az egyiptomi rabszolgák között-lában a tengeri hal is szerepelt. De miért állították azt, hogy ezt a halat „ingyen” kapták? Vajon a rabszolgáinkkal nem fizették meg annak a halnak az árát? Ez ugy hangzik, mintha valaki közölnék az állítást, hogy a munkaszolgáltatónak, vagy a koncentrációs táborban nem kellett fizetnie a kenyérért. Inyen kaptá az ételt...

Van még e lázongásnak több sötét pontja. Mégis semmi sem háborít fel annyira bennünket, mint a hálátlanság. Hosszu évekig élt ez a nép rabszolgaságban. Különösebb fantázia nélkül is képet alkothatunk magunknak akkori helyzetükről. Szerencsétlen páriák, kegyetlen hájasok kénye-kedvének kiszolgáltatva. Az Örökkévaló kivette őket a rabszolgaságból, viszont a nép ahelyett, hogy hálálkodna — elkezd zugulodni. Tudjuk, hogy a sivatagi élet nem könnyű. De az egyiptomi rabszolgasághoz hasonlítva gyönyörű élet volt. S mit csináltak a zsidók? Ahelyett, hogy hálálkodnának a felszabadulásért, felidézték az egyiptomi halat, az uborkát, a dinnyét, a vöröshagymát, meg a fokhagymát. A sivatagban ugyanis nem volt fokhagyma, s a mi zsidóink zokogtak emiatt...

A hálátlanságnak ez az iskolapéldája Krylov, a nagy orosz költő fabuláját juttatja eszünkbe. Arról a vén muzsikról szól, aki estefelől, dolga végetvén hazafelé megy az erdőből. Vele van a bérése is. Váratlanul hatalmas medve toppant eléjük. Még mielőtt az öreg muzsik futásnak eredhetne volna, a medve már letelepte s úgy nézett ki, hogy felkoncolja. A paraszt sajnyezéskelt, s kérte a bérését, hogy segítsen rajta. A bérés nekibátortodott, felemelte a fejszéjét és teljes erejével a medve fejére sujtott, majd fogta a vasvillát és beleszurta a medve hasába. A medve elnyult a földön, az öreg muzsik pedig nagy nehezen kúbot a több sebből vérző állat mancestól. De ahelyett, hogy hálálkodna megmentőjének, súlyos szemrehányásokat tett neki.

— Miért kiabálsz? — kérdezte csodálkozva a bérés. — Miért átkozol engem? — Te ostoba barom — válaszolta az öreg muzsik — nem látod, mit csináltál? Hiszen a vasvillával tönkretetted a medve bőrt...

E zugulódással és lázongással kapcsolatban az ujkori magyarok felvetik a kritika jogosságát. A szólásabadság és a szabad világ alapvető joga. Az ember bírálhatja a kormányzatot, követelheti, hogy jobb legyen, hogy eredményesebben működjön. Az ember kifejezést adhat gondolatainak, érzéseinek — függetlenül attól, vajon tetszik-e ez az illetőknek, vagy sem.

Ha tehát szabad kritizálni, miért ítéljük mi el a sivatagi nemzedéket? A válasz: nem minden kritika egyforma. A jogos kritikának megvan a maga keretei, a maga határai. Van azonban egy pont, ahol a kritika uszítássá válik, és ennél a pontnál már a törvény is beavatkozik.

A magyarok rámutatnak arra, hogy nem ez volt a zsidók első panasza. Sőt, nemcsak Mose és Aron ellen panaszkodtak, hanem az Örökkévaló intézkedéseit is kifogásolták. Mégsem részesültek büntetésben. Ellenkezőleg. Az Örökkévaló felvilágította a panaszoikat, és helyrehozta a kifogásokat. Első ízben Márában panaszkodtak amiatt, hogy nincs vízük. Később a Szin sivatagba érkezve, az étel miatt panaszkodtak. Harmadik ízben Redimben panaszkodtak, ott ismét a vízzel volt baj. Mindhárom esetben helyt adtak a panaszoznak. Márában Mose Rabénu gondoskodott arról, hogy a keserű víz íze édesedjen. A Szin sivatagban az Örökkévaló manna adott nekik. Sőt, fűrjűst is kaptak. Redimben Mose vizet fakasztott a sziklákból.

Mindhárom esetben az a magyarzata, hogy a panaszok jogosak voltak. Az ember nem élhet kenyér és víz nélkül. Annak ellenére, hogy a panasz formájá méltatlan volt, mert kihozták bennünket ebbe a sivatagba, hogy megöljétek ezt a nagy gyülekezetet éhhalállal”, mégis elnézték nekik a panaszt. Az volt a lényeg, hogy maga a panasz jogos. Tettekért büntetik az embert, nem a szóbeszédért.

Volt azonban két eset, amikor a panaszoikat megbüntették. Az egyik Távérában, a másik Kivrot Hátárában történt. Ebben az esetben a panaszok jogtalanok voltak. A sivatag nem üdülő, ahol a vendégek naponta kétszer szervíroznak húst. A sivatagi vándor meg kell, hogy szokja a szerényebb életmódot. Néha-néha hushoz is jut, de általában meg kell elégednie a szerényebb diétával.

A magyarok arra is rámutatnak, hogy Távérában nem is panaszkodtak, hanem mimelték a panaszt. Az Irás azt a kifejezést használja, hogy „vájhí háim kemitenemim”, ami szöszert azt jelenti, hogy az emberek úgy viselkedtek, „mint a panaszokodók”. Valójában semmit sem mondtak, csak egész magatartásuk haragot, elégedetlenséget áruolt el. Ezért a büntetés is nagyobb volt. Mert a második esetben legalább kaptak húst jóllakásig. Itt meg a következőket olvassuk: „Es midőn hallotta ezt az Örökkévaló, fellobban haragra; és az Örökkévaló tűze kigyulladt közöttük és elemésztette a tábor széléit”.

A magyarok megállapítják, hogy Kivrot Hátárában nem is akartak enni jóllakásig, viszont Távéránál követ-ot akartak, ezzel pedig nem lehet jóllakni. Husall jól lejt lakni, a követ-dal soka. Mert az utóbbi határtalan. A húst nyíltan követelik, a követ-dal csak cölözgatnak. A követ-igénylők úgy tesznek, mintha menekülnének a követ elől, annak érdekében, hogy a követ hajszoja őket. Az eredmény azonban mindkét esetben azonos volt: a nép katasztrófájához vezetett.

IZRÁEL HATÁRAI

Evekig azt ordították világgá, hogy a tengerbe fojtanak bennünket. Később, nem egészen így történt, a visszavonulásukat tették szülőigévé. Visszavonulás. De meddig, hová? Hol az a pont, hol az a vonal, ahol megállhatunk? Hol van Izráel tulajdonképeni határa? A régi írók megmondják.

Nézzük mindenkélt a Szentírást: Aki ismeri a Bibliát, az tudja, hogy Reuvén és Gád, valamint Menáse félországok sok volt a jósága. Azzal a megokolással, hogy a Jordánon túl dus a legelő, Mózes engedélyvel ott is maradtak és a gileádi, meg Jazéri fennsík a felsorolt városokkal szétválaszthatatlan része volt Izráel országának. (M.IV.32).

Mi, maiak kegyet gyakorlunk tehát Szirával, ha csupán egy kis részéhez, a Golánhoz ragaszkodunk.

„A nyugati határok pedig legyenek nektek a Nagy Tenger” (a Földközi). Az Irás mintha csak a jövőre gondolt volna ugyanabban a

versben, újra leszógi: „Ez legyen nektek a nyugati határok.” (M.IV.34,6).

„Kelet felé a Sóstenger a határ, a Jordán végéig. Mindkét földrajzi megjelölést pontosan ismerjük mai napig is. (Jós.15.5).

„Az észak határát Jechezkél prófétaóti kapunk világi fejjegyzést: „Lesz tehát a határ a tengertől Chácar-Enónig, Damaszkusz határáig és tovább északra Chámát határáig.” (47.17).

„Aztán hajoljon le a határ a Jordán felé, a vég a Sós-tenger legyen. Ez legyen a ti földetek az ő határai szerint köröskörül.” (M.IV.34,12).

Kánaán országának határai tehát: Délen a pusztá, északon a Libanon, nyugaton a Földközi-tenger, keleten a Jordán.

Régi fejjegyzésben, Jehosua könyvében, az északi határról a ma is létező Jericho városát is találjuk: „Es volt nekik határuk az északi szélen a Jordántól; és felmegy a határ Jericho oldalá felé északra, felmegy a hegyesen nyugatnak és vannak végzetei Bét-Aven pusztájánál.” (Jehosua 18.12).

A gázaiak ne hetvenkedjenek tehát. Kikapnak 6x már tőlük jó néhány sor. „Es bevette Jehuda Azát és határat, Askelont és határat, meg Ekront és határat.” (Birká 1, 18).

Chizkiáj király. Acház fia „megverte a filiszteusokat egészen Gázáig meg annak határait, órtoronytól, erősített városig.” (Kir. 18.8).

Vegyük tudomásul ellenségeink, hogy mi nem magunktól jöttünk ide, hanem magasabb

SKÓCIAI IMPORTVÍCIÓ
— Mi ez?
— Egy csokor.
— Ez csokor?
— Az értelmező szótár szerint kettő, vagy több szál virág, az csokor...

FÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE

AZ UJ KELET ELŐFIZETÉSI ÁRAI:

LEGIPOSTÁN

1973 JÚNIUS 1-TŐL

naponta				
Európa	3 hónap	\$ 19.50	6 hónap	\$ 15.—
USA, Kanada	3 hónap	\$ 26.—	6 hónap	\$ 22.50
Mexico	3 hónap	\$ 30.50	6 hónap	\$ 27.—
Délamerika	3 hónap	\$ 37.—	6 hónap	\$ 30.—
Ausztrália	3 hónap	\$ 40.—		péntek és ünnepnap

Kérjük a befizetésnél a fenti árakat figyelembe venni!

Kiadóhivatal

KIÁLLÍTÁS

nyozott fejű rézkigó (a zsidó torzásokban említett „nechustan”), amely aigazati célokra szolgált.

TECHNOLÓGIAI ÉS TUDOMÁNYOS MŰZEM — Allandó kiállítás: A lálmányok az eskortól, az első számgépig és a kerék használatáig kezdve, egészen a műholdakig (a látogatók által mozgatható szemléltető példák által).

EL KASZILJA REGESZETI MŰZEM — Régi és új asztalosok teletelnek, kollázsok és szobák.

NEPRAJZI MŰZEM — Széleráltak ívegből és régi szobákból.

TEL AVIV VÁROSI FORTENELMI MŰZEM (Bialik 21.) — Allandó kiállítás.

IRAS MŰZEM (Bialik 26.) — A betű és az irás története (Allandó kiállítás).

DIZENGOFF KEPTAR (Dizengoff 90) — Aza Fenichel festményei (június 23-ig).

BÉJT SALOM ALECHEM (F.D. Berkowitz u.) — Gabi Karmeli üveg-festményei (június 9-30).

ROSENFELD KEPTAR (Dizengoff 147) — Mordechaj Ariél olajfestményei, kollázsok és szobák.

LYE KEPTAR (Ben Juchan 170) — Osztrák festők: Ave Nadia, Aen T. Sauerborn és Plohnar Hans munkái.

ÓVÁROS KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázal Arje 14) — Rostia Gottlieb olajfestményei (június 21-ig).

CAVTA KLUB (Ibn Gvrol 30.) — Lvvnn Morris festményei (június 23-ig).

BEJTAN HAOMANIM (Művészek Pavilonja, Smuél Háméid 12) — „Kicsik”. A fővárosi képművészek szervezete teatjainak új sorozata (június 20-ig).

ICCY (Nemzetközi Ifjúsági Kulturaközpont (Émek Refaim 12/a) — Irák zsidó esküvése és népművészeti tárgyak.

TEL AVIV VÁROSI KEPTAR (Slomcion Hámáik u.) — Chana Bachral kerámiái szobrai (június 9-26).

NORA KEPTAR (Fritz Schwegler faszoabrai és selyemnyomatok).

BEJT MAJAN KEPTAR (Ejn Kerem) — Modern „Makonde” szobrok.

HOLLAND SZALLÓ — Hat fővárosi művész Jeruzsálemi tájképek.

MŰVÉSZSTUDIÓ (Ejn Kerem) — Gavriel Kohén festményei.

DANOS KEPTAR (Abu Tur, Ejn Rogá 11) — Fiatalk és veterán jeruzsálemi festőművészek munkái.

RINA KEPTAR (Herz 90/a) — Műgyűjtők kollektói és modern grafikai munkák.

IAMERAZ KEPTAR (Hámek 4) — Neves izráeli festők alkotásai.

TEL AVIV VÁROSI MŰZEM: — AZ UJ PÉLET (Sani király fasor 27-29) — Modern Japán művészek selyemnyomatok. — Toulouse-Lautrec színes vázlatok és litográfiái (június 24-től). — Az állandó gyűjteményből, hazai és külföldi festők és szobrásk munkái.

HELENA RUBINSTEIN PAVILON (Társzát fasor 6) — Lea Nickel festményei (1963-73).

MŰZEM HÁAREC — MŰZEM VÁROS.

ÜVEGMŰZEM — Európai üvegholmik a reneszánc-tól a 19. századig.

KERÁMIKA MŰZEM — Művészi-használati kerámia tárgyak.

KADMAN NUMIZMATIKAI MŰZEM — Európai zsidó pénzverők a középkorban.

REFESZETI MŰZEM (Jaffa, Óváros) — Allandó kiállítás. A Tel Aviban és Jaffa (zálat) somronia (szamaritánus) leletek.

BEJT NECHUSTAN — A timnai ásatások legújabb leletei, közöttük a 3200-3300 éves midjánta, ara-

TALMA KEPTAR (Gordon 27) — Pinchász Sáár festményei és szobrai „zsidó témakára”.

MŰVÉSZSTUDIO (Hákison 31) — Uri Oren festményei: Shakespearé hősök témára.

SIERN KEPTAR (Gordon 22) — Jánkel Adler olajfestményei, akvarelljei gázai és vázlatai.

JODFAT KEPTAR (Dizengoff 190) — Louise Schatz akvarelljei.

JUDEA KEPTAR (Ben Juchan 123) — Hermann Lipót, Fábán, Bálin, Szász Endre és más ismert európai továbbá izráeli festők munkái.

MABAT KEPTAR (Gordon 31) — 12 ismert izráeli festő eredeti lenyomatát.

AVNI KEPTAR (MŰVÉSZETI FOISKOLA (Hákison 48). — Növény-dékek festményei és szobrai.

JAFFAI MŰVÉSZEK KEPTARA — (Jaffa, Óváros, Kikár, Kdumim 3) — Az Óvárosban lakó művészek festményei „Jaffa” témára.

DELSON-RICHTER KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázal Arje 24) — Liliane Lijn, Jákov Agám, Ami Sávít és Takis festményei (június 6-ig).

GALERIA „2” (Jaffa, Óváros, Mázal Dágim 10) — Chájá Schwartz festményei.

REISS-COHEN KEPTAR (Szávion) — Picasso, Dalí, Chagall, Matisse, Gauguin, Renoir és más nagy mesterek grafikai munkái.

STUDIO „1” (Geula 17) — Kollektív tárlat.

RIEBENFELD KEPTAR (Plaza hotel) — Ismert izráeli festők és szobrásk munkái.

WESTON KEPTAR (Hákison 260) — Reggie Weston akvarelljei.

BINETH KEPTAR (Frug 42) — Tuvija Beér festményei.

MODERN MŰVÉSZETI KEPTAR (Jaffa, Óváros, Mázal Dágim 4) — Festmények és grafikai munkák (kiállítás az állandó gyűjteményből).

MŰVÉSZEK KEPTARA (Alcházit 9) — Kizárólag papírra festett képek és vázlatok (a képművészek szervezete teatjainak állandó kereskedelmi hemutatója).

EVESZ GALERIA (Jaffa, Óváros, Néhv Hámázilát u.) — Révész Endre fa és márvány szobrai és olajfestményei.

WOLLNER KEPTAR (Dizengoffi 177) — Neves hazai festőművészek munkái.

HAIFA IENGRESZETI MŰZEM — Allandó kiállítás.

ROZ KEPTAR (Hásóvá 1) — Nyári tárlat: Ismert hazai művészek litográfiái.

HAKIBUS KEPTAR (Dov Hoz 25) — Tuvija Katz festményei és vázlatai (június 26-ig).

MILO KLUB (Belinson 9) — Václav Káforti festményei (június 18-ig).

HARAMATI KEPTAR (Izraelis 23) — Cháná Libon festményei (június 2-20).

HADASSZA „K” (KLATSKIN) KEPTAR (Frug 33) — „Tavasz tárlat”: Izráeli és francia festők és szobrásk munkái.

ISRAELIS KEPTAR (Izraelis 21) — Anatól Gürevits festményei (június 19 — június 16).

(június 30-ig).

BEJT HÁGECEN (Házefen 2) — A szájjal és íhbál festő rokknant művészek nemzetközi tárlata (június 30-ig).

RITZ KEPTAR — Paula Talmon (Ejn Dor kibuc) festményei.

GRAFIKA — (Derech Hákison 8) — Jehosua Griffith karcait: Grafikai naplók.

DANJA KEPTAR — Rina Epstein festményei (június 16-ig).

GOLDMAN KEPTAR — Mose Tamir akvarelljei és litográfiái: Jeruzsálemhez”.

BEJT ROTHSCCHILD — Rut Arion zománcfestményei (június 27-ig).

BEJT ABA CHUSI (Náv Sámán) — Aliza Kászi festményei (június 21-ig).

MISKAN KEPTAR (Balfour 3) — „A 25 éves Izráel”: Gyűjteményes tárlat.

RÁMÁT GAN

BEJT IMANUEL (Chibát Cion 1) — Mose Lippmann festményei.

GALERIA „5” (Rámát Chen, Kármel 5) — Aecom, Eljá és Béer festményei.

JAD LEVAMAN EMLEKHÁZ — NII Doron tusz-rajzai és akvarelljei (június 10-ig).

PEPEH TIKVA

JAD LEVAMAN EMLEKHÁZ — Ho sí halottak hagyatékából: festmények, rajzok és levelek — Elhunyt ismert festők és szobrásk alkotásai.

VÁROSI MŰZEM (Choma Umlgád 41) — Eszter Perc-Arad és Jehudit Hár-Even festményei.

RECHOVOZ

RECHOVOZ KEPTAR (Herz 169) — Ismert izráeli művészek festményei és litográfiái.

HERZLIA

SCHLEIFER KEPTAR (Szkolov 31) — Ismert izráeli festők, köztük Kszomoni Joszáf, Rodan Istrán, Smuél Katz, Jochánán Sofmon, Amnól, Mula Ben-Chájim és mások munkái.

NABHARA

VÁROSI RECHIZETI MŰZEM — A környéki archeológiai ásatások teletja).

VÁROSI MŰZEM — Ahuva Oppenheim, Mose Gold, Chana Gordon, Marcia Grünfeld, Zehava Choskál, Pnina Jakobson, Hella Lévi, Eva First, Cháelit Cor, Mary Kleinmann, Meáchem Schlesinger és Mose Schlesinger festményei (június 27-ig).

BEER SEVA

NEGEV MŰZEM — Charles Wells festményei és karcait (július 3-ig).

KESZARIA

MŰVÉSZETI KEPTAR (az ásatások területén) — Jisán Tumarkin szobrai és vázlatai.

EJN HOD

KOZPONTI KEPTAR — Kollektív plasztikus művészeti tárlat.

CEAT

MŰVÉSZNEGEVÓ samuel Pálma olajfestményei akvarelljei és színevázlatok (június 2-től).

ELÁT

RETAIMI „1” — Srág Aloni fantasztikus — realista olajfestményei.

ÁSDOT JAKOV

URI ÉS RAMI EMLEKHÁZ — A Jordán-völgy képművészek kollektív tárlata (június 23-ig).

EJN CHAROD

MISKAN LEONANUT — Mose Bernstein festményei (június 21-ig).

HERZLIA

WILFERD ISRAEL HÁZ — A Meidó-körzeti művészek kollektív tárlata (július 14-ig).

LOCHAMEA HAGTAOT

BEJT KATZNELSON — Mene Katz hagyatékából a városi emlékek emlékeire (július 15-ig).

ZENEÉLETT

A Filharmonikus Zenekar hangversenyei

Nihal Fenyves Alice egykori tanítványának, Fried Mirjámnak fényes sikere a 11-ik bérleti sorozatban. Vezényel: Andrew Davis

Fried Mária-Mirjam egykori első rendkívül sikeres fellépője a Gádná-zenekar holland turnéja előtt a Mendelssohn-zeneszerző, és mostani vendégzongorista között. Lalo „Symfonie Espagnole”-ját adva elő, egy nagyszerű művészi karrier utvonalt jelzi. Mielőtt meg a két nagy nemzetközi verseny díját nyerte el, itthon Kaminszki hegedűversenyt mutatta be.

FRIED MARIKA-MIRJAM

Emlült évben Luzernben voltam annak a forró sikernek, melyet Chausson „Poème”-jével aratott, s mostani tel-avi ünnepére nem maradt mögötte a kényesizlési svájciaknak... Tónusa dusabb, melegebb, kifejezőbb, még gazdagabb lett és virtuóz technikája könnyedén ural minden nehézséget.

Előadásának magávalragadó temperamentuma a Lalo-zeneszerző, melyet szerzője spanyol kollégájának, Sarasatének ajánlott, az utóbbi híres, népszerű „Zigeunerweisen”-jének modora felé fordította a művésznő... Viharos sikert aratott, melyet sajnálatosan árnyékol be az a tény, hogy a műsorismertetőben közölt eltraizai adataiból mellőztek a nemrégiben elhunyt Fenyves Alice nevet, aki nemcsak kiváló tanára volt, tisztelettel emlékeztünk rá, s nemcsak tudását, szívét és lelkiét áldozta tanítványai karrierjének, de ennél még sokkal többet is tett érdekében...

Andrew Davis fiatal angol karmester tem-

peramentumos de kissé a szélsőségek felé hajlik: Mendelssohn „Ruy Blas”-nyitányában csak a szépen kiénekelte csele-téma kerülte el a torzítás veszélyét. Tul vaskosan szólt a Lalo-verseny kísérlete is, de nagy technikai készséget Davis Stravinsky „Patruska”-szvit-jében a zenekari hatások ügyes kiaknázásával és kidolgozásával igazolta. Remekelt a pistón-szóloóban Edmund Cord, a fuvola-szólóval Uri Sobám, valamint a hegedűs-koncertmester, Chájim Taub.

Ha a vaskos népi humor hiányzott is az első ízben Szergej Kuszevitky berlini koncertjében „Scenes burlesques en 4 tableaux” címen mezeielent partitúrától, előadása meleg fogadtatásban részesült.

A FILHARMONIKUSOK TEHETSÉG-VERSENYE

A díjnyertesek hangversenye

Ünnepi hangverseny keretében mutatta be a zenekar az általa ez évben díjjal kitüntetett fiatal muzikus-tehetségeket, akiknek különböző alaptárgyokból, ezek között a Josef Krípus díjból s Isaac Sternnek Szasa Párnes nevére kitűzött stipendiumból juttatták a díjakat. Itt mutatkozott be Aron Charloff, kanadai születésű fiatal karmester, kifűző technikai adottságokkal, de még tulfeszese és olvkor bizonytalan tempókkal (mint Kodály „Háry-szvitjében”) vezetve az együtteseket.

Nagyon tehetséges, finom, decens nitáros Doron Salomon (23), a zenekar kúrtoisának fia, és bár még távolról sem birkózott meg a Mendelssohn g-moll-verseny nehézségeivel, komoly zenei tehetséget árult el Jéol Ben-nun, choloni zongorista (15), aki oly magabiztosan forrt egybe a zenekarral, mintha évek óta ülne a pódiumon. Kéllemes, ügyes hárfásnő Marianne Weinstein 23 éves romániai olá.

A többi díjnyertes: Bát-Seva Savaldi és Amir Siff (hegedű), Juvál Kamenovszky (brácsa), Rafael Morag (cselló), Gabriela Safer (fuvola) és Motti Miron (cselló) Ravel „Introduction et allegro”-jában lépett fel.

Pataki László

EGY KÖRZETI TANÁCS PORTRÉJA

(Folytatás a 12-ik oldalról)

ve már évtizedek óta fogalom nemcsak Izraelben, hanem az arab országokban is. 1931-ben alapította Eljáhú Kádúri, egy dúsgazdag bagdadi zsidó, aki tetemes összeget ajánlott fel mezőgazdasági iskola létesítésére Erec Jisraélben. Az angol mandátumi hatóságok csak úgy adták hozzájárulásukat a Tábor-hegy tövében épült mezőgazdasági iskola felállításához, hogy Kádúri alapítványának felőlőbi a zsidó mecénás nevet viselő mezőgazdasági iskolát létesítsenek Tul Káremben.

Kfár Chitím volt az izraeli települési mozgalom örömeimében az első mosáv stífu, közösségi falu. A Keren Kájemet méé az első erec-jisraéli tevékenysége során. 1913-ban vásárolta a település földjét, ahol egy évvel később néhány chaluc tisztvirágélelű települést létesített. Tíz évvel később a Há-pódi Hámizráchi chalucái ütötték fel sátraikat, de a rendkívül nehéz viszonyok miatt, nőtő év megerőltető munka után, elhagyták a helyet. 1932-ben a Hátikva nevű munkáscsoport telepedett le Kfár Chitímbe, de két év után elhagyta a helyet, amelynek jelenlegi lakosai bulgáriai olék. 1936 óta fejlesztik ezt a történelmi multtal rendelkező falut.

AKIK A NÉMETEK ÉS A RÓMAIK ELLEN HARCOLTAK

Kfár Kish szövetségi falu 1946-ban alapították az angol hadsereg különféle alakulataiban leszerelt zsidó katonák. A település Kish brigádérosnak, a Szochnut politikai osztály vezetőjének nevet viseli. Kish brigádéros, aki éveken át szolgálta az utban levő zsidó államot, a második világháborúban az észak-afrikai fronton harcolt, mint a 8-ik Corpus utász-főtiszt és a Rommellel vitt egyik ütököt során hősi halált halt.

Kfár Zéttim szövetségi falu 1950-ben alapították jemeni új olék Chitím volt arab falu helyén.

Árbel, a szomszédja, közösségi falu, amelyet 1949-ben alapítottak kiszolgált katonák. Árbel ősi település, amelynek neve már a Misna és a Talmud kora óta egybefonódik a zsidó nép történetével. A falu közelében húzódik a Vádi Chámám, a galambok patakja, amelynek mentén számos ősi barlang van. Ezekben találtak menedéket azok a zsidó felölök, akik az első és a második században a rómaiak ellen harcoltak.

Házorim szövetségi falu Szirgonia néven alapították 1939-ben. Lakosai főleg tehén-szettel foglalkoznak.

A BÁRÓ FELESÉGE

Széd Ilán szövetségi falu, Ilánja szomszédja 1949-ben alakult Míope Hágálli néven. Jelenleg hatvan család él itt, akik az exportzöldség-termelésen kívül nagy tehen-

szettel rendelkeznek.

Sádmot Dvora szövetségi falu 1939-ben alapították a „Chomá Umigdál”, a Gálii be-népesítésére irányuló akció keretében. A település James Rotschild báró feleségének, Dvora-Dorothy-nak nevet viseli.

Sárona szövetségi falu 1913-ban alapították meg először, de telepesei néhány évi sikeretlen próbálkozás után, elhagyták. Jelenlegi lakosai 1938-ban telepedtek le ezen a helyen, amelyet már a XII. századból származó kereszt-középkori és arab irodalom is, mint régi helységet említi. Száronia néven. A falu környékén közel kétezereves zsidó templom maradványait tárták fel.

Ezek az alsó-gálii körzeti tanács sokrétű telenülési, amelyek most hátrányos megkülönböztetésre panaszkodnak, elősorban azért, mert szerintük, az illetékesek nem építenek elég lakást, és nincs elegendő munkahely azok számára sem, akik már itt élnek. A viz-száz helyzet következtében a körzeti tanács népiéleti osztályának sok dolga akad.

A CSERKESZ ÉS DRUZ SZOMSZÉDOK

Kulturális és sport terén azonban csak dícsőő szavakat használ a körzeti tanács vezetője. Minden településen sportpálya van, asztali-tenisz és kosárlabda-csapatok az országos ligában játszanak. A körzeti tanács sokat tördök főleg a szövetségi falvakban élő telepek továbbbontásával és kulturációjának emelésével. A Kádúri mezőgazdasági iskolában székelt a felnőttek oktatásával foglalkozó központ, ahol rendszeresen mfköndnek a bibliatudományi, pszichológiai, földrajzi, kézművészeti és iparművészeti önképzőkörök, de aki arabul, vagy angolul akar tanulni, ugyancsak itt találja meg a helyét. A körzeti tanács területén élők talán gyakrabban járnak színházba és koncertre, mint egyes városiakok. A legjobb színházak és társulatok havonta legalább egyszer eljönnek az Alsó-Gáliiba, ahol minden hat héten nívós koncertet rendeznek.

A fiatalokru bűnözés csaknem teljesen ismeretlen, amit azzal magyaráznak, hogy a körzeti tanácsokhoz tartozó helységekben a napi tanulás, vagy munka után megfelelő szórakozási és időtöltési lehetőséget állítanak az ifjúság rendelkezésére.

A cserkesz, druz és arab szomszédok csak annyiban aggasztják a zsidó telepeket, hogy a nagyobb gyermekáldás révén keresztűl húzzák „a Gálii zsidósítására” irányuló főrekvésüket. A szomszédok között a legrégibb település Kfár Kámá cserkeszfalu, amelynek alapítói 1880-ban jöttek Kaukázusból.

Több öntözővízre, lakásra és munkákészre van szüksége az alsó-gálii körzeti tanács településeinek, amelynek lakosai bíznak az illetékes intézményekben és remélik, hogy belátható időn belül orvosolják panaszaitkat.

.. S.Z.I.N.H.A.Z. ..

HABIMA: A MACSKA A FORRÓ HÁZTETŐN

Tennessee Williams darabja, héberre fordította Tircá Átár, rendezte Michael Meacham, díszletek és kosztümök Jozsef Karl, világosítás Nátán Panturin.

A 62 éves világhírű amerikai színpadi szerző, mint ismeretes életfilozófiájában egy darabon együtt halad Eugen Ionescoval. Mindketten azt állítják, hogy hiányzik az ember-

SIMON FINKEL ÉS ELI KOHEN. a „Macska a forró háztetőn” egyik jelenetében

rek közötti megértés, s hogy az emberiség nagy tragédiája a kietlen magány.

Egyik darabjában Tennessee Williams így fejezi ezt ki: „Minden ember egy egyszemélyes cellában, saját bőrében életfogytiglani börtönbe van zárva. Ezen a cellán keresztül igyekszik az örök fogoly kapcsolatot szerezni a börtön többi hasonló foglyával”.

De míg Ionesco ezt bizonyos tárgyilagos-filozófiai formában fejezi ki, Williams romantikát is belevisz darabjaiba. Alakjaiban, a furcsa, exotikus, magányos „menekülő lelkek” életében sok humor is felhalmozódik és sok poézis.

Williams darabjai — mint az Úvegállatkert. A vágyak vilámosa — világhírt szerzettek szerzőjüknek és számos irodalmi díjat, többek között a Pulitzer-díjat.

„A macska a forró háztetőn” (Cat on a hot tin roof) egyike a legismertebb Williams-daraboknak. 1955 óta, amióta először került színre, bejárta a világot és filmet is készítették belőle.

HABIMA: RÉGI IDŐK (OLD TIMES)

Harold Pinter darabja Rut Kislev héber fordításában, rendezte Leonard Schach, díszletek és kosztümök Adrian Vaux, világosítás M. Lieberman.

Ritka költői mű Harold Pinter új darabja, az Old Times, amelyben tökéletes összhangban egyesül a szöveg, a díszlet és a játék; a jelen és a mult.

Es különböző aspektusokban lehet nézni az előadást, ami a lényegét illeti:

Két ember — Anne és Deeley — szópárba, ahol a harmadik csak asszisztál: Deeley és Káte csöndes, harmonikus léte, amelyet most feldúl a vendégek, Anne-nak a jelenléte; három ember „mult-csatája”, amikor az emlékezés viszonylagos hitelességét mutatja.

MÁSFÉL MILLIÓ ZSIDÓ GYERMEK...

— 29 ÉV TÁVLATÁBÓL —

„Nikmát d'm jelen, kátán, od lo hára hásatán”.

„Kisgyermek vérenek meghosszúsulást, még a Sátán sém teremtette meg”.

(Ch N. Bialik)

Az évenként megismétlődő szívn havi ázkárakon ismételtelen felteszem magamnak a kérdést: Miért nem domborítjuk ki kellőképpen a zsidó gyermek elpusztításának fájdalmas tényét?

Nemzedékek múlva lesz érezhető a nagy népiértás, melynek keretében népünk egyharmadát, hatmillió testvérünket, s ebből másfél millió gyermeket irtották ki a németek és csatlósai.

„A vészország volt a zsidó gyermek legnagyobb tragédiája, az életéért való küzdelemben pedig legnagyobb érosa” — írja dr. M. Dvorzsecky, a vészország kutatója.

Jákov Lescinsky ismert zsidó szociológus, statisztikai adatokra hivatkozva kimutatta, hogy a vészország előtt egymillió nyolcszázegyzöt zsidó gyermek volt a németek által leigézott Európában. Magában Lengyelországban 922.244 gyermek volt, ami a zsidó lakosság harminc százalékának felelt meg.

A háború után mindössze 280 ezer zsidó gyermek maradt életben. Ebből következtette Jakov Lescinsky, hogy a 14 éves korig elpusztított zsidó gyermekek száma elérte a másfél milliót.

Arról, hogy százezrek arányban a magyar zsidóság mennyi hasonló koru gyermeket vesztett, ezideig még nem jelent meg statisztika. De végezzünk egy kis seregzelemet: Hány felnőttet ismerünk ma, akik 1932-44 között születtek Magyarországon, vagy a bécsi döntés után visszaszállt területeken?

Ez a 12 magyar-zsidó korosztály ritka, mint a fehér holló. Sőt, még annál is ritkább. A meamaradtok főleg pestiek, kis hányaduk pedig egy-egy szerencsésebb sorsú gettóból származik, akiket Isten végtelen kegyelme folytán Auschwitz helyett Ausztriába vittek.

Egyszóval, a vészország tragédiáján belül, a zsidó gyermek tragédiája volt a legnagyobb. Mint munkára alkalmatlan „kenyérszuszított” elsőnek küldték a halálba. Még mielőtt meismerhetne volna a bűn fogalmát, vagy az élet értelmét.

Aki alaposabban foglalkozik a vészország történelmével, látja, ahová a németek bementek, elsőnek a 14 éven aluli gyermekeket irták össze, majd kegyelem nélkül legyilkolták őket.

Jichák Kázenelson, a költő, „A mezeylököl zsidó nép” című előlájában is az elpusztított gyermekeket siratja meg: „Mint szemérmeként, szállították őket a halálba...” sirja a költő.

A mult évben, a népek történelmében, minden valószínűség szerint, egyedülálló esetre emlékeztek a Rámát Jozsef-i templomok-kában.

Egy boldogtalan apa, Jozsef Krammer, akit 29 évig kísért kis Dávid fia emléke, egy Tóra-tekercset helyezett el a kis áldozat névének megörökítésére a rámát-jozsefi imaházban.

Színpadi forrásában nekünk most volt alkalmunk először látni a darabot, de sokkal kevésbé élveztük, mint könyvalakban, vagy a filmen.

Talán a rendezés rovására kell írunk, hogy egy hisztériku és közönséges hang vonul végig az előadásban, állandó kiabálás, egy párvényi társaság furcsa viselkedése. Annál is inkább meglepődtünk ezen, mert kiváló színészek a darab interpretálói. A szép dikciójú Dália Friedland ebben a darabban úgy hadarta a szerepét, hogy helyenként érteni is alig lehetett. A mama, Sosáná Duer pedig, mint egy megkerült kis szürke egér futkároz lefelé és körbe-körbe, amikor megtudja, hogy férje halálos beteg.

Jáel Drujanov, az állandóan gyermeket váró sógorón pedig mindenkit tulleltit izgága hangosságával, amikor az örökségről van szó. Simon Finkel is eltulozza a beteglábu fiával való szigorú atyai tárgyalást, amikor azt a vita hevében többször a földre dobja, mankójával együtt.

A „legnormálisabb” Eli Kohen, Brick, a fiatal férj szerepében, aki barátja halála óta az ivásban keres vigasztalást, s elbonyolagja fiatal feleségét. Ebből a család arra következtet, hogy Brick-et több mint intim barátság fűzte a halálba menekült barátjához.

Mindenki a darabban külön-külön éli a Tennessee Williams-i magányos, világfájdalmas életét, amit a sors kímélt reá.

S ezt a nyomasztó hangulatot árasztja a néző felé is.

MIRJAM ZOHAR A vendég

atja be a szerző. Mindegyik szereplő úgy emlékszik a 20 év előtti eseményekre, ahogy az neki megfelel, ahogy szeretné, hogy a dolgok történtek volna.

Furcsa érzelmi szövődmények alakulnak ki az egyfolytában dúló szócátában: hogy már sem a szereplők, sem mi, a nézők nem tudjuk mi történt, kivel, hol és mikor.

A darab szövvénye finomabb a velencei csipkénél: azt hiszed, szótomlik, ha hozzáérsz, de meggyőződsz róla, hogy erősebb az acélnál. Pontosan halad a kijelölt uton, minden szónak több értelme van, és mind költői, a jelenre és a multa utai evidéiben. S ha megáll utközben, a hosszú, beszédes csöndnek a szavak között még több jelentése van. Magad fonod tovább a cselekmény szövegét, a nélkül, hogy észrevevénél.

Harold Pinter egyedülállóan virtuóz művészt, ahogy egybefonja a szavakat és a csöndet egy tökéletes poétikus egészé.

Amikor kezdődik a darab, a hanculatának tökéletesen megfelelő környezetben: egy teljesen díszleten, behatás-ópalékú úvefalakkal, s jelentéktelen bútorral felszerelt lakásban. A férfi Deeley (Misa Aserov), feleségével, Káte-vel (Aviva Marks) a vendéglő bejáratát, akik éppen várnak, s aki mint árnyék látszik a bejárat úvefalán keresztül.

Deeley kikérdezi Káte-t a 20 év előtti barátról, akivel az együtt lakott Londonban, s egyetlen barátrólje volt akkor. Azóta sem látta viszont.

Belép a vendég, Anne (Mirjam Zohar), kitűnő megjelenés, energikus, aktív, nagy egyvéniség, pontosan ellentéte a szőke, halk, nőies Kátemnek.

Es megkezdődik a szócata a jelenről, a multról, amiről Káte lassan lemarad, nem érdekli a vita. Átengedő a teret a másik kettőnek, akik tulajdonképpen róla vitatkoznak, öt vitatják el egymástól.

Azután lassan más irányba tolódik el a szópárba: Deeleyt meghabonozza az ellenfél, a különös, erőltet, okos asszony, s már maga sem tudja, hol tart érzelmeiben.

De minden marad a réziben, Pinter nem hoz földrengető változásokat, csak amíg a költészet keretét megengedjük...

A színészek kitűnő hármast képeznek. A rendezés, a díszletek, a fényhatások, minden nívós és művészi, tökéletesen megfelelő-hetnek érzésünk szerint a szerző intencióinak. Mindenképpen jobban, mint a párizsi előadás, amelyet másfél éve láttam. Sem a színészek, sem a díszletek nem álltak ilyen magas szinten, mint a Habima bemutatóján. (Örömmel állapítjuk meg).

Harold Pinter új színpadi technikájával forradalmasítja a zsánert, s óriási sikert ér el mindenütt. Vannak azonban teoretikusok, akik a színpad jövőjét féltik ettől a szonglóról módon leegyszerűsített művészi szövegtől. Ahol a szavak közötti hosszú csönd legalább olyan sokat mond, mint maga a szöveg.

m. g.

PINGHÁSZ SZÁPIR:

Az olélakások építése és a honvédelmi kiadások miatt van inflációs nyomás

A pénzügyminiszter exkluzív nyilatkozatot adott Guttman Róbert, a német Bundeskorrespondenz Agentur tudósítójának

Pinghász Szápir pénzügyminiszter a héten külön kihallgatáson fogadta Guttman Robertet, a nyugat-németországi Bundeskorrespondenz Agentur kiküldött munkatársát, aki a Willy Brandt kancellárt elkísérő több mint 100 fős német újságíró-csoporttal érkezett az országba. Guttman Robert, aki jelenleg Münchenben tartózkodik és az Új Kelet németországi levelezőjeként is tevékenykedik, a több mint 12 milliós olvasóközönséget szolgáló Bundeskorrespondenz Agentur megbízásából exkluzív interjú készített Szápir pénzügyminiszterrel a német olvasóközönség számára.

A befektetések vonzása szempontjából. Mely gazdasági ágak járnak kevesebb rizikóval, illetve veszéllyel, mint mások? „Az javasolom a közönségeknek — hangzott a miniszter válasza —, hogy vegye ki részét ipari be-

PINCHASZ SZÁPIR
Nem vagyok érdekelve

fektetésekből. Sok pénzre van szükség a meglévő ipari vállalatok kibővítésére és új vállalatok építésére céljából. Különleges biztonsági kockázatról sem lehet beszélni, mert hiszen Izraelben már 50 éve van ipar és soha nem volt semmiféle veszély.

„Nem vagyok biztos abban, hogy gazdasági csodáról van-e szó Izrael esetében. Mindenesetre kétségtelen, hogy Izrael államának mély benyomást keltő eredményei vannak gazdasági vonatkozásban.

Az egy lélekre eső termelés rendkívül módon emelkedett és a mezőgazdasági, ipari termelés is kibővült. Olyan modern földművelést hoztunk létre, amely félig primitív mezőgazdasághoz képest, gépesített, tehát iparosított termelésre tér át a földművelésben. Es nemcsak a citrusgyümölcs termelése terén értünk el komoly sikereket, hanem a mezőgazdaság más ágai, mint a virág, ávoikádó, gyapot és egyéb szubtrópusi termékek is szépen fejlődnek, ami az export terén is érezhető hatást, ezenkívül pedig foglalkoztatottságot biztosít számos kenyérkeresőnek.

A pénzügyminiszter elismerően nyilatkozott a vegyi és a technikai ipar fejlődéséről, nem beszélve az élelmiszer- és a faiparról, a nyomászatról, valamint a biztonsági célokat szolgáló termelésről.

Az elmúlt 25 évben az export értéke hatvanszorosára, míg a behozatal értéke, ha nem tévedek, mindössze tizenkétszeresére emelkedett.

Nem tudom, gazdasági csodának nevezhető-e ez, de mindenesetre elismerés illeti a várak lakosságát és az új jövevényeket, akik külső tőke segítségével illymértvű fejlődést tudtak elérni. A külföldi befektetések egy részét vissza kell fizetni, másik része pedig adomány.

Az izraeli gyémántipar fejlődését és konkurrenciapességtét illető kérdésre a miniszter határozott igennel válaszolt. „Nem tudom, vajon a fejlődés továbbra is ugyanolyan mérvű marad, mint eddig. Kétségtelen azonban, hogy versenyképesek maradjunk” — mondotta Szápir miniszter.

A következő kérdés az volt, hogyan látja a miniszter az izraeli nemzetgazdaság különböző ágait

Izraelben komolyan fejlődik az értékpapír-tőzsdé, ami szintén az ipar stabilitását bizonyítja.

Fürtös Simon
díjat nyert
A Tel Avivban megrendezett ipari kiállításon tegnapi délután „textil-napot” rendeztek. Dívattervező verseny volt, amelyen a két első díj egyikét a budapesti születésű Fürtös Simon, az ipar- és kereskedelmiügyi minisztérium osztályvezetője nyerte, aki egyébként a HOH társelnöke. A díjjal „A 2000 éves öltözködés” című dívatterv jutalmazták.

POLITIKA — ARAB MÓDRA
Elrabolták Dzsaldzsulije községi tanácsának tagját — hogy megakadályozzák a „palotaferradalmat”
Házitagságban tartották Söchemben — Letartóztattak négy gyanúsítottat

Az izraeli demokrácia arab módra történő értelmezésének egyik jellegzetes szimptomája volt a napokban tapasztalható „háromszögben”. Dzsaldzsulije arab faluban, amikor a községi tanács egyik tagja, Irar Ali a tegnapi virradó éjjel megjelent a kfar-szabai rendőrségen és közölte, hogy elrabolták, néhány órán át fogva tartották egy söchemi magánlakásban, hogy ne vehessen részt a községi tanács ülésén, amelynek napirendjén a jelenlegi tanácselnök, Vádzsi Abdul Rachman Audi elmozdítása állt.

Kiderült, hogy a szóbanforgó tanácsülést szerdán este kellett volna megtartani a kilenc tanács tag részvételével. Ali lett volna egyike annak az ötnek, aki szembe száll a jelenlegi tanácselnökkel és akinek szavazatával az ellenzék több séghez jut.

Szerdán a délelőtti órákban herzliai munkahelyén néhány falu beljé jelent meg, aki arra próbálta rábeszélni, hogy ne szavazzon a tanácselnök ellen. Ő azonban megdrágult a gyufa, a méz és a tankönyvek

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium mellett működő árelenőrző bizottság jóváhagyása alapján tegnaptól kezdve 5-ről 6 agorára emelkedett egy doboz gyufa ára. Ugyancsak jóváhagyta a bizottság a méz nagykereskedői árának emelését kilonként 88 agorával. A pontos kereskedői árat még nem állapították meg.

Külföldön élők számára nem mindig teljesen világos az izraeli nemzetgazdaság különleges jellege, ami a kapitalista és a szocialista gazdaság szintézisében nyilvánul meg.

Ezért tehát Guttman Róbert megkérdezte a minisztert, hogyan lehet minden tényező érdekében tiszteletben tartása mellett fenntartani a nemzetgazdaság irányítását egy olyan szociális segélyállamban, ahol szabad versengés van.

A miniszter válaszában lényegre az volt, hogy a kiserlet a pluralista nemzetgazdasággal jól sikerült. Erdek-közösség áll fenn a munkásosztály gazdasága és a kapitalista szektor, a kormány és a magántőke között.

„Remélem, ez tovább fog így fejlődni, nemcsak nálunk, hanem külföldön is...”

Kérdés: Milyen lépéseket tett Izrael a gazdasági stabilitás megőrzésére annak a ténynek a tükrében, hogy az egész világon infláció érezhető?

Szápir: Nem hiszem, hogy teljes mértékben megőrizhető a gazdasági stabilitás. Az olék számára való építkezés, valamint a honvédelmi költségvetés miatt érezhető az inflációs nyomás.

— Melyek az izraeli gazdasági fejlődés célkitűzései az elkövetkező évtizedben? Milyen terekre összpontosítja figyelmét az izraeli gazdasági kormányzat? — hangzott Guttman Róbert újabb kérdése.

Szápir miniszter így válaszolt: „A következő évtizedet, véleményem szerint az emelkedő honvédelmi kiadások, valamint a gyorsított iparosítás fogja jellemezni.”

„A 2000 éves öltözködés” című dívatterv jutalmazták.

ban hajthatatlan maradt és délután, amikor autóján hazatért munkahelyéről, néhány ember elállta útját, majd erőszakkal kiszedték kocsijából és egy közelben parkoló autóra kényszerítették.

Rabló! ezután Söchembe vitték, ahol egy éterembe ültették és ebédre rendelték számára. Külön fényképezést is hívtak, hogy megörökítse, amint Ali elrablói társaságában ebédel. Valamivel később azonban megutadták, hogy elnapolták a tanácsülést és akkor szabadon engedték.

A kfar-szabai rendőrség nyomozást indított és letartóztatott négy gyanúsítottat. Tegnap reggel kiutazott a faluba Mose Sächar rendőrtiszt, a kfar-szabai rendőrség parancsnoka, hogy lecsillapítsa az eset nyomán háborgó kedélyeket és elejét vegye esetleges tömegverekedésnek.

A genfi létra
(Folytatás a 19. oldalról)
Ugyanakkor az egyezmény egy még nagyobb katasztrófától mentette meg a fogyasztókat, tehát Európát és Japánt. Legalább is ideiglenesen. A termék ugyanis eredetileg az arany és nem a dollár szabadpiaci árához, akarták rögzíteni a nyersolaj árát. Ez a nemesfém bűvös varázserő gyakorol a Perzsa öböl gazdag államaira, amelyek nagyrészt felelősek az arany árfolyamának fantasztikus emelkedéséért.

A nyugati szakkörök egyébként nem ringatják magukat ábrándokban: a nyersolaj további drágulása az elkövetkező években feltartóztathatatlan. Mégpedig szédületes méretekben. Az amerikai külügyminisztérium értesülései szerint, két nagy termelő állam fejlesztési terve 1980-ban 10—12 dollárra kalkulálják a nyersolaj árát hordónként, amelynek jelenlegi ára nem egészen három dollár.

tal. A prognózisok szerint Izrael kivitele 1981-ben elérheti a 8,65 milliárd dollárt, a behozatal pedig a 9,3 milliárdot. Ugyanakkor nagyobb összegű tőkével fogunk rendelkezni, elsősorban a gazdasági szempontból alapvető fontosságú szükségletek fejlesztésére, mint például vízszolgáltatás, kikötők és közlekedés.

A németországi hírvégnyökség magyar-zsidó munkatársának utolsó kérdése az izraeli-német gazdasági együttműködéssel volt kapcsolatos, különös tekintettel Walter Scheel külügyminiszter tavalyelőtti izraeli, Aha Even tavalyi németországi és Willy Brandt jelenlegi látogatására.

A pénzügyminiszter válaszában kiemelte az Izrael és Németország közötti gazdasági együttműködés fontosságát.

figyelembe véve azt a tényt, hogy Németország az európai gazdasági közösség egyik oszlopos tagja. Szápir miniszter véleménye szerint Brandt kancellár izraeli látogatása komoly lépés volt ezen a téren, különös tekintettel a közöttük és Golda Meír között fennálló baráti kapcsolatokra.

Végül megjegyezte Pinchas Szápir, hogy Golda Meír egyelőre nem távozik a kormánykeréktől és ő, Szápir sincs érdekelve átvenni helyét.

Felejtethetlen drága férjem, édesapám, apósom, nagyapánk, testvérünk, rokonunk
STERN JENŐ 57T
Ersékújvár (CSR) — Cholón
elhunytának slosimja letelével
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁST
tartunk 1973 június 17-én, vasárnap délután 4.30-kor a Cholón-Bát-Jám-i körzeti temetőben. Ugyanakkor emléktáblát avatunk a vérszokszakban elpusztult szülők és hozzátartozók nevének megőrkítésére.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.
Találkozás 4.15-kor a temető új bejáratánál.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drága édesanyánk, testvérünk, nagyanyánk
Izabella Berin (Binder)
ÁZKARAJA ES SIRKOAVATASA
június 17-én — י"ז סיון — vasárnap délután 4.15-kor lesz a petách-tikvai temetőben.
Találkozás 4-kor a temető bejáratánál. 88-as autóbuzs.
Gyermekei: Ervin, Györgyi, testvérei: Etus, Rózi és az unokák.

Felejtethetlen férjem, apánk, apósumk, nagyapám
FEKETE BÉLA 57T
Margitta — Ázor
ELSOEVES ÁZKARAJÁT
1973 június 19-én — י"ט סיון — kedden d. u. 4 órákor tartjuk.
Autóbuzs indul az azori moacától a Cholón — bát-jámi körzeti temetőbe.
A CSALÁD

Felejtethetlen fiam, testvérünk, sógorunk
ROSENWASSER BERNÁT (Beri) 57T
ÁZKARAJÁT ES SIRKOAVATÁST
slosimja letelével, június 17-én — י"ז סיון — vasárnap délután 4 órákor tartjuk a petách-tikvai temetőben.
88-as autóbuzs.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen drága férjem, testvérünk, sógorunk, rokonunk, barátunk
GROZINGER AVRAM (Bandi) 57T
Szatmár — Dés — Kolozsvár — Haifa
ÁZKARAJÁT ES SIRKOAVATÁST
1973 június 19-én, kedden délután 4 órákor tartjuk a haifai új temetőben. Kfar Számír. Külön autóbuzs indul a lakástól, Rechov Ben Jehuda 48, délután 1/4 órákor.
Ezúton mondunk köszönetet a részvétnyilvánításokért.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen férjem, apám, testvérem
HECHT CVI (ARMIN) 57T
Nagylozna — Dés — Beér-Séva
SIRKOAVATÁST
1973 június 19-én, kedden délután 3.30-kor tartjuk a beér-sévai temetőben.
Autóbuzs indul 3 órákor, a régi Irijá mellől.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Felejtethetlen férjem, fivérünk
NÁTÁN SALAMON 57T
elhunytának slosimján
ÁZKARÁ
keretében áldozunk emlékének június 17-én — י"ז סיון — vasárnap délután 3.30-kor, Kibuc Dália temetőjében.
Ezúton mondunk köszönetet a részvétnyilvánításokért.
Felesége: Nátán Sári, testvérei: Rózi, Kirját-Chajim, Emilla, Kfar-Joná és a rokonság

Felejtethetlen drága édesanyám, anyósom, nagymamánk, dédmamám
HELLER IRÉN (özv. Friedmann Jenőné) 57T
Nagyvárad — Mgrósvásárhely — Natanja
slosimja letelével
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁST
tartunk 1973 június 21-én, csütörtök d. u. 3 órákor Natanján, a sikun-vátikimi temetőben.
Autóbuzs indul d. u. 2.30-kor, a Jochánán Hászándlár utca 5 szám alatti lakástól és 2.40-kor megáll a natanjai Táchána Merkáziton, a Hotel Cionnal szemben lévő megállónál.
Ezúton mondunk köszönetet a részvétnyilvánításokért.
leánya Alizka, veje: Hirsch Jenő és unokái

Felejtethetlen drága bátyánk
Dr. SALAMON IZSÓ 57T
Arad — Petach-Tikva
slosimja letelével
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁST
tartunk 1973 június 20-án, szerda délután 4.30-kor a petách-tikvai temetőben. Találkozás a temető bejáratánál. — 88-as autóbuzsállomás.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik részvétükkel enyhíteni igyekeztek.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik
CVI (TOMI) VÉRTES 57T
Kibuc Givat-Oz chávérja
elhunytá feletti gyászunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek.
A Vértés-család, Kirját Smárjáhu és kibuc Givat-Oz

Felejtethetlen drágánk
FRAUWIRTH MICHAEL 57T
ELSOEVES ÁZKARAJÁT
június 17-én, vasárnap délután 4 órákor tartjuk a jeruzsálemi Hár Hámenuchot temetőben. Találkozás 3.45-kor, a Helena Hámálka utca 1 szám előtt.
FOLTYS JOSZEF a család nevében

Felejtethetlen drágánk
KLEIN ALEXANDER (Ávrám) 57T
Zerind — Arad — Natanja (Hágáil 9)
ÁZKARAJÁT ES SIRKOAVATÁST
június 19-én, — kedden délután 4 órákor tartjuk a vátikimi temetőben. Autóbuzs indul a Hotel Ritz elől, 1/4-kor.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Megboldogult drága férjem, édesapám, apósom
BASA SÁNDOR (Sandi) 57T
Nagyenyed — Szatmár — Rámát Hásáron
elhunytának slosimján
ÁZKARÁT ES SIRKOAVATÁST
tartunk 1973 június 18-án, hétfőn d. u. 4.30-kor, a herzlai temetőben. Autóbuzs indul 4.15-kor a lakástól, Rámát Hásáron. Sikun Mumchim 11/4.
Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik levélben, vagy személyesen felkerestek és fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
A CSALÁD

Felejtethetlen drága feleségem, anyám, anyósom, testvérünk, rokonunk
KANTOR ILEÁNA (ILONKA) 57T
Haifa
elhunytának első évfordulóján
ÁZKARÁT
tartunk 1973 június 20-án, szerdán. Külön autóbuzs indul a Golomb utca 15 szám alatti lakástól 4.20-kor, megáll a May mozinál 4.30-kor és onnan folytatja útját a haifai új temetőbe, Kfar Számírba.
A GYASZOLÓ CSALÁD

Drága férjem, apám és nagyapánk
IZSÁK GÉZA 57T
Szatmár — Rison Lecion
ELSOEVES ÁZKARAJÁT
hétfőn, június 18-án, délután 4.30-kor tartjuk a rison-lecioni régi temetőben.
Találkozás a bejáratnál.
IZSÁK IBI ES JUDIT SEMER

Szeretett feleségem, anyánk, nagyanyánk
KASZTNER JOLÁN 57T
Déva — Haifa
elhálozásának első évfordulóján
FELAVATJUK SIRKOVET
1973 június 21-én, csütörtök délelőtt, 9.30 órákor a haifai új temetőben, Kfar Számír.
A GYASZOLÓ CSALÁD

VÉGE A DZSUKOKNAK MINDEN HÁZBAN, ÉTTEREMBEN.

Permetezünk és a garancia egy évre szól.
Telefonhívás: 412693 Tel-Aviv
Az egészségügyi minisztérium 116. sz. engedélyével.
Vágja ki, őrizze meg szükség esetére.